Vol. 6 | No. 1640 | Wed. Apr 22. 2020 | چهارشنبه ۳ اردیبهشت ۱۳۹۹ | ۲۸ شعبان ۱۴۴۱ | سال ششم | شماره ۱۶۴۰ | ۸ صفحه | قیمت: ۳۰۰۰ تومان

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR

تعادل

نیاز اقتصاد ایران

دلار	یورو	تمام‌سکه	شاخص بورس
--	--	۶۳۵۰۰۰۰ تومان	۷۲۶۱۳۷

کارشناسان از آینده بازار نفت می‌گویند

راه گریز از برزخ نفتی

همراه با یادداشتی از محمدعلی خطیبی نماینده اسبق ایران در اوپک

صفحه ۷

برآورد پرداخت ۹۰ هزار میلیارد تومان وام ازدواج به ۱۳ میلیون نفر در سال‌های ۹۹-۱۳۸۸

وام ازدواج ۱۰۰ میلیون تومان با اقساط هفت ساله

صفحه ۳

یک کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «تعادل» جهان بعد از کرونا را تحلیل کرد

دولت‌های بعد از کرونا در اقتصاد پررنگ‌تر می‌شوند

جعفرخیرخواهان

جهان بعد کرونا به چه شکل خواهد بود؟ بعضی از کارشناسان می‌گویند کرونا نشان داد جهان به نقش‌آفرینی دولت نیازمند است و احتمالا زمینه‌هایی برای حضور مستمر دولت در اقتصاد و سایر حوزه‌ها فراهم شود. همین بیم برخی اقتصاددانان را برانگیخته. آنها می‌گویند دولتی که به میدان آمده و جا خوش کرده به همین راحتی عرصه را خالی نخواهد کرد. در همین زمینه جعفر خیرخواهان، اقتصاددان به «تعادل» گفت: معمولا یکی از بدی‌های دولت‌ها این است که در شرایط جنگی و بحران‌ها به آنها اختیاراتی داده می‌شود که بعدها گرفتن این اختیارات راحت نیست. بعد بحران، حضور دولت به وسعت زمان دوره بحران نیازی نیست ولی دولت‌ها به سختی حاضرند از اختیارات دست بکشند.

به گفته او البته راهکارهایی برای محدود کردن دولت‌ها هم هست. این پژوهشگر اقتصادی می‌گوید: بعضی کشورها در این زمینه اقدام به گذاشتن قانون موقت می‌کنند.. به این ترتیب که اختیارهایی برای بازه زمانی مشخصی به دولت ارایه شود و بتواند حمایت‌هایی انجام دهد مثلا از گروهی خاص در بازه زمانی مشخص ولی بعد از طی زمان مشخص به حالت پیش فرض یا به حالت نخست برگردد. بعد در این زمان می‌توان درباره آن تصمیم گرفت که آیا باز ضرورت حضور دولت در این موضوع وجود دارد یا خیر؟ به گزارش «تعادل»، شیوع گسترده بیماری همه‌گیر کرونا در جهان، منجر به آن شد که حتی کشورهایی با مکانیزم‌های مربوط به اقتصاد آزاد هم ناگزیر میدان را برای حضور دولت باز کنند. بیماری کرونا که حالا نحوه مدیریت و مهار آن و در عین حال نحوه مدیریت تبعات اقتصادی آن به سنجه‌ای برای کارآمدی دولت تبدیل شده است، حضور دولت‌ها در اقتصاد را لازم کرده و پیش‌بینی‌ها بر این است که دولت‌های قوی با نهادهای کارآمدتر در این آزمون سربلندتر بیرون بیایند. به هر حال قریب به اتفاق دولت‌هایی که به نحوی با کرونا دست و پنجه نرم کردند، اقدام به تهیه بسته‌های حمایتی کرده‌اند. آنگونه که پویا جبل عاملی، اقتصاددان می‌گوید کودفراگیر ناشی از کرونا و نیاز بخش‌های مختلف اقتصادی به کمک مالی به حدی بوده که کمتر اقتصاددانی با این بسته‌ها مخالفت کرده است.

به گفته وی اکنون عاملان اقتصادی به دلیل فاصله‌گذاری اجتماعی قادر به فعالیت خود به خصوص در بخش خدمات نیستند و انتظار می‌رود که مورد حمایت موقت قرار گیرند. کمک دولت در حد ظرفیت و پایداری بودجه در چنین وضعیت‌های استثنایی، امری بدیهی است.

اکنون که دولت برای ملزم کردن افراد به رعایت اصول بهداشتی و چه برای توزیع عادلانه اقلام زمان قرنطینه به میدان آمده و حضور او برای کنترل بیش از هر زمانی توجیه پیدا کرده و حتی به استفاده از قوای قهری نیز مشروعیت بخشیده این سوال مطرح شده که دولت تا کی حضور پررنگ خود در اقتصاد را حفظ خواهد کرد؟

صندوق بین‌المللی پول چندی پیش در گزارش خود تاکید کرده بود خواه ناخواه حضور دولت‌ها در اقتصاد پررنگ شده است. گفته بود دولت‌ها باید در حوزه‌ای ورود کنند که سیاست‌هایشان قوام بخش رابطه‌های از پیش شکل گرفته باشد. مثل رابطه بین کارگر و کارفرما، تولیدکننده و مصرف‌کننده، وام‌دهنده و وام‌گیرنده و... این اقدام کمک خواهد کرد که بلافاصله بعد کرونا وضعیت کشورها به حالت قبل برگردد. صندوق بین‌المللی پول همچنین ارایه یارانه دستمزد، تزریق منابع مالی به بنگاه‌ها، ایجاد شرکت‌های خصوصی بزرگ برای کمک به بنگاه‌ها و... را هم در شرایط کرونا نه تنها جایز که ضروری دانسته است.

این گزارش همچنین سعی کرده به این سوال پاسخ دهد که حضور دولت‌ها در اقتصاد تا کی باید ادامه‌دار باشد؟ پاسخ این است که حضور دولت تا زمانی که کرونا حضور دارد توجیه می‌شود.

چالش‌های اقتصادی مدیریت بحران

صندوق بین‌المللی پول در پایان به چالش‌هایی که حضور پررنگ‌تر دولت در اقتصاد در زمان بحران ایجاد می‌کند هم پرداخته و آورده است: به هر حال اقدامات دولت‌ها برای بهبود عملکرد پروسه احیاء چالش‌هایی را هم به دنبال خواهد داشت مثلا اینکه سطح بدهی عمومی افزایش می‌یابد. اما در مجموع اگر دولت‌ها در اجرای سیاست‌های مربوط به مراقبت‌های بهداشتی از شهروندان و در عین حال مدیریت تبعات اقتصادی کرونا درست و موفق عمل کنند می‌توان این اطمینان را ایجاد کرد که اقتصاد به عملکرد عادی خود برگردد.

این نهاد بین‌المللی اقتصادی در ادامه گزارش خود، ضرورت حضور دولت در اقتصاد در شرایط بعد از کرونا را هم به این شکل ترسیم می‌کند: پس از کرونا در این صورت اقدامات مالی تحریک تقاضا هم موثر خواهد شد چرا که افراد اجازه پیدا می‌کنند که خانه‌های خود را ترک کرده و به کار برگردند. اکنون دولت‌ها باید بتوانند به منظور جلوگیری از ایجاد اختلال در زنجیره تامین، از بروز تورم در مرحله اضطرار (قرنطینه) و بهبود جلوگیری کنند. اگر اقدامات مربوط به کنترل بیماری و مدیریت آسیب‌های ناشی از آن موفقیت آمیز باشد پس از پایان بحران می‌توان بر سیاست‌های محرک مالی تاکید کرد. در چنین شرایطی زمینه‌ها برای خروج دولت از اقتصاد هم فراهم می‌شود.

ادامه در صفحه ۲

احمد توکلی اقتصاددان در گفت‌وگو با «تعادل» درباره کرونا و نفت مطرح کرد

اقتصاد ایران در آستانه شکاف جدید طبقاتی

عکس: امیر جدیدی

در تمام برنامه‌ها و راهبردهای دولت هدف باید اقشار آسیب‌پذیر باشد

دولت نمی‌تواند دارایی‌های متعلق به مردم را بفروشد، تخلف است

مهدی بیک | تغییرات معنادار قیمت نفت در بازار امریکا و سایر بازارهای بین‌المللی چه دورنمایی را برای فضای عمومی اقتصاد جهانی به دنبال خواهد داشت؟ نقش کرونا در ظهور و بروز این تحولات چیست؟ این تغییرات و تحولات چه فشارهای مضاعفی را بر روی طبقات کمتر برخوردار ایجاد خواهد کرد؟ نظام طبقاتی ایران بعد از این تحولات اقتصادی دستخوش چه تغییراتی خواهد شد و... این پرسش‌ها و پرسش‌هایی از این دست، این روزها به تناوب در فضای کارشناسی و محافل اقتصادی کشورمان مطرح می‌شوند و تحلیل و ارزیابی در خصوص ابعاد مختلف آنها ادامه دارد. در میان ارزیابی‌هایی که در این خصوص مطرح می‌شود برخی معتقدند که تحولات اخیر بازار نفت و سقوط آزاد قیمت نفت امریکا به محدوده قیمتی ۱دلار، اساسا راهبردی است که از سوی هیات حاکمه امریکا طراحی و اجرا شده است تا بعد از سقوط آزاد قیمت نفت و کاهش ارزش شرکت‌های اقتصادی، دولت امریکا در نقش یک منجی وارد عمل شود و سهام سقوط کرده این شرکت‌ها را به نفع دولت امریکا خریداری کند و در نقطه مقابل هم برخی دیگر از تحلیلگران قرار گرفته‌اند که معتقدند این موضوع ناشی از راهبرد مشترکی است که توسط عربستان و روسیه تدارک دیده شده تا نقش امریکا را در بازارهای نفت جهانی کاهش دهند؛ نقشی که امریکا طی سال‌های اخیر با قرار گرفتن در رتبه نخست تولیدکنندگان نفت بعد از کنار زدن عربستان به دست آورده بود بعد از سقوط آزاد قیمت نفت دوباره در اختیار عربستان قرار خواهد گرفت. برای آگاهی از مجموعه این ابهامات و در مسیر گپ و گفت‌های تحلیلی «تعادل» سراغ احمد توکلی، تحلیلگر اقتصادی و نماینده ادواری مجلس رفتیم تا نوری به ابعاد پنهان این ابهامات بتابانیم. توکلی از آن دسته بازیگران اقتصادی و سیاسی است که طی سالیان گذشته کمترین تغییر را در مواضع و رویکردهایش داشته است. چهره‌ای که هنوز معتقد است نظام کوپنی روش مناسبی برای حمایت آبرومندانه از طبقات محروم است؛ هنوز از متفکران اقتصادی لیبرال انتقاد می‌کند و هنوز هم مخالف ورود کالاهای لوکس به کشور است.

■ **در فضای اقتصادی پساکرونا مفاهیم تازه‌ای ایجاد شده و تحولات حیرت‌انگیزی هم در اثر این تحولات ظهور و بروز پیدا کرده است. یکی از این تحولات بنیادین در بازار نفت به وجود آمد و روز دوشنبه خبر رسید که قیمت نفت امریکا به محدوده قیمتی یک دلاری رسیده است. برخی از تحلیلگران معتقدند که این موضوع چنانچه مدت زمان طولانی‌تری ادامه داشته باشد اثرات ریشه‌داری در فضای اقتصادی به دنبال خواهد داشت؟ در این زمینه نظر شما چیست؟**

همان‌طور که شما هم اشاره کردید موضوع تحولات بازار نفت یکی از پدیده‌های حیرت‌انگیزی است که اخبار آن این روزها مباحث بسیاری را به وجود آورده است. هرچند می‌توانیم این تحول را نیز یکی از تبعات فضای کرونایی در نظر بگیریم اما برای درک درست آنچه که بر سر بازار نفت آمده است باید بازخوانی دوباره‌ای از مسیری که امریکا برای اثرگذاری مستمر در بازار نفت داشته است؛ انجام دهیم. اگر در مسیر تاریخ به عقب بازگردیم؛ امریکا در سال‌های ابتدایی دهه ۷۰ میلادی (سال ۷۳) و بعد از تحریم‌های نفتی که جنگ اعراب و رژیم صهیونیستی ایجاد کرد به فکر ایجاد ذخایر و منابع بزرگ استراتژیک افتاد تا از طریق آنها بتواند تکانه‌های برآمده از بازار نفت و تحولات آن را مهار و هدایت کند. این راهبرد این فرصت را در اختیار امریکایی‌ها می‌گذاشت که در زمان بروز بحران‌های نفتی بتوانند از ذخایر استراتژیک خود استفاده کنند و مشکلات کمتری را متحمل شوند. بعد از امریکا آرام آرام سایر کشورها هم به فکر استفاده از این ذخایر افتادند و در این مسیر حرکت کردند؛ در واقع بخشی از افزایش قیمت‌هایی که بازار نفت طی دهه‌های اخیر تجربه کرده به دلیل تقاضاهایی است که این کشورها برای تامین ذخایر نفتی خود داشتند. در همان زمان اما تحلیلگرانی بودند که اعلام می‌کردند ظرفیت و پتانسیل این ذخایر محدود است و در صورت بروز تکانه‌های سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و... ممکن است به عاملی ضد خود بدل شوند. در حال حاضر منابع و ذخایر نفتی کشورها پُر است و طبیعی است که در یک چنین شرایطی تقاضا برای بازار نفت کاهش پیدا کند.

■ **نقش کرونا در این میان چیست؟ فکر نمی‌کنید بخشی از مشکلی که در بازارهای نفتی ایجاد شده ناشی از تبعات کرونا باشد؟**

البته که کرونا هم اثرات خود را دارد. در حال حاضر بر اساس آمارهای اعلام شده شرکت‌های هواپیمایی با کمتر از ۱۰ درصد توان خود کار می‌کنند و بیش از ۹۰ درصد ظرفیت‌های هواپیمایی از میان رفته است؛ سایر شرکت‌های اقتصادی و بنگاه‌های بزرگ نیز در وضعیت تعطیلی یا نیمه تعطیلی قرار گرفته‌اند. این رکودی که در صنایع مختلف در اثر کرونا ایجاد شده، تاثیرات خود را در بازار نفت نیز به جای گذاشته و در ادامه نیز خواهد گذاشت. بر اساس آمارهای مستند نهادهای اقتصادی بین‌المللی روند سرمایه‌گذاری در ایالات متحده بیش از ۸۷ درصد کاهش داشته. زمانی که سرمایه‌گذاری‌های مولد در صنعت و تکنولوژی و... کاهش یابد طبیعی است که بازارهای اصلی اقتصادی نیز از این تغییرات متاثر خواهند شد. بدون تردید کرونا یک متغیر اثرگذار در بازار نفت و سایر حوزه‌های اقتصادی است.

■ **فکر می‌کنید دورنمای کاهش قیمت نفت در ادامه چه اثراتی را در فضای کلی اقتصاد به جای خواهد گذاشت؟**

برای پیش‌بینی درست شرایط آینده نیاز به اطلاعات بیشتری داریم. قبلا هیچ تجربه‌ای از وقوع یک چنین حوادثی نداشته‌ایم و نمونه‌ای هم در این زمینه دیده نشده است؛ بنابراین بدون یک چنین چشم‌اندازهایی تحلیل سخت است؛ اما به‌طور کلی می‌توان گفت جهان سرمایه‌داری در برابر یک آزمون جدی قرار گرفته است. شخصا تصور می‌کنم مجموعه این حوادث باز هم فقرا را در سطح جهان فقیرتر و اغنیا را غنی‌تر خواهد کرد. یعنی هرچند ممکن است برخی تغییرات و تحولات در فضای کلی اقتصادی به وقوع بپیوندد اما نتیجه هرگز به نفع طبقات محروم نخواهد بود.

■ **آقای توکلی شما یکی از چهره‌هایی بودید که حتی قبل از دولت نهم و دهم را همواره دغدغه حمایت از طبقات کمتر برخوردار را داشته‌اید، این روزها و بعد از مطرح شدن بحث کرونا فکر می‌کنید وضعیت طبقات کمتر برخوردار چه تغییراتی کند؟**

قبل از کرونا هم حد فاصل سال‌های ۹۰ و ۹۱ و بعد از آن سال‌های ۹۷ و ۹۸ اقتصاد ایران رکودهای دامنه‌داری را تجربه کرده بود. یعنی به دلیل رکود، افزایش نرخ ارز و کاهش ارزش دارایی‌ها، فشارهای زیادی روی طبقات محروم ایجاد شده بود. شرایطی که محروم‌ها را محروم‌تر و دارا‌ها را دارا‌تر می‌کرد.

ادامه در صفحه ۲

«تعادل» اثر نرخ سود سپرده ۱۵ درصد بر بازار معاملات و اجاره آپارتمان را بررسی می‌کند

هراس از ورود نقدینگی سرگردان به بازار مسکن

صفحه ۵

یادداشت - ۱

ردپای سقوط قیمت نفت

جلال میرزایی

صفحه ۴

یادداشت - ۲

بحران قیمت نفت

مهران امیرمعینی

صفحه ۷

یادداشت - ۳

اثر «کرونا» بر تامین اجتماعی

رزاق صادق

صفحه ۵

یادداشت - ۴

بازار نفت آینده روشنی ندارد

منصور دفتریان

صفحه ۷

یادداشت - ۵

کسب‌وکارهای نوپا و «کرونا»

رضا الفت‌نسب

از زمانی که ویروس کرونا به کشور وارد شده، کسب‌وکارهای آنلاین هم تحت تاثیر قرار گرفتند و از آثار منفی آن در امان نبودند. اگرچه بخش‌های اندکی مانند بخش محتوایی و بخش فروش کالاهای سوپرمارکتی توانستند تا حدی یک رشد مثبت را تجربه کنند، اما تعداد آنها کم بود و تعداد زیادی از کسب‌وکارها مانند حوزه‌های گردشگری، دلیوری و حتی کسب‌وکارهایی که اقدام به فروش کالاهای دیگر مانند کیف، کفش و پوشاک می‌کردند هم با کاهش فروش مواجه شدند و نه تنها به‌صورت کلی اتفاق خاصی برای کسب‌وکارهای آنلاین رخ نداده و چه بسا ضررهای هنگفتی هم متوجه آنها شده است، درصورتی که پیش از این از طرف دولت آمارهای عجیب و غریبی مطرح شده بود مبنی بر اینکه کسب‌وکارهای آنلاین در این مدت با رشد ۲۰۰ درصدی مواجه شدند و گویی شرایط بسیار خوبی را پشت سر گذاشتند. از طرفی باید به این نکته توجه داشت که به نظر نمی‌رسد ویروس کرونا در مدت زمان کوتاهی در آینده و به‌طور کلی در کشور و جهان از بین برود و احتمالا کرونا تا چندین ماه همچنان با ما باشد. کسب‌وکارها باید یک برنامه‌ریزی حداقل ۱۸ ماهه و یک سال و نیمه انجام دهند تا بلکه بتوانند از این شرایط عبور کنند و این مساله شامل کسب‌وکارهای نوپا و استارت‌آپ‌ها هم می‌شود. این کسب‌وکارها در حال حاضر مهم‌ترین نیازشان سرمایه در گردش است و بسیاری از آنها با بحران مواجه هستند و بدین‌ترتیب ما تا پایان فروردین و اردیبهشت با تعداد زیادی از کسب‌وکارهای کوچک، متوسط و حتی بزرگ مواجه هستیم که حتی شاید قادر به پرداخت حقوق پرسنل‌شان هم نباشند و این شرایط را برایشان بسیار دشوار می‌کند و چه بسا مجبور به تعطیل کردن کسب‌وکارشان شوند. توصیه‌ای که می‌توان به این کسب‌وکارهای نوپا کرد این است که در این ایام تا جایی که می‌توانند مدل کسب‌وکاری خود را به سمتی اصلاح کنند که بتواند نیاز جامعه را پوشش دهد. باید به نکاتی توجه کنند از جمله اینکه امروز همه مردم به سمت استفاده از مایحتاج بهداشتی و رعایت نکات بهداشتی رفتند و از طرفی سعی می‌کنند در خیابان‌ها و فروشگاه‌ها حضور نداشته باشند، بنابراین کسب‌وکارها باید تا جایی که می‌توانند مدل‌شان را اصلاح کنند و هم‌راستا شوند با آنچه که مردم می‌خواهند و از آن طرف حتما هزینه‌هایشان را تا جایی که می‌توانند کاهش دهند. درصورتی که بتوانند این اقدامات را انجام دهند، امیدواریم تا پایان سال هم بتوانند همین روند را جلو ببرند و به حیات خود ادامه دهند تا زمانی که این ویروس در نهایت به‌صورت کامل از کشور خارج شود، یا به‌صورتی کنترل شود که مردم به یک روال مشخص برسند و تکلیف‌شان مشخص شود که روال حاکم به چه صورت است و بدین‌ترتیب بتوان برای آن برنامه‌ریزی کرد.

ادامه در صفحه ۶

اقتصاد ایران

ردپای اتصال مناطق آزاد در پرونده بزرگ ارزی

آنگونه که از مجلس خبر می‌رسد ماجرای ۴.۸ میلیارد دلار ارز دولتی که گزارش تفریغ بودجه از سرنوشت نامعلوم آن خبر داده بود اکنون در حال بررسی در مجلس است. روز گذشته عضو کمیسیون برنامه و بودجه گفت: گزارش ۳۰ صفحه‌ای دیوان درباره بلاتکلیفی ارزهای دولتی در جلسه‌ای با حضور مسوولان بانک مرکزی، گمرک، وزارت صمت و دیوان محاسبات بررسی شد. به گزارش «تعادل»، هفته پیش بود که عادل آذر گزارش تفریغ بودجه سال ۱۳۹۷ را به مجلس برد. گزارش پرحاشیه‌ای که در آن از نامعلوم بودن سرنوشت ۴.۸ میلیارد دلار ارز دولتی سخن گفته شده بود. طبق گفته صندوق این میزان ارز در سال ۱۳۹۷ تخصیص داده شده ولی معادل آن کالا به کشور برنگشته است. موضوعی که سر و صدای زیادی به پا کرد. نخست آنکه بسیاری انتقاد دیرینه را علیه دولت مطرح کردند و آن ضرورت قطع ارایه ارز ۴۲۰۰ تومانی است. چرا که همواره به دولت هشدار داده شده که این اقدام فایده‌ای ندارد. از آن جهت که منجر به کنترل قیمت‌ها نشده و در عین حال هم زمینه‌هایی را برای ارایه رانت و در عین حال سوءاستفاده برخی فراهم می‌کند. تعبیری که درباره این گزارش بسیار مورد استفاده قرار گرفت گم شدن ۴.۸ میلیارد دلار از منابع کشور بود. البته دولت هم در مقابل ساکت ننشست. در هفته گذشته دولت بارها اعلام کرد اینکه این پول کجاست کاملا مشخص است و قطعا زمینه‌های بازگشت آن به دولت را فراهم خواهد کرد. دولت همچنین به دیوان محاسبات اعلام کرد که پروسه‌های قانونی تهیه گزارش تفریغ را رعایت نکرده و موظف بوده است این گزارش را ابتدا در کمیسیون برنامه و بودجه و در مجلس و با حضور نماینده دولت اعلام کرده و آن را اصلاح کند. حالا از محلس خبر می‌رسد که بررسی این گزارش آغاز شده است. روز گذشته محمد حسینی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، با بیان اینکه روز گذشته جلسه‌ای به‌منظور بررسی گزارش دیوان محاسبات در خصوص بلاتکلیفی ۴.۸ میلیارد دلار ارز دولتی با حضور مسوولان بانک مرکزی، گمرک، وزارت صمت و دیوان محاسبات برگزار شد، افزود: در این جلسه گزارش سی صفحه‌ای دیوان محاسبات به‌همراه اطلاعات دریافتی از بانک مرکزی و بررسی آن با اطلاعات گمرک جمهوری اسلامی ایران مبنی بر ثبت سفارشهای صورت گرفته وارز اختصاص یافته انجام شد. به گفته حسینی، در سال ۹۷ جمعاً حدود ۳۱ میلیارد دلار ارز تخصیص یافته که ۲۵ میلیارد دلار کالا وارد شده است و همچنین ۱.۶ میلیارد بابت ارزهای مسافرتی و خدماتی می‌باشد. وی افزود با توجه به اعلام نرخ ارز در تاریخ بیست و یکم فروردین ماه سال ۹۷ به نرخ ۴۲۰۰ تومان، برای واردات کالاهای اساسی و غیراساسی این نرخ تعلق گرفته است که با توجه به اعلام نیازهای دستگاه‌های اجرایی اقدام به ثبت سفارش در سامانه وزارت صنعت صورت گرفته است. حسینی با بیان اینکه بانک مرکزی در شانزدهم مرداد ماه سال ۹۷ به بانک‌های عامل نرخ ارز جدید را اعلام کرده گفت: دولت مصوبه دیگری در آن برهه صادر می‌کند مبنی بر اینکه ۲۵ گروه کالا با نرخ ارز ۴۲۰۰ و برای سایر کالاها به نرخ نیما حدود ۷ هزار تومان تأمین ارز انجام خواهد شد. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی گفت: در این مصوبات به موضوعات خاصی اشاره می‌شود که رعایت آن برای دستگاه‌های اجرایی و بانک مرکزی لازم‌الرعایه بوده است. حسینی گفت: بر اساس یکی از این ابلاغیه‌ها ایفای تعهدات در بازه ۵ ماهه از زمان تخصیص ارز باید انجام شود که در گزارش هم این موضوع مدنظر قرار گرفته است. به گفته عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، اجازه به وزارت صمت مبتنی بر تفکیک ثبت سفارش کالاهای اساسی و غیراساسی مبنی بر دریافت مابه‌التفاوت نرخ ارز ۴۲۰۰ تومان و نرخ ارز نیمایی توسط بانک‌های عامل یک موضوع مورد اختلاف است.

■ ردپای عدم اتصال سامانه‌های گمرک و صمت در گزارش دیوان/اظهارنامه‌های در جریان شفاف شود

حسینی گفت: موضوع اختلافی بعدی مربوط به عدم اتصال سامانه‌های گمرک و وزارت صنعت و بانک مرکزی است، همچنین بعضی از اقلام کالایی وارد کشور شده ولی به‌دلیل عدم تکمیل مدارک هنوز در سامانه گمرک و بانک مرکزی، ترخیص کالا و عدم ایفای تعهدات صورت نپذیرفته است که این موارد تحت عنوان اظهارنامه‌های در جریان در گمرک عنوان شده است.

■ پای مناطق آزاد به ارزهای بلاتکلیف باز شد

وی افزود، همچنین تعدادی از تعهدات ارزی مربوط به کالاهای سازمان‌هایی است که در گمرک اظهار و ترخیص نمی‌شود. حسینی به ترخیص برخی از اقلام وارداتی در سال ۹۷ از طریق مناطق آزاد اشاره کرد و گفت: کالاهای وارد شده از طریق مناطق آزاد در سامانه گمرک ثبت نمی‌گردد همچنین تعدادی از ثبت سفارش کالا قبل از سال ۹۷ وارد شده که ارز آن در سال ۹۷ تخصیص داده شده است. به گفته این عضو کمیسیون برنامه و بودجه، با عنایت به مطالب بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی ایران بعد از تاریخ شانزدهم آذر ماه ۹۸ رفع تعهد برخی اقلام صورت گرفته و تعدادی پرونده تخلف نیز توسط وزارت صمت به سازمان تعزیرات حکومتی ارجاع شده است، همچنین مبلغی نزدیک به ۱.۵ میلیارد دلار تحت عنوان عدم ایفای تعهدات ارزی توسط بانک مرکزی به قوه قضاییه ارسال شده است. این عضو کمیسیون برنامه و بودجه گفت: در نهایت مقرر شد بانک مرکزی، گمرک و وزارت صمت گزارش نهایی را در اختیار دیوان محاسبات قرار دهند و سپس در جلسه بعدی جمع‌بندی نهایی و اعلام نظر انجام شود.

احسان خاندوزی، اقتصاددان و نماینده منتخب مردم تهران در مجلس شورای اسلامی

راه بازگشتن اقتصاد به ریل، مهار کروناست

احسان خاندوزی اقتصاددان درباره دوگانه سلامت و اقتصاد گفت: همچنان باید وزن بیشتری به مهار بیماری، سلامت جسمی و روانی جامعه و بازگرداندن به ریل انتظام اجتماعی بدهیم، تنها در این صورت می‌توانیم لکوموتیو اقتصاد را روی ریل سلامت اجتماعی به سرعت حرکت دهیم.

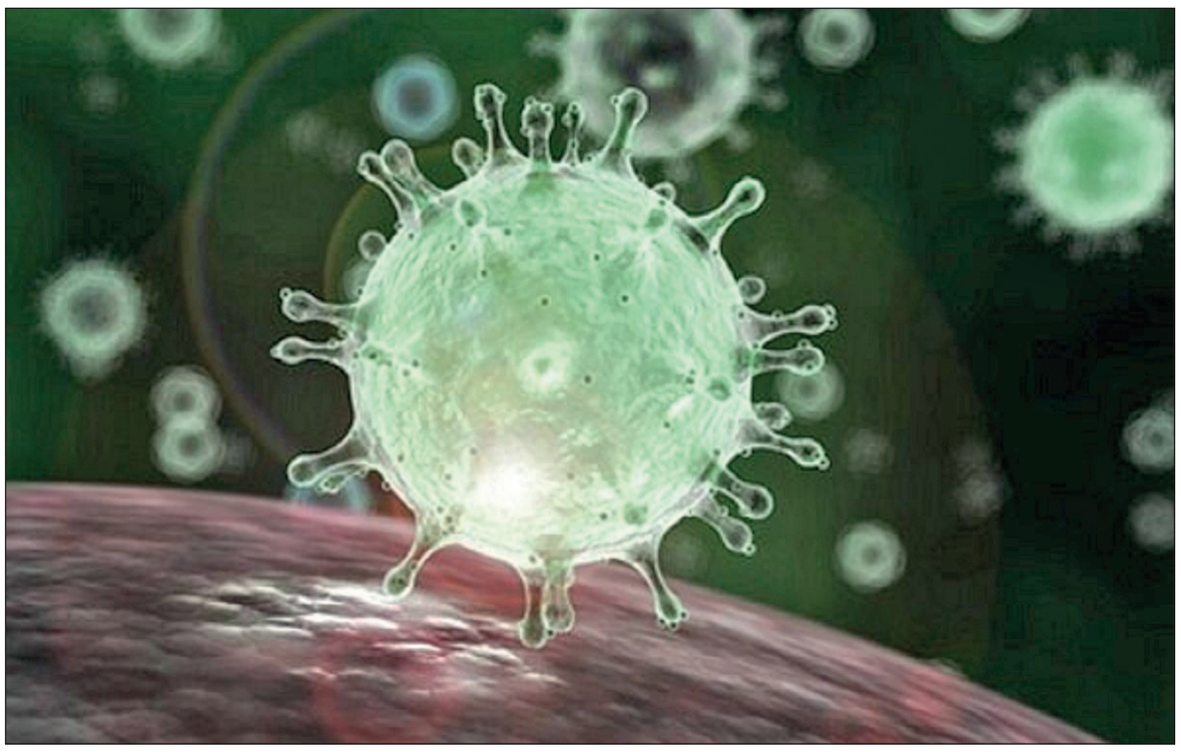

اقتصاددانان برتر مورد سوال دانشگاه شیکاگو هیچ کدام با قرنطینه سخت مخالفت نکرده و سهل گیری در مواجهه با کرونا را به لحاظ اقتصادی تأیید نکرده‌اند

احسان خاندوزی، اقتصاددان و نماینده منتخب مردم تهران در مجلس شورای اسلامی یازدهم در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، در پاسخ به برخی اظهارات مبنی بر تعارض بین سیاست‌های اقتصادی و سلامت مردم از سوی دولت در مدیریت بحران کرونا و اولویت قرار دادن هدف اقتصادی بر هدف سلامت از سوی دولت، اظهار داشت: پاسخی که از نظر چهارچوب نظری می‌توان برای این تعارض ارایه کرد این است که هدف دولت‌ها باید افزایش «رفاه اجتماعی عادلانه» و کاهش آسیب‌پذیری و شکنندگی باشد.

وی با بیان اینکه رفاه اجتماعی در دل خود عناصری دارد که با ارتقا و بهبود آنها تابع رفاه اجتماعی نیز افزایش می‌یابد، تصریح کرد: یکی از عناصر که در دل تابع رفاه اجتماعی وجود دارد توان تولید و افزایش درآمد ملی و سرانه در کشورهاست که هر عاملی منجر به افزایش این عنصر شود قطعاً تأثیر بسزایی در افزایش رفاه اجتماعی خواهد داشت.

نماینده منتخب مجلس یازدهم ادامه داد: عناصر دیگری از جمله وضعیت آموزش، مهارت‌ها و علم و فناوری در یک اقتصاد نیز جزو عناصر اصلی تابع رفاه اجتماعی هستند که در صورتی که این عناصر افزایش پیدا کنند رفاه اجتماعی افزایش خواهد یافت، از جمله سلامت جسمی و روانی برای جامعه بالا خواهد رفت.

این اقتصاددان ضمن تأکید بر اینکه اخلاقیات، روابط بین فردی و سرمایه اجتماعی بین مردم و مجموعه دیگری از عناصر که در دل تابع رفاه اجتماعی قابل تعریف هستند باید مورد توجه قرار گیرد، افزود: اگر این نگاه را داشته باشیم، می‌توانیم بگوییم که حتماً سلامت جسمی و روانی جامعه یکی از عوامل بهبوددهنده رفاه اجتماعی است؛ بنابراین گرچه ممکن است یکی از عناصر تابع رفاه اجتماعی مانند تولید و درآمد اقتصادی در یک برهه‌ای کاهش پیدا کند اما اگر سلامت جسمی و روانی جامعه افزایش یابد چه بسا بر آیند این کاهش و افزایش، بهبود تابع رفاه اجتماعی باشد.

خاندوزی ادامه داد: مساله وقتی جدی‌تر می‌شود که حفظ سلامت جسمی و روانی جامعه به آستانه‌ای برسد که منجر به از هم گسیختن انتظام اجتماعی در جامعه گردد، به‌عبارت دیگر روال عادی اداره امور جامعه مختل شود و اساساً به عنصر اختلال‌زا در نظامات اقتصادی و اجتماعی تبدیل شود.

وی گفت: حتماً وقتی به این نقطه آستانه‌ای برسیم مساله دیگر سلامت جسمی و روانی جامعه نیست بلکه حفظ نظامات اجتماعی و برگشت سریع به مسیر عادی اداره امور جامعه به یکی از اهداف تبدیل خواهد شد. دانشگاه شیکاگو اخیراً گزارشی از اقتصاددانان برتر تهیه کرده است که تقریباً هیچ کدام با قرنطینه سخت مخالفت نکرده‌اند و سهل گیری در مواجهه با کرونا را به‌لحاظ اقتصادی تأیید نکرده‌اند.

نماینده منتخب مجلس یازدهم تصریح کرد: در این شرایط اساساً دوگانه و تعارضی که بین سلامت و اقتصاد وجود دارد، رنگ می‌بازد و تنها شاهد این هستیم که در رفاه اجتماعی عادلانه، ضریب وزنی ثروت و درآمد چه‌نسبتی با ضریب وزنی سلامت جسمی و روانی جامعه برقرار می‌کند! اگر به آستانه‌های بحران اجتماعی برسد حتماً از سیاست‌گذار توقع داریم ضریب بالاتری به سلامت جسمی و روانی جامعه بدهد، به‌دلیل اینکه موجب اختلالات سیستماتیک در اداره امور کشور می‌شود.

این کارشناس اقتصادی در ادامه گفت: اگر این اتفاق نباشد و به‌جای یک اپیدمی فراگیر با یک بیماری در گروه سنی خیلی خاص یا در استان محدودی مواجه بودیم، ضریب وزنی سلامت اندکی کاهش می‌یافت و اهداف دیگر ترجیح داده می‌شد؛ اما در شرایط کنونی که در اقتصاد ایران قرار داریم به‌نظر می‌رسد کنترل سریع و به نقطه حداقل رساندن شیوع کرونا (ویروس کووید۱۹) جزو عواملی است که آنقدر ضریب وزنی بالایی دارد که حتماً رفاه اجتماعی بلندمدت را بهبود خواهد داد.

خاندوزی اضافه کرد: ولو آنکه در کوتاه‌مدت موجب کاهش درآمد بخش‌هایی از اقتصاد یا حتی در کل درآمد ملی شود همانطور که در سایر کشورها این‌طور اثر داشته است ولی الان با یک تعارض سر و کار نداریم و باید بدانیم در هر زمانی چه عنصری از رفاه اجتماعی ضریب وزنی بالایی دارد.

این کارشناس اقتصادی همچنین گفت: مثال معروف دیگری که در اقتصادها از آن استفاده می‌شود این است که آیا سیاستی که تورم را در جامعه افزایش می‌دهد باید در پیش بگیریم حتی اگر رونق و اشتغال بیشتری ایجاد کند یا خیر؟!

به‌عبارت دیگر آیا تعارضی وجود دارد بین بیکاری و تورم یا خیر؟ در پاسخ باید گفت که در کشورها بسته به اینکه در چه مرحله‌ای از توسعه اقتصادی و اشتغال کامل باشند این تعارض می‌تواند وجود داشته باشد یا نداشته باشد.

به‌اعتقاد وی، اما حتی اگر تعارض بین تورم و بیکاری به عنوان دو هدف سیاست‌گذار متصور باشد مهم این است که سیاست‌گذار خردمند بتواند در زمان مناسب وزن صحیحی را به هر کدام بدهد، یعنی اینکه اگر تورم به آستانه بحران رسیده ولو اینکه سیاست‌های پولی انبساطی تورم‌زا بتوانند اشتغال‌زایی ایجاد کند حتماً باید ترمز تورم‌زایی را بکشد، به‌خاطر اینکه آستانه‌های ایجاد بحران را پشت‌سر خواهد گذاشت و پیامدهای منفی بسیار بزرگ‌تری را به‌دنبال خواهد داشت.

خاندوزی گفت: در زمان دیگری ممکن است سیاست‌گذار ضریب وزنی کمتری به هدف تورم بدهد و سیاست‌های پولی و مالی دیگری اتخاذ کند و هر دوی اینها در زمان خود می‌تواند مصداق سیاست درست باشد؛ همانطور که عدالت عبارت است از اینکه امور را در جایگاه خودشان قرار دهیم در زمانی که صحیح است.

نماینده منتخب مجلس یازدهم در پایان تأکید کرد: اگر دولت در اسفند ماه ضریب اهمیت بیشتری به کنترل سختگیرانه کرونا می‌داد و تا نیمه فروردین ماه ادامه می‌داد حتماً چشم‌انداز بهتری برای کسب‌وکارهای بهار و تابستان و درآمد خانوار متصور بود ولو اینکه در یک ماه فشار بیشتری به اقتصاد خانوار و بنگاه وارد می‌شد اما الان با اینکه فرصت طلایی پایان اسفند تا ۱۵ فروردین را از دست دادیم همچنان باید وزن بیشتری به مهار بیماری و سلامت جسمی و روانی جامعه و بازگرداندن به ریل انتظام اجتماعی بدهیم، تنها در این صورت است که لکوموتیو اقتصاد را می‌توانیم روی ریل سلامت اجتماعی به سرعت حرکت دهیم اما اگر زمان طولانی‌تری از جامعه صرف این بیماری شود حتماً تابستان و پاییز امسال باید منتظر تشدید فشار بر رفاه خانوارها به‌ویژه فقرا باشیم.

گامی برای مقابله با تخلفات قضات و ماموران مالیاتی

روز گذشته نمایندگان مجلس در مصوبه‌ای مجازات تخلف ماموران مالیاتی و نمایندگان امور مالیاتی کشور در هیأت حل اختلاف مالیاتی را تعیین کردند. همچنین نمایندگان مجلس شورای اسلامی سازوکار برخورد با قضات متخلف در هیات حل اختلاف مالیاتی را تعیین کرد.

به گزارش «تعادل»، روز گذشته در مجلس شورای اسلامی چند تصمیم مهم مالیاتی گرفته شد. نخست آنکه نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی روز گذشته مجلس مواد ۶۲، ۶۳ و ۶۴ لایحه مالیات بر ارزش افزوده را بررسی کرده و آن را به تصویب رساندند. براساس ماده ۶۲ این لایحه، در بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون مالیات‌های مستقیم، عبارت «نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی» به عبارت «نظر اعضای هیات عمومی شورای عالی مالیاتی موضوع ماده ۲۵۸ این قانون» تغییر می‌یابد.

براساس ماده ۶۳ این لایحه تبصره ذیل به ماده ۲۵۸ قانون مالیات‌های مستقیم الحاق می‌شود: حکم این ماده در مواردی که نسبت به موارد مشابه آرای متفاوتی توسط هیات‌های حل اختلاف مالیاتی صادر شده باشد جاری است.

براساس ماده ۶۴ این لایحه متن زیر جایگزین ماده ۲۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم می‌شود: تخلف قضات اعضای هیات‌های حل اختلاف مالیاتی در انجام تکالیفی که به موجب قوانین و مقررات مالیاتی به عهده هیات‌های حل اختلاف گذارده شده است، با اعلام دادستان انتظامی مالیاتی در دادسرای انتظامی قضات مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. در مورد قضات بازنشسته و نیز نمایندگان موضوع بند ۲ غیرقضات و بند ۳ ماده ۲۴۴ این قانون به تخلف آنان با اعلام دادستان انتظامی در محاکم دادگستری رسیدگی می‌شود.

در صورت تخلف علاوه بر مجازات متناسب به جبران ضرر و زیان واصله به دولت به میزانی که هیات عمومی شورای عالی مالیاتی تعیین می‌کند محکوم می‌شود.

◄ نحوه مجازات تخلف ماموران مالیاتی

همچنین با رای نمایندگان مجازات تخلف ماموران مالیاتی مشخص شد. نمایندگان مجلس در مصوبه‌ای مجازات تخلف ماموران مالیاتی و نمایندگان امور مالیاتی کشور در هیأت حل اختلاف مالیاتی را تعیین کردند.

به موجب این مصوبه متن زیر جایگزین ماده ۲۷۰ قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره آن می‌شود:

مجازات تخلف ماموران مالیاتی و نمایندگان سازمان امور مالیاتی کشور در هیأت حل اختلاف در موارد زیر عبارت است از:

■ هر گاه بعد از تشخیص مالیات و غیرقابل اعتراض بودن آن معلوم شود که ماموران مالیاتی و نمایندگان سازمان امور مالیاتی کشور عضو هیأت حل اختلاف مالیاتی از روی تعمد درآمد مودی را کمتر یا بیشتر از میزان واقعی تشخیص داده‌اند علاوه بر جبران خسارت وارده به میزانی که هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی تعیین می‌کند متخلف به مجازات اداری حداقل سه ماه و حداکثر پنج سال انفصال از خدمات دولتی محکوم می‌شود.

■ در مواردی که مالیات مودیان بر اثر مسامحه و غفلت ماموران مالیاتی مشمول مرور زمان یا به علت عدم رسیدگی به اظهارنامه مالیاتی (جز در مورد اظهارنظرهایی که در اجرای ماده ۹۷ این قانون رسیدگی به آن الزامی نیست) غیرقابل وصول گردد، مقصر به موجب رأی هیأت رسیدگی به تخلفات اداری مالیاتی از خدمات مالیاتی برکنار می‌شود و حسب مورد به مجازات متناسب مقرر در قانون رسیدگی به تخلفات اداری محکوم می‌شود. ضمنا نسبت به زیان وارده به دولت به میزانی که هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی تشخیص می‌دهد متخلف مسوولیت مدنی داشته و توسط دادستان انتظامی مالیاتی در دادگاه‌های حقوقی دادگستری به این عنوان دعوای جبران ضرر و زیان اقامه می‌شود و در صورت وجود سوءنیت متهم توسط دادستان انتظامی مالیاتی مورد تعقیب جزایی قرار می‌گیرد.

ماموران مالیاتی که امر مالیاتی مختوم را مجددا مورد اقدام قرار دهند به موجب حکم هیأت رسیدگی به تخلفات اداری مالیاتی به انفصال از خدمات دولت از یک الی چهار سال محکوم می‌شوند و در مواردی که با دادن گزارش خلاف واقع در امر مالیاتی تعمدا وسایل تعقیب مودیانی را که بی‌تقصیرند فراهم کند به موجب حکم محاکم قضایی به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم می‌شوند. دادگاه‌ها خارج از نوبت به این جرایم رسیدگی می‌کنند. این حکم شامل ماموران مالیات می‌باشد که در موارد مذکور در مواد ۱۵۶، ۲۲۷ و ۲۳۹ این قانون به‌طور کلی بعد از صدور برگ تشخیص در هر مرحله‌ای که بابت فعالیت دیگر مودی اعم از اینکه از همان نوع باشد یا نوع دیگر بدون به دست آوردن مدرک مثبت یا در خارج از مهلت مرور زمان مالیاتی موضوع مواد ۱۵۶ و ۱۵۷ این قانون مطالبه مالیات کند.

تبصره- مجازات مقرر در بندهای ۱ و ۲ این ماده قابل تجدیدنظر در هیأت رسیدگی به تخلفات اداری مالیاتی بوده و تشریفات رسیدگی به تخلفات و مجازات آنها جز در مواردی که مقررات خاص برای آن در این قانون پیش‌بینی شده مطابق قانون رسیدگی به تخلفات اداری خواهد بود.

ادامه از صفحه اول

اقتصاد ایران در آستانه شکاف جدید طبقاتی

در این فضا کسانی که دارایی‌های ثابتی دارند یعنی ملاکین، کارخانه‌داران و دلالان به سمت رشد بیشتر و مردم عادی به سمت فقیرتر شدن حرکت می‌کنند. این شرایط شکاف‌های طبقاتی فراوانی را ایجاد کرد. حتی قبل از کرونا هم مشکلات معیشتی محروم‌ها در کشور زیاد بود.

■ ممکن است درباره این شکاف طبقاتی به صورت مستند ترسخن بگویید.

از ۴۰۳ میلیون حساب سپرده در کشور، ۴ دهم درصد افراد صاحب این حساب‌ها، ۵۲ درصد مبلغ کل سپرده‌ها را در اختیار دارند و در سوی مقابل بیش از ۹۹ و ۶ دهم درصد افراد تنها ۴۸ درصد مبلغ را در اختیار دارند. خب این اعداد و ارقام به ما چه می‌گوید؟ بر اساس اسناد حقوقی غیر دولتی بسیاری از صاحبان بنگاه‌های در کشور ما با مشکل نقدینگی مواجه هستند و به همین خاطر هم دست به تعدیل نیرو و کارگران خود می‌زنند. مجموعه این آمارها گویای این است که اقتصاد ایران در آستانه یک شکاف طبقاتی جدی است و اگر نتوانیم برای این مشکل راهکارهای موثری را تدارک ببینیم در ادامه مشکلات افزون‌تری خواهیم داشت.

■ پرسشی که با این توضیحات به ذهن خطور می‌کند اینکه دولت و نظام سیاسی در این شرایط چه باید بکند؟

از نظر من دولت از زیر سنگ هم که شده باید پول جور کند و به نفع طبقات محروم مصرف کند. در زمان احمدی‌نژاد و دوره‌ای که درآمدهای نجومی نفتی ما صرف امور بی‌اهمیت می‌شد و آقایان طرح‌های بی‌سر و ته اجرا می‌کردند من اعتراض می‌کردم که آقا باید جلوی این رفتارها را بگیریم. باید برنامه‌های ما به نفع طبقات محروم واقعی باشد نه اینکه ظرفیت‌های کشور را یکجا در اختیار افرادی بگذارید که نه درک درستی از اقتصاد دارند و نه تصویری از معیشت مردم. خب طبیعی است که رفتارهای نامناسب اقتصادی در آن دوره نتیجه‌اش را همین امروز هم روی سفره‌های مردم می‌گذارد و دولتی که با شعار آوردن نفت سر سفره مردم، رای آنها را به دست آورده بود در ادامه نه تنها نانی به سر سفره مردم اضافه نکردند بلکه مشکلات مضاعفی هم بر دوششان انداختند. الان هم به دولت تدبیر و امید توصیه می‌کنیم که تمام برنامه‌ها و راهبردهایشان را برای حمایت از این اقشار اختصاص دهند.

■ این بحثی که شما مطرح می‌کنید یک بحث کلی است. همه قبول دارند که باید از طبقات محروم حمایت شود؛ موضوع اساسی این است که نحوه این حمایت‌ها به چه صورتی باشد که مردم واقعا توانمند شوند، نه مجموعه‌ای از افراد که عادت به کمک‌های نقدی پیدا کرده‌اند.

چرا با موضوعات اساسی و کلیدی سلیقه‌ای برخورد می‌شود؟ من به همین دولت توصیه کردم که نظام پرداخت کوپنی را دوباره راه‌اندازی کنند. مسوولان اعلام کردند که این فکر قدیمی است و دیگر در دنیا خریدار ندارد. این در حالی است که دهه‌های متمادی است که امریکا به دهک‌های پایینی جامعه خود کوپن دریافت غذا و ملزومات اساسی می‌دهد. از جنگ جهانی دوم تا به امروز کوپن‌هایی با عنوان پول سبز در اختیار محروم‌ها قرار می‌گیرد. شهروند امریکایی با این پول سبز می‌تواند غذا بخرد یا اگر دویت داشت می‌تواند این پول سبز را تبدیل به پوشاک یا هر کالای دیگری کند اما اگر ما در ایران از ضرورت حمایت‌های اینچنینی سخن بگوییم می‌گویند، طرف حرف‌های از مد افتاده می‌زند. بر اساس آمارهای رسمی در سال ۲۰۱۳ در امریکا بیش از ۴۷ میلیون امریکایی از این پول‌های سبز استفاده می‌کردند یعنی تقریبا ۲۵ درصد امریکایی‌ها از این کمک‌ها استفاده می‌کنند. اینجا ما دلار بی‌زبان ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی را در اختیار برخی افراد بی‌مبالات قرار میدهیم تا مثلا برای مردم کالای اساسی وارد کند اما شاهد آن هستیم که طرف دلار ارزان می‌گیرد؛ نه تنها اقلام اساسی وارد نمی‌کند، بلکه اقلام لوکس وارد می‌کند و به قیمت دلار ۱۵ هزار تومانی می‌فروشد. یعنی از منظر برخی از آقایان کسی که اختلاس و دزدی می‌کند، به روز است اما فردی که از کوپن و حمایت از اقشار کمتر برخوردار حرف می‌زند، حرف‌هایش قدیمی است.

■ به نظرتان عاجل‌ترین اقداماتی که باید انجام بگیرد چیست؟

اولین قدم این است که نسبت به مردم و طبقات محروم نگاه مشفقانه داشته باشند. من به سران قوا نامه نوشتم و به آنها تاکید کردم که این شکاف طبقاتی خطرناک است و برای آینده تبعات خاصی را به دنبال دارد. همین الان آمار وزارت کار دولت دوازدهم می‌گوید که بعد از کرونا ۴ میلیون بیکار به تعداد بیکاران فعلی افزوده می‌شود؛ فکر می‌کنید افزایش این میزان به جمعیت بیکاران تبعاتی ندارد؟ البته که دارد. کرونا فقر را دامنه‌دار می‌کند و اگر زودتر این مشکلات جمع نشود به شرایطی می‌رسیم که برخی افراد که در دسته‌بندی بیکاران فقیر یا حقوق‌بگیران فقیر قرار می‌گیرند؛ چیزی برای از دست دادن نداشته باشند. می‌دانید که رسیدن به شرایطی که برخی افراد چیزی برای از دست دادن نداشته باشند؛ خطرناک است.

■ موضوع خصوصی‌سازی‌های اخیر را که دولت آغاز کرده چطور می‌بینید؟ مخالفت‌ها و موافقت‌های فراوانی در این زمینه مطرح می‌شود نظر شما چیست؟

دارایی‌ها که برای دولت نیست که بخواهد بفروشد؛ این دارایی‌ها متعلق به ۴۰ میلیون ایرانی است. معتقدم دست زدن به این شرکت‌ها تخلف است و نتایج منابعی هم به دنبال نخواهد داشت. اینکه دست روی شرکت‌هایی گذاشته شود که اتفاقا عملکرد مطلوبی دارند و به نوعی سرنوشت ۴۰ میلیون ایرانی در فعالیت مطلوب این شرکت‌هاست، چندان عاقلانه نیست.

■ اما شما در صحبت‌هایتان اشاره کردید که دولت باید از طبقات محروم دفاع و حمایت کند. خب دولت از کدام منبع باید این حمایت‌ها را ساماندهی کند؟ یکی از روش‌ها واگذاری دارایی‌هاست؟

مشکل کشور ما نقدینگی نیست؛ مشکل نحوه مدیریت نقدینگی‌هاست. قبلا هم اشاره کردم چنانچه تنها جلوی هدر رفت دارایی‌های ارزی و ریالی گرفته شود و در برابر مفاسد برنامه‌های درستی داشته باشیم؛ بخش قابل توجهی از کمبودهای اعتباری جبران می‌شود. در جریان مشکلات ارزی سال ۹۷ دیدید که چه افرادی به ارزهای باد آورده دسترسی پیدا کردند و به بهانه تامین اقلام اساسی چه میزان از دارایی‌های کشور را به باد دادند. بنابراین مشکل نقدینگی نیست مشکل فسادی است که در هزینه کرد این نقدینگی وجود دارد.

دولت‌های بعد از کرونا در اقتصاد پررنگ‌تر می‌شوند

◄ آیا دولت‌ها تن به خروج از اقتصاد می‌دهند؟

به گفته برخی ناظران جهان بعد کرونا جهان متفاوتی خواهد بود. هرچند برخی اقتصاددانان طرفداری مدیریت پررنگ دولتی، کرونا را فرصتی دانسته‌اند برای اینکه تاکید کنند نباید نقش دولت در اقتصاد حداقلی باشد و دولت لازم است که به هر ترتیبی برای خدمت‌رسانی به افراد خود را بیشتر تقویت کند، ولی اقتصاددانانی هم هستند که به‌شدت نگران بازنگشتن دولت به جایگاه قبلی خود بوده و این را زمینه ایجاد محدودیت برای آزادی افراد توسط دولت می‌دانند.

در همین زمینه جبل عاملی گفته است: اقدامات فعلی حمایتی دولت‌ها به معنای پررنگ شدن نقش دولت در اقتصاد و زندگی خصوصی این افراد است. این امر پرسشی پیش می‌کشد. آیا این رویه‌ها اثری بلندمدت بر کارکرد دولت دارد و نمی‌تواند آزادی‌های فردی را محدود کند؟ به نظر می‌رسد که این خطر کاملا عینی است. به عبارت دیگر دولت‌ها برای یک حالت استثنایی چون شیوع یک بیماری جهانی، در حال اقداماتی هستند که برای این شرایط درست است؛ اما این خطر وجود دارد که به دلیل ذات بوروکراسی و رانت‌های فراوانی که سیاستگذار می‌تواند برای بزرگ کردن خود در اقتصاد از آن نفع ببرد، این اقدامات به امری معمول بدل شود. خطری که می‌تواند شکل لیبرال دموکراسی و اقتصاد آزاد را در دوره پس از کرونا تغییر دهد. به عبارت دیگر، تمایل عمومی به نقش آفرینی بیشتر دولت و احتمالا پیروزی دولت‌ها بر کرونا و چفت کردن این پیروزی به خاطر مداخلات دولتی در اقتصاد و حریم خصوصی، زمینه را برای حرکت به سوی دولتی شدن بیشتر اقتصاد جهانی فراهم می‌کند.

در همین زمینه جعفر خیرخواهان، اقتصاددان نیز در گفت‌وگو با «تعادل»، اظهار کرد: معمولا یکی از بدی‌های دولت‌ها این است که در شرایط جنگی و بحران‌ها به آنها اختیاراتی داده می‌شود که بعدها گرفتن این اختیارات راحت نیست. بعد بحران، حضور دولت به وسعت زمان دوره بحران نیازی نیست ولی دولت‌ها به سختی حاضرند از اختیارات دست بکشند.

به گفته او البته راهکارهایی برای محدود کردن دولت‌ها هم هست. این پژوهشگر اقتصادی می‌گوید: بعضی کشورها در این زمینه اقدام به گذاشتن قانون موقت می‌کنند. به این ترتیب که اختیارهایی برای بازه زمانی مشخصی به دولت ارایه شود و بتواند حمایت‌هایی انجام دهد مثلا از گروهی خاص در بازه زمانی مشخص ولی بعد از طی زمان مشخص به حالت پیش فرض یا به حالت نخست بر گردد. بعد در این زمان می‌توان درباره آن تصمیم گرفت که آیا باز ضرورت حضور دولت در این موضوع وجود دارد یا خیر؟ وی با تاکید بر اینکه باید مراقب بود دولت‌ها بیش از حد اختیار نگیرند، گفت: نباید بدون حساب و کتاب به دولت‌ها اختیاراتی بیهوده داد تا آنها از فرصت استفاده کرده، بخش خصوصی را خفه کرده و امتیازات را برای خود تصاحب کنند بدون اینکه لازم باشد درباره عملکرد آنها ارزیابی صورت بگیرد. او البته جهان پس از کرونا را جهان متفاوتی نسبت به گذشته قلمداد می‌کند و می‌گوید همانطور که بعد از جنگ جهانی دوم، سازمان‌های بین‌المللی مثل صندوق بین‌المللی پول یا بانک جهانی به وجود آمدند بعد کرونا هم نیاز است مطابق با شرایط جدید جهان هادهای بین‌المللی تازه شکل بگیرد.

◄ جهانی دیگر...

چه افراد و کارشناسان مخالف حضور دولت در اقتصاد و سایر عرصه‌های حیات اجتماعی و چه موافق این حضور باشند، قریب به اتفاق بر سر یک موضوع اتفاق نظر دارند و آن متفاوت بودن جهان بعد از کرونا است. از یک سو به این دلیل که خواه ناخواه دولت میدان بیشتری برای عمل داشته و احتمالا مدافعان حضور پررنگ‌تر دولت هم تعدد بیشتری یابد.

برآورد پرداخت ۹۰ هزار میلیارد تومان وام ازدواج به ۱۳ میلیون نفر در سال‌های ۹۹-۱۳۸۸

وام ازدواج ۱۰۰ میلیون تومان با اقساط هفت ساله

گروه بانک و بیمه | محسن شمشیری |

بخشنامه جدید افزایش سقف و مدت تقسیط تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به شعب سراسر کشور ابلاغ شد. براساس بند «الف» تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور مقرر شده است: به منظور حمایت از ازدواج جوانان، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به زوج‌هایی که تاریخ عقد آنان بعد از اول فروردین‌ماه ۹۶ می‌باشد و تاکنون تسهیلات ازدواج دریافت نکرده‌اند، پرداخت شود.

به گزارش «تعادل»، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوج‌ها در سال ۱۳۹۹ پنجاه میلیون تومان معادل پانصد میلیون ریال با دوره بازپرداخت هفت ساله با اخذ یک ضامن معتبر و سفته است. همچنین نرخ کارمزد تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج همچنان ۴ درصد تعیین شده است.

بخشنامه جدید مبنای عملکرد شعب بانک مسکن در خصوص پرداخت تسهیلات ازدواج در سال جاری قرار خواهد گرفت. مطابق با بخشنامه ابلاغی افراد مندرج در مفاد ماده ۵۰ قانون خدمات رسانی به ایثارگران، می‌توانند به میزان ۲ برابر افراد عادی یعنی مبلغ یک میلیارد ریال مطابق با شرایط و ضوابط تعیین شده از این تسهیلات استفاده کنند.

این بخشنامه می‌افزاید: در اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج، احراز توانایی مالی متقاضیان در بازپرداخت اقساط بر اساس ضوابط جاری بانک الزامی است. مطابق با شرایط پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج، افزایش سقف تسهیلات موصوف قابل تسری به تسهیلات گیرندگان قبلی (پس از ثبت قطعی قرارداد) نخواهد بود. رعایت سایر شرایط و ضوابط مندرج در سامانه تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج جهت دریافت تسهیلات مذکور الزامی است. اکنون باید دید که شرایط بانک‌ها و منابع قرض‌الحسنه برای سال ۹۹ به چه صورت خواهد بود و چه تعداد تقاضا و پرداخت وام ازدواج و به چه رقمی انجام خواهد شد.

۹۰ هزار میلیارد تومان برای ۱۳ میلیون نفر در ۱۳ سال قبل از سال ۱۳۸۸ و دهه ۷۰ و دهه ۸۰ رقم وام ازدواج بین ۱۰۰ هزار تومان تا ۲ میلیون تومان بوده است و تعداد متقاضیان و دریافت کنندگان نیز رقم قابل توجهی نبود. اما با ورود میلیونی متولدین دهه ۶۰ که سالانه ۱ میلیون جوان ازدواج کرده را به همراه داشت، از سال ۱۳۸۸ تعداد متقاضیان و وام‌های پرداخت شده به حدود یک میلیون در سال افزایش یافت. این روند تا سال ۱۳۹۶ بالای یک میلیون نفر بوده و پس از آن به تدریج به زیر ۱ میلیون نفر ازدواج کرده کاهش یافته و برای سال‌های ۹۸ تا ۹۹ نیز حدود ۶۰۰ تا ۸۰۰ هزار تقاضای وام ارایه شده و می‌شود. از سال ۱۳۸۸ که فضای مجلس و دولت به سمت افزایش تعداد وام ازدواج و مبلغ آن تغییر کرده و هر سال رقم قابل توجهی به وام‌های ازدواج اضافه شده است تا سال ۱۳۹۸ نزدیک به ۱۲ میلیون وام ازدواج به جوانان و زوجین پرداخت شده و برای این ۱۲ میلیون وام ازدواج نیز حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان منابع بانکی ظرف ۱۱ سال تسهیلات پرداخت شده و برای سال‌های ۹۸ و ۹۹ نیز برآورد می‌شود که حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان هر سال برای وام ازدواج تسهیلات پرداخت شود. بر این اساس برای حدود ۱۳ سال و بیش از ۱۳ میلیون نفر درخواست وام ازدواج معادل ۹۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت شده است.

سال	تعداد وام	مبلغ کل وام –هزار میلیارد تومان	مبلغ وام ازدواج هر یک از زوجین میلیون تومان
۱۳۸۷	۱۲۰۴	۰،۰۰۲۷	۲
۱۳۸۸	۹۹۲هزار	۲	۲
۱۳۸۹	۱،۲میلیون	۲،۴	۲
۱۳۹۰	۱،۳میلیون	۳،۵	۲،۵
۱۳۹۱	۱میلیون	۳،۱	۳
۱۳۹۲	۹۴۴هزار	۲،۹	۳
۱۳۹۳	۱،۳میلیون	۳،۹	۳
۱۳۹۴	۸۰۵هزار	۲،۴	۳
۱۳۹۵	۱میلیون	۹،۸	۱۰
۱۳۹۶	۱،۱میلیون	۱۲،۲	۱۰
۱۳۹۷	۸۴۰هزار	۱۳،۲	۱۵
۱۳۹۸	بالای ۸۰۰هزار		۳۰
۱۳۹۹	–	–	۵۰

رشد تعداد و رقم وام ازدواج در سال‌های اخیر

افزایش وام ازدواج در سال ۹۸

پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه یکی از سیاست‌های دولت در حمایت از ازدواج جوانان از سال‌های ابتدایی دهه ۸۰ تاکنون بوده است. از انتهای سال ۸۷ همزمان با افزایش مبلغ تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج از ۱۰ به ۲۰ میلیون ریال، پرداخت این تسهیلات در قالب سامانه متمرکز تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج پیگیری شده است. سقف تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج در سال ۹۸ در حالی برای هر یک از زوجین ۳۰ میلیون تومان در نظر گرفته شد که در سال آینده شرایط دریافت این وام نیز تسهیل شده است. میزان تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج از سال ۹۱ تا ۹۴ با وجود افزایش هزینه‌های ازدواج، تغییر چشمگیری نکرده بود که این موضوع در تبصره «۲۹» قانون بودجه سال ۹۵ مورد توجه قرار گرفت و بر اساس آن، مبلغ تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج از ۳۰ به ۱۰۰ میلیون ریال و دوره بازپرداخت آن از سه به چهار سال افزایش پیدا کرد. این حکم در بند «ج» تبصره «۱۶» قانون بودجه سال ۹۶ نیز تکرار شد. در سال ۹۷ نیز با موافقت رییس جمهور سقف پرداخت وام ازدواج به جوانان از ۱۰ میلیون به ۱۵ میلیون تومان افزایش یافت؛ پس از آن، این موضوع در مجلس نیز تصویب شد و مدت زمان بازپرداخت تسهیلات به پنج سال افزایش یافت.

در سال ۹۸ نیز با تصویب نمایندگان، مبلغ تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوج‌ها ۳۰۰ میلیون ریال با دوره بازپرداخت پنج ساله با اخذ یک ضامن معتبر و سفته در نظر گرفته شده است. بر این اساس بازپرداخت وام ازدواج در سال ۹۸، ۶۰ ماهه بوده یعنی زوجین باید طی پنج سال اقساط این وام را پرداخت کنند. شرایط ضامن نیز در پرداخت وام ازدواج تسهیل شده به گونه‌ای که اخذ یک ضامن معتبر و سفته کفایت می‌کند که علاوه بر آن بانک مرکزی نیز می‌تواند کارت یارانه زوجین را به عنوان تضمین دریافت کند.

وام ازدواج در سال ۹۸، به زوجینی پرداخت می‌شد که تاریخ عقد آنها پس از ابتدای فروردین سال ۹۶ است و اولویت پرداخت با زوجینی بوده که تاریخ عقد آنها زودتر است. برآوردها برای مبلغ وام ازدواج در سال ۹۹، تفاوت‌های میلیونی دارد و با توجه به کاهش منابع، کسری بودجه، شیوع ویروس کرونا و... مشخص نیست که برنامه افزایش وام ازدواج تا ۵۰ میلیون تومان چه سرنوشتی پیدا کند. زیرا حتی با وجود تصویب آن منابع بانک‌ها ممکن است برای پرداخت وام‌ها کافی نباشد. در نتیجه دولت فارغ از نرخ تورمی که برای فروردین ۹۹ معادل ۳۲ درصد اعلام شده بر ثابت ماندن مبلغ وام ازدواج و پرداخت ۳۰ میلیون تومان به هر نفر از زوج‌ها تأکید دارد. نشانی این تصمیم و شرایط آن در لایحه بودجه ۹۹ عبارت است از: بند الف تبصره ۱۶ ماده واحده، جایی که این عبارت درج شده است: «به منظور حمایت از جوانان، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از محل پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه نظام بانکی، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج را به زوج‌هایی که تاریخ عقد ازدواج آنها بعد از اول فروردین ۹۶ است و تاکنون وام ازدواج دریافت نکرده‌اند، با اولویت نخست پرداخت کند. تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوج‌ها در سال ۹۹ معادل ۳۰۰ میلیون ریال با بازپرداخت ۵ ساله و اخذ یک ضامن معتبر و سفته است.» اما ممکن است که برخی بانک‌ها به دلیل شیوع ویروس کرونا با کاهش تقاضای تسهیلات همراه باشند و همین موضوع آنها را به افزایش وام ازدواج تشویق کند. پیشنهاد دولت با مخالفت‌هایی در مجلس مواجه بود. نمایندگان مجلس همواره در افزایش وام ازدواج تلاش کرده‌اند و ارقام آن را از ۲ تا ۳۰ میلیون تومان افزایش داده و در سال ۹۸ نیز رقم ۱۵ میلیون تومان روی پیشنهاد دولت گذاشتند و وام ازدواج را به ۳۰ میلیون تومان برای هر نفر از زوج‌ها افزایش دادند، افزایش وام ازدواج به ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومان در کمیسیون فرهنگی با بازپرداخت ۷ ساله پیگیری شد. بلکه هراس جوان‌های در آستانه ازدواج از هزینه‌های سرسام‌آور آن کم شود. این تلاش‌ها با، اما و اگرهایی متعددی همراه است.

رقم ۶۰ میلیون تومان برای هر زوج، چیزی حدود یک سوم هزینه‌های ازدواج آنان را پوشش می‌دهد، شاید ۳۰ میلیون تومان وام ازدواج پارسال، رقمی پذیرفتنی حساب می‌شد و می‌توانست بخشی از نیازها را رفع کند، اما متأسفانه امروز با توجه به افزایشی که در قیمت‌ها ایجاد شده است، دیگر ۳۰ میلیون تومان جوابگو نیست. از آنجایی که این وام‌ها باید از منابع قرض‌الحسنه نظام بانکی تأمین شود، این سوال مطرح است که آیا این افزایش با منابع در اختیار بانک‌ها جور درمی‌آید؟ برخی کارشناسان می‌گویند که با توجه به کاهش نرخ سود سپرده در بانک‌ها و ارزان شدن هزینه جذب منابع، و همچنین با توجه به منابع قرض‌الحسنه در اختیار نظام بانکی و رسوباتی که این سپرده‌ها نزد بانک‌ها دارد، افزایش مبلغ وام ازدواج شدنی است.

برخی نمایندگان با اشاره به وضعیت نامطلوب بودجه ۹۹ معتقدند از آنجایی که اختیار مجلس برای افزایش هزینه‌های بودجه، نهایتا ۸ درصد است، نمی‌توان به افزایش وام ازدواج امید بست.

زمان انتظار برای متقاضیان وام ازدواج از بانک‌های مختلف، متفاوت است و کمتر از یک ماه تا حدود یک سال را شامل می‌شود. بانک‌ها باید به مردم گزارش دهند که سپرده‌های قرض‌الحسنه بانک‌ها صرف کدام کارهای خیرخواهانه مثل وام ازدواج می‌شود؟

فروش سکه ۶ میلیون و ۳۵۰ هزار تومانی در بازار آزاد

ریزش لیر ادامه دارد

گروه بانک و بیمه |

روز سه‌شنبه ۲ اردیبهشت ۹۹ بهای دلار در بازار آزاد نیز به ۱۵ هزار و ۹۶۰ تومان رسید. در صرافی‌های بانکی نیز نرخ ارز افزایش یافت و دلار در صرافی‌های بانکی، با افزایش ۱۰۰ تومانی قیمت نسبت به روز معاملاتی گذشته به نرخ ۱۵ هزار و ۳۵۰ تومان فروخته شد. نرخ خرید هر دلار در تابلوی صرافی‌های بانکی ۱۵ هزار و ۲۵۰ تومان و فروش ۱۵ هزار و ۳۵۰ تومان بود. قیمت خرید هر یورو نیز ۱۶ هزار و ۶۵۰ تومان و نرخ فروش آن ۱۶ هزار و ۷۵۰ تومان شد. به گزارش «تعادل»، میانگین بهای هر یورو در روز معاملاتی دوشنبه نیز در سامانه سنا ۱۶ هزار و ۶۴۳ تومان و هر دلار ۱۵ هزار و ۲۳۲ تومان بود. هر حواله یورو در سامانه نیما در روز دوشنبه، ۱۵ هزار و ۳۵۰ تومان فروخته شد؛ حواله دلار در ۱۳ هزار و ۵۱۹ تومان به فروش رسید.

در بازار طلا نیز به دنبال اعلام هر اونس طلا به قیمت ۱۶۷۸ دلار و دلار در بازار آزاد به قیمت ۱۵۹۶۰ تومان، هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید با رشد ۱۰ هزار تومانی قیمت نسبت به روز دوشنبه به ۶ میلیون و ۳۵۰ هزار تومان رسید. هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم نیز ۶ میلیون و ۱۳۰ هزار تومان قیمت‌گذاری شد. همچنین نیم سکه نیز سه میلیون و ۲۵۰ هزار تومان، ربع سکه یک میلیون و ۸۴۰ هزار تومان و هر قطعه سکه گرمی ۹۹۰ هزار تومان تعیین قیمت شد. هر گرم طلای خام ۱۸ عیار ۶۲۳ هزار تومان و مظنه هر مثقال طلای ۱۷ عیار نیز ۲ میلیون و ۶۹۰ هزار تومان ارزش‌گذاری شد. واحدهای صنف طلا و جواهر پس از بیش از یک ماه تعطیلی، از روز اول اردیبهشت ماه فعالیت خود را دوباره آغاز کردند. در بازار ارز رسمی نیز بانک مرکزی نرخ ۴۷ ارز را اعلام کرد که بر اساس آن نرخ ۲۶ ارز کاهش و قیمت ۹ واحد پولی دیگر افزایش یافت؛ نرخ بقیه ارزها نیز ثابت ماند. هر دلار امریکا بدون تغییر قیمت همانند روزهای گذشته ۴۲ هزار ریال قیمت خورد. همچنین هر پوند انگلیس ۵۲ هزار و ۹۴ ریال و هر یورو نیز ۴۵ هزار و ۴۸۴ ریال ارزش‌گذاری شده است.

ریزش لیر ادامه دارد

ارزش لیر در برابر ارزهای مهم بار دیگر کاهش یافت. به گزارش سی ان بی سی، افزایش نگرانی فعالان بازار از وضعیت اقتصاد ترکیه پس از انتشار گزارش صندوق بین‌المللی پول باعث رقم خوردن روز تلخ دیگری برای لیر شد تا جایی که نرخ برابری لیر در مقابل دلار به کمترین سطح خود از آگوست ۲۰۱۸ رسید. ترکیه اکنون بیشترین شمار مبتلایان به کرونا در خاورمیانه را دارد و ۲۱۴۰ نفر نیز جان خود را بر اثر ابتلا به کووید-۱۹ از دست داده‌اند. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده رشد اقتصادی امسال ترکیه به منفی پنج درصد و نرخ بیکاری به بالای ۱۷ درصد برسد. با افزایش سرعت شیوع کرونا در ترکیه محدودیت‌های تردد در برخی شهرهای ترکیه تمدید شده و خروج از منزل به مدت چهار روز به جز در موارد ضروری ممنوع اعلام شده است. وضعیت در استانبول که قطب اصلی مالی ترکیه به شمار می‌رود از همه وخیم‌تر است. رجب طیب اردوغان، رییس جمهور ترکیه در گفت‌وگوی تلفنی با همتای امریکایی خود از اطمینان در خصوص پشت سر گذاشتن بحران سخن گفته است. بسیاری از پروازهای داخلی و خارجی نیز در این کشور لغو شده و بخش‌هایی از فرودگاه آتاتورک استانبول به محل نگهداری بیماران کرونایی تبدیل شده است. عامل دیگر ریزش لیر در معاملات به تحولات سوریه مربوط می‌شود. اردوغان ضمن متهم کردن دولت سوریه به نقض آتش بس در ادلب گفته است که در برابر تخلفات ساکت نخواهد نشست. در آخرین دور از معاملات ارزی استانبول، هر دلار با ۰.۱۷ درصد صعود به ۶.۹۳۹ لیر رسید تا به این ترتیب کاهش ارزش لیر در برابر دلار طی سه ماه نخست امسال از ۱۰ درصد فراتر رود. ارزش پول ملی ترکیه از سال ۲۰۱۸ تاکنون ۴۲ درصد در برابر اسکناس امریکایی تضعیف شده است. در برابر دیگر ارزهای مهم، نرخ برابری هر یورو معادل ۷.۵۴۱ لیر و هر پوند معادل ۸.۶۴۵ لیر اعلام شد.

بی‌اعتنایی دلار به سقوط نفت

با وجود کاهش شدید قیمت نفت، دلار در برابر بیشتر همتایانش دست به پیشروی زد. به گزارش سی ان بی سی، در جریان معاملات سه‌شنبه، روند صعودی دلار ادامه یافت و بسیاری از ارزها در برابر اسکناس سبز در موقعیت نزولی قرار گرفتند. در معاملات بازارهای ارزی جهانی، همچنین هر دلار با ۰.۳۴ درصد کاهش به ۱۰۷.۴۶۴ ین رسید. در برابر همتای استرالیایی، هر دلار امریکا به ازای ۱.۵۸۳ دلار مبادله شد. همچنین نرخ برابری دلار معادل ۷.۰۷۸ یوان چین اعلام شد.

صندوق بین‌المللی پول از رشد منفی سه درصدی جهان در سال جاری تحت تاثیر شیوع ویروس کرونا خبر داده که در این بین نرخ رشد پیش بینی شده برای امریکا حدود منفی شش درصد بوده است. این صندوق هم چنین پیش بینی کرده است متوسط رشد اقتصادی امسال ۱۹ کشور عضو منطقه یورو به منفی ۷.۵ درصد برسد. به گفته رییس صندوق نجات اتحادیه اروپا، کشورهای اروپایی برای احیای اقتصاد خود نیازمند ۰.۵ تا یک تریلیون یورو اعتبار هستند. از سوی دیگر رشد اقتصادی چین تحت تاثیر شیوع کرونا در سه ماهه نخست امسال به منفی ۶.۸ درصد رسیده که این رقم، بدترین عملکرد ثبت شده اقتصاد چین از دهه ۱۹۷۰ تاکنون محسوب می‌شود. صندوق بین‌المللی پول پس از تخصیص ۰.۵ میلیارد دلار وام برای مقابله با کرونا به ۲۵ کشور خبر داد، در مرحله دوم اعتبارات بیشتری را برای مقابله با کرونا به کشورهای در حال توسعه تخصیص داده و بانک جهانی نیز موفق شد رضایت کشورهای ثروتمند برای در نظر گرفتن معافیت موقتی بازپرداخت وام‌ها توسط کشورهای فقیر را جلب کند. سازمان جهانی کار در گزارشی با هشدار نسبت به تحت تاثیر قرار گرفتن زندگی ۸۱ درصد شاغلان در سطح جهان بر اثر شیوع کرونا، از صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی خواسته است تا اقدامات حمایتی بیشتری از کسب و کارهای کوچک و متوسط انجام دهند. اکنون با تداوم تعطیلی‌ها و کاهش تقاضای مصرفی، شمار زیادی از شاغلین با خطر از دست دادن شغل خود مواجه هستند. تاکنون بیش از دو میلیون و ۴۸۲ هزار و ۲۷۲ مورد ابتلا به کرونا گزارش شده است که در این بین ۱۷۰ هزار و ۴۷۲ نفر جان خود را از دست داده‌اند. در بین کشورهای مختلف، بالاترین تلفات مربوط به امریکا با ۴۲ هزار و ۵۱۸ نفر، ایتالیا با ۲۴ هزار و ۱۱۴ نفر، اسپانیا با ۲۰ هزار و ۸۵۲ نفر، فرانسه با ۲۰ هزار و ۲۶۵ نفر و انگلیس با ۱۶ هزار و ۵۰۹ نفر بوده است. یمز نایتلی، کارشناس ارشد اقتصاد بین‌الملل در بانک‌ای ان جی گفت: با توجه به گستردگی تعطیلی کسب و کارها در امریکا، پیش‌بینی ما این است که پیش از بازگشت به سطح قبل از بحران، رشد اقتصادی امریکا تا منفی ۱۳ درجه نیز کاهش پیدا کند و شاید بهبودی کامل از نظر اقتصادی تا میانه سال ۲۰۲۲ طول بکشد. این یعنی شاهد ادامه تعطیلی کسب و کارها و فاصله گذاری‌ها خواهیم بود. شاخص دلار که نرخ برابری آن در مقابل سبدی از ارزهای جهانی را اندازه می‌گیرد، در معاملات دیروز با صعود ۰.۲ درصدی نسبت به روز قبل و در سطح ۱۰۰.۲۴۸ واحد بسته شد. نرخ برابری هر فرانک سوییس معادل ۱.۰۳۰ دلار اعلام شد.

تاثیر کاهش سود بانکی بر بازار دارایی

برخی کارشناسان معتقدند که کاهش جذابیت سپرده‌گذاری در بانک‌ها معمولا با انتقال بخشی از نقدینگی به بازارهای مسکن، بورس و ارز همراه می‌شود و احتمالا به دنبال کاهش نرخ سود سپرده بانکی، بازار مسکن و سایر دارایی‌ها تحت تاثیر قرار می‌گیرند.

به گزارش ایسنا، مدیران عامل بانک‌های دولتی و خصوصی توافق کرده‌اند از روز یکم اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ سقف ۱۵ درصدی نرخ سود سپرده‌های بانکی را رعایت کنند. این تصمیم می‌تواند اثراتی در دیگر سطوح اقتصادی داشته باشد. در بخش مسکن معمولا کاهش نرخ سپرده‌های بانکی به صورت به هم خوردن نسبت ودیعه با اجاره ماهیانه و رشد تعداد قراردادهای خرید و فروش بروز پیدا می‌کند. البته با توجه به رشد شاخص بورس که از سال گذشته آغاز شده این احتمال که بعد از کاهش سود بانکی همچنان بازار سهام مقصد اول سرمایه‌گذاری باشد وجود دارد اما گزینه‌های بعدی می‌تواند بازار مسکن، ارز و طلا باشد. در بخش اجاره معمولا صاحبخانه‌ها نرخ تورم و سود سپرده‌های بانکی را در محاسبات رهن و اجاره ماهیانه لحاظ قرار می‌دهند. بدین‌صورت که هر چه سود بانکی پایین‌تر برود، تمایل به دریافت پول پیش، کمتر می‌شود و مالکان ترجیح می‌دهند به جای مبلغ رهن، اجاره ماهیانه دریافت کنند. نسبت نرخ اجاره به ودیعه کماکان از فرمول قدیمی تبعیت می‌کند. طبق عرف معمول، هر یک میلیون تومان رهن معادل ۳۰ هزار تومان اجاره در نظر گرفته می‌شود. در این شرایط مالکانی که مبلغ رهن را در بانک سپرده‌گذاری می‌کنند با کاهش نرخ سود بانکی، دیگر سپرده‌گذاری برایشان نفع اقتصادی ندارد. خروجی این وضعیت به تغییر وضعیت بازار اجاره از رهن کمتر و اجاره ماهیانه بیشتر منجر می‌شود. از سوی دیگر با کاهش سود بانکی، سپرده‌گذارانی که مبالغ درشت در بانک‌ها گذاشته‌اند پول خود را خارج می‌کنند و به خرید دارایی‌های ثابت اختصاص می‌دهند. بازار ملک در چنین شرایطی جزو اهداف سرمایه‌گذاری است. سپرده‌گذاران خرد نیز ممکن است به خرید و فروش طلا و ارز بپردازند. گروهی دیگر از سرمایه‌گذاران هم ممکن است به ساخت و ساز مسکن روی بیاورند که به تعادل عرضه و تقاضا کمک می‌کند. هر چند تجربه نشان داده معمولا سفته‌بازان در چنین شرایطی سرمایه‌های خود را به خرید واحدهای آماده اختصاص می‌دهند. با وجود آنکه ممکن است با پایبندی بانک‌ها به نرخ ۱۵ درصد سپرده، سرمایه‌ها به سمت بخش‌های مولد حرکت کند، این نگرانی نیز وجود دارد که هجوم سرمایه‌ها به بازارهای مسکن و ارز منجر به افزایش قیمت‌ها در این بخش شود. از جمله راهکارها برای کنترل بازار مسکن، افزایش ساخت و ساز و اعمال سیاست‌های مالیاتی بر معاملات سفته‌بازانه است. طرح مالیات بر عایدی سرمایه برای کنترل بازارهای غیرمولد همچون مسکن، ارز و طلا اواخر سال ۱۳۹۷ در مجلس بررسی و به دولت پیشنهاد شد. این لایحه هم اکنون در دستور کار دولت قرار دارد اما هنوز به مجلس شورای اسلامی ارایه نشده و با توجه به زمان‌بر بودن روند تصویب آن در دولت و مجلس، بعید است که به سال ۱۳۹۹ برسد.

اخبار

واگذاری سهام بنگاه‌های شبکه بانکی

رییس کل بانک مرکزی در بخشنامه‌ای تاکید کرد که مدیران عامل شبکه بانکی از ظرفیت بازار سرمایه برای واگذاری سهام و بنگاه‌های تحت تملک خود استفاده کنند و باید منابع بانک‌ها و موسسات اعتباری آزاد صرف حمایت از فعالیت‌های مولد تولیدی شود. به گزارش «تعادل»، عبدالناصر همتی در بخشنامه‌ای به مدیران عامل شبکه بانکی ضمن تأکید بر این موضوع که فرصت اقبال به سرمایه‌گذاری در بورس مغتنم شمرده شود، یادآور شد از ظرفیت بالای فراهم شده در بازار سرمایه برای واگذاری سهام بنگاه‌های تحت تملک خود بهره گیرند. علاوه بر این، طبق اعلام بانک همتی در بخشنامه مذکور، بر تکالیف مقرر برای بانک‌ها در ماده ۱۶ «قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» اشاره و تأکید کرده است که در سال جهش تولید بایستی منابع بانک‌ها و موسسات اعتباری آزاد صرف حمایت از فعالیت‌های مولد تولیدی شود.

فروش بر خط دو میلیون بیمه‌نامه ثالث

رییس کل بیمه مرکزی با بیان اینکه با شیوع کرونا سیستم صدور الکترونیکی بیمه‌نامه‌ها به سرعت فعال شد، اعلام کرد: تاکنون و بعد از شیوع ویروس کرونا، بیش از دو میلیون بیمه‌نامه شخص ثالث به‌طور برخط صادر شد نمایندگان باید وصول مطالبات بیمه‌نامه شخص ثالث را از ۱۵ اردیبهشت پیگیری کنند. به گزارش «تعادل»، غلامرضا سلیمانی با بیان اینکه تاکنون بیش از دو میلیون بیمه‌نامه شخص ثالث صادر شده است، اظهار داشت: از این تعداد، ۵۵ درصد حق بیمه خود را پرداخت کرده‌اند و ۴۵ درصد پرداخت نکرده‌اند. رییس شورای عالی بیمه در عین حال تاکید کرد که اخذ جریمه دیرکرد در شرایط فعلی تخلف محسوب می‌شود. سلیمانی گفت: صدور بیمه‌نامه با تعرفه یکسان صادر می‌شود و اگر غیر از این باشد تخلف صورت گرفته است و بیمه‌گذاران تخلفات را به ما اطلاع دهند. رییس کل بیمه مرکزی اظهار داشت: طی نظارت‌های صورت گرفته بر عملکرد شرکت‌های بیمه، رتبه‌بندی میان شرکت‌های بیمه صورت گرفته که نتایج نهایی آن تا شهریور اعلام می‌شود. وی خاطرنشان کرد: بیمه‌گذاران در صورت شکایت از ارایه خدمات بیمه‌ای، با شماره ۲۳۴۲ تماس بگیرند و مادر کوتاه‌ترین زمان ممکن شکایت آنها را بررسی می‌کنیم.

کارکنان بانک‌ها تخلف را گزارش کنند

بانک مرکزی نامه دادستان انتظامی مالیاتی در رابطه با ارتکاب جرم مالیاتی و مجازات مباشرت در جرم برای کارکنان بانک‌ها را به مدیران بانکی ابلاغ کرد. بانک مرکزی نامه دادستان انتظامی مالیاتی در رابطه با حداقل مجازات کارکنان بانک‌ها و موسسات مالی که ارتکاب جرم مالیاتی را گزارش نکنند، به مدیران عامل بانک‌ها ابلاغ کرد. پیرو این نامه مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی و اداره مطالعات و مقررات بانکی در نامه‌ای به مدیران عامل بانک‌ها و موسسات مالی این نامه را ابلاغ کردند. پیش از این عباس بهزاد دادستان انتظامی مالیاتی اعلام کرده بود: همان گونه که مستحضرید مستفاد از ماده ۲۷۶ قانون مالیات‌های مستقیم، چنانچه هریک از کارکنان بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری در ارتکاب جرم مالیاتی معاونت نمایند یا تخلفات صورت گرفته را گزارش نکند به حداقل مجازات مباشر جرم محکوم می‌شوند. از طرفی به استناد قوانین و مقررات موضوعه از جمله ماده ۷۶ قانون آیین دادرسی کیفری، هرگاه مقامات و اشخاص رسمی از وقوع یکی از جرایم غیرقابل گذشت در حوزه کاری خود مطلع شوند، مکلفند موضوع را فوری به دادستان اطلاع دهند.

کاهش ۲۵ درصدی سفته و برات واخواستی

معادل ۷۵۰۰ برگ سفته و برات به مبلغی معادل ۱۹۰۷ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال در سال ۹۸ در شهر تهران واخواست شد که نسبت به سال قبل از نظر مبلغ ۲۵.۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. براساس آمار بانک مرکزی، در اسفندماه ۹۸ بالغ بر ۴۸ میلیارد و ۴۰۰ میلیون ریال سفته و برات در شهر تهران فروخته شد که در مقایسه با ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۲۱.۳ درصد و ۲۱.۹ درصد کاهش یافت. در سال ۹۸ بالغ بر ۶۴۸ میلیارد و ۶۰۰ میلیون ریال سفته و برات در شهر تهران فروخته شد که در مقایسه با سال قبل آن ۲۹.۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. طبق آمار شعبه واخواست دادگستری استان تهران در اسفند ماه ۹۸ معادل ۴۰۰ برگ سفته و برات به مبلغی معادل ۹۵ میلیارد و ۹۰۰ میلیون ریال در شهر تهران واخواست شد. در این ماه شاخص‌های تعداد و مبلغ سفته و برات واخواست شده به ترتیب به اعداد ۴۸.۹ و ۵۲ رسید که در مقایسه با ماه قبل هر دو شاخص مذکور به ترتیب ۴۵.۸ درصد و ۷۹.۱ درصد افزایش داشت و نسبت به ماه مشابه سال قبل از لحاظ تعداد ۳۳.۲ درصد کاهش و از لحاظ مبلغ ۱۸.۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. شاخص متوسط مبلغ یک برگ سفته و برات واخواست شده در اسفند ماه ۹۸ به عدد ۱۰۶.۴ رسید. عدد شاخص مذکور در اسفند ماه ۹۷ معادل ۶۰ بوده است. در سال ۹۸ معادل ۷۵۰۰ برگ سفته و برات به مبلغی معادل ۱۹۰۷ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال در شهر تهران واخواست شد.

خبر

یک اتفاق تاریخی در بورس!

آمارهایی که اواسط فروردین‌ماه از میزان بی‌سابقه ثبت نام‌کنندگان در سامانه جامع اطلاعات مشتریان (سجام) منتشر شد از استقبال مردم از بازار سرمایه حکایت دارد به‌طوری که در فروردین‌ماه سال گذشته ۵۵ هزار کد صادر شد درحالی که در فروردین‌ماه سال جاری تعداد کدهای صادر شده به بیش از ۱۹۳ هزار کد رسید. به گزارش ایسنا، در سال ۱۳۹۸، حدود ۸۲۲ هزار کد صادر شد تا پرونده این بازار با ۱۱ میلیون و ۶۶۵ هزار کد بسته شود. بر این اساس آمار صدور کدها در سال گذشته حاکی از آن بود که در فروردین ۵۵ هزار کد، در اردیبهشت ۳۹ هزار کد، در خرداد ۲۳ هزار کد، در تیر ۳۴ هزار کد، در مرداد ۴۸ هزار کد و در شهریور ۶۱ هزار کد صادر شده است. میزان صدور کدها در مهرماه رشد چشم‌گیری داشته و در این ماه ۹۱ هزار کد صادر شد. همچنین در آبان، آذر و دی به ترتیب شاهد صدور ۲۵ هزار، ۵۲ هزار و ۶۸ هزار کد بودیم. این آمار در بهمن‌ماه ۱۵۴ و در اسفند نیز ۱۷۲ هزار کد بود. بر این اساس در سال ۱۳۹۸ حدود ۸۲۲ هزار کد جدید در بازار سرمایه صادر شد تا تعداد کل کدها به رقم ۱۱ میلیون و ۶۶۵ هزار کد برسد. این درحالی است که تعداد کدهای صادر شده در کل سال ۱۳۹۷، حدود ۸۹۵ هزار کد بود. اما به نظر می‌رسد بازار سرمایه امسال جایگاه دیگری بین مردم پیدا کرده است به‌طوریکه تعداد ثبت نام کنندگان در سامانه سجام ۱۸ برابر نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش یافت. در ۲۵ روز نخست امسال تعداد ۶۵۱ هزار و ۹۵۹ نفر در سامانه سجام ثبت نام کردند تا تعداد کل ثبت نام کنندگان در این سامانه از مرز ۴ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر عبور کند. در نهایت در ۳۱ روز ماه گذشته، ۱۹۳ هزار و ۹۲۰ کد صادر شد که نسبت به فروردین‌ماه سال گذشته که ۵۵ هزار کد صادر شده بود، ۱۳۹ هزار کد افزایش داشته است.

تمدید خرید اوراق «کرونا» تا پایان اردیبهشت

فرابورس ایران برای مقابله با ویروس کرونا، مهلت مشارکت در پروژه تامین مالی جمعی (با کمک ظرفیت‌های بازار سرمایه) را طی اطلاعیه‌ای تا پایان اردیبهشت ماه تمدید کرد. به گزارش سنا، با شیوع گسترش ویروس کرونا در اواخر سال پیش، فرابورس ایران با اقدامی در جهت تامین منابع مورد نیاز برای پیشگیری، درمان و تحقیق در مورد کرونا از طریق بازار سهام به انتشار و عرضه دو نماد کرونا ۱ و ۲ پرداخت که قرار بود این روند تامین منابع تا پایان فروردین ماه امسال ادامه داشته باشد، اما حالا و بر این اساس با پایان یافتن این مهلت، فرابورس ایران اعلام کرده مدت زمان مشارکت در پروژه تامین مالی جمعی با کمک ظرفیت‌های بازار سرمایه به مدت یک ماه دیگر و تا پایان اردیبهشت ماه تمدید شده است. شایان ذکر است، متقاضی این طرح وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و عامل آن فرابورس ایران است و در این اطلاعیه شرکت فرابورس از سهامداران درخواست کرده است، ضمن اهدای وجوه با خرید گواهی نیکوکاری از طریق سامانه معاملاتی فرابورس ایران از این طرح ملی حمایت کنند. در این راستا دو نماد «کرونا۱» و «کرونا۲» بازگشایی شده است که در نماد «کرونا۱» اصل و منافع حاصل از مبالغ تامین شده به متقاضی اهدا و جهت امور مذکور مصرف می‌شود. در نماد «کرونا۲» نیز مبالغ تامین شده توسط امین سرمایه‌گذاری شده و منافع حاصل از آن به متقاضی اهدا و جهت امور مذکور مصرف می‌شود. این گزارش می‌افزاید: ارزش اسمی هر ورقه گواهی نیکوکاری ۱۰۰۰ تومان است و مدت جمع‌آوری وجوه نیز از ۲۷ اسفند تا ۳۱ فروردین بود که این مهلت تا پایان اردیبهشت ماه جاری تمدید شده است.

لزوم توسعه زیرساخت‌های فناوری اطلاعات

علیرضا تاجبر، عضو هیات مدیره کانون کارگزاران به بورس‌نیوز گفت: تاسال گذشته کاهش جذابیت بازارهای موازی بورس باعث ورود نقدینگی قابل قبولی از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی به بازار سرمایه شده بود. وی ادامه داد: در اتفاقات جدید، شاهد هستیم بیماری کرونا باعث شده بسیاری از کسب و کارهایی که با پول‌های بالا کار می‌کردند امکان فعالیت نداشته باشند، از سوی دیگر عواملی، چون مساله گمرک، کاهش عملکرد واردکنندگان، عدم فعالیت بازار خودرو و سایر کارخانه‌ها، کاهش سود بانکی، عدم جذابیت سایز بازارها و همچنین حمایت محسوس دولت به جذابیت بازار سرمایه افزوده است. تاجبر تصریح کرد: ممکن است شرایط موقت به نظر برسد، اما در هر صورت شاهد ورود نقدینگی بسیار از سوی اصناف به بورس هستیم. درآمد بورس صرف زیرساخت‌ها شود مدیرعامل کارگزاری تامین سرمایه نوین در خصوص عملکرد بورس با حجم نقدینگی وارد شده، اظهار کرد: سازمان بورس همواره درآمدهای قابل قبولی داشته و البته هزینه‌های سربار نیز متحمل شده، اما در راستای توسعه خود فعالیت‌های صورت داده، اما در اصل باید این وجوه صرف زیرساخت شود. تاجبر خاطرنشان کرد: به نظر می‌رسد بهترین فضا برای مصرف این نقدینگی بزرگ زیرساخت‌های آی‌تی است که در حال حاضر بزرگ‌ترین ضعف بازار سرمایه محسوب می‌شود. این کارشناس بازار سرمایه افزود: سامانه معاملات و سایر بخش‌های دیگر نیازمند رسیدگی است چرا که بخش آی‌تی یک بخش منفک ناپذیر بازار سرمایه‌ای کار امحسوب می‌شود و هر گونه ضعف در این بخش، بازار را با ریسک‌های زیادی روبرو می‌سازد بنابراین نیاز به صرف هزینه در بخش منابع انسانی و خرید تجهیزات احساس می‌شود.

پرویز فتاح مطرح کرد

توجه بنیاد مستضعفان به ظرفیت‌های بازار سرمایه

گروه بورس |

رونق بورس تهران در روزهای گذشته با قدرت بیشتری نسبت به آنچه در دو سال قبل شاهد بودیم تداوم یافته است. بر این اساس اگر چه افزایش قیمت‌ها در بازار سرمایه به لطف کاهش ارزش پول ملی قدمتی بیش از دو سال دارد، با این حال آنچه سبب شده تا بورس و فرابورس این روزها بیش از گذشته مورد توجه سرمایه‌گذاران به خصوص افراد مشتاق به حضور در بازار سرمایه که تا پیش از این تجربه سرمایه‌گذاری نداشته‌اند، قرار گیرد نه ارزندگی سهام بلکه تسریع در سرعت رشد قیمت آن است.

روز گذشته آخرین رکوردشکنی بورس تهران که بیش از هر چیز تحت تاثیر رشد قیمت در نمادهای «فارس»، «فولاد» و «وبملت» رخداد، به افزایش ۱۷ هزار و ۱۳۷ واحدی شاخص کل بورس تهران منجر شد. پیشروی این شاخص سبب شد تا عملکرد روزانه آن به تغییر ۲.۴۲ درصدی ارزش بازار منجر شود و در نتیجه در سطح شاخص کل را در محدوده ۷۲۶ هزار و ۱۳۷ واحد قرار دهد.

بر این اساس هجوم نقدینگی به بازار سرمایه سبب شد تا در پایان معاملات روز سه شنبه شاهد افزایش ارزش بازار یادشده به سطح ۲هزار و ۷۲۸ هزار و ۴۴۸ میلیارد تومان باشیم.

در فرابورس نیز سمت و سوی معاملات مانند بورس تهران افزایشی بود به‌طوری که رشد ۱۳۵ واحدی شاخص کل این بازار، به ۸ هزار و ۸۷۶ واحدی شدن آن انجامید. بنا بر آنچه بسیاری از کارشناسان بازار سرمایه عنوان می‌کنند مهم‌ترین دلیل رشد شاخص‌های بازار یادشده هجوم نقدینگی است که توانسته ارزش بورس تهران را با احتساب دلار ۱۵ هزار و ۳۵۰ تومان صرافی‌های دولتی به ۱۷۷ میلیارد و ۷۴۹ میلیون دلار برساند.

آن‌طور که از گزارش‌ها و آمار به ثبت رسیده در بورس تهران استنباط می‌شود افزایش تقاضا برای صدور کدهای بورسی در نخستین ماه سال جاری به تنهایی با ۵ ماه نخست سال گذشته برابری می‌کند. این در حالی است که هجوم پول تازه نفس در مدت یاد شده نیز تقریباً ۳۳ درصد از کل پولی است که در سال گذشته وارد بازار سرمایه شده است. تمامی این عوامل سبب شده تا در حالی که بسیاری از تصمیم‌سازان اقتصادی با اعلام رضایت از روند شکل گرفته در بازار سرمایه از تداوم حمایت‌ها برای رونق در این بازار سخن می‌گویند عده‌ای نیز هجوم نقدینگی را زنگ خطری برای روند موجود در نظر بگیرند و نسبت به عواقب آتی آن هشدار دهند.

لزوم توجه به هدایت نقدینگی

همانطور که در بسیاری از گزارش‌های پیشین نیز به آن اشاره شد به رغم وجود نگرانی‌های مورد بحث می‌توان جریان نقدینگی را به گونه‌ای سامان داد که ضمن تسریع عرضه‌های اولیه و تامین مالی حاصل از این طریق، بر عمق بازار سرمایه نیز افزوده شود. بنابراین می‌توان گفت در حال حاضر آنچه می‌تواند بازار سرمایه را در جهت هدایت هدفمند نقدینگی یاری کند گسیل سرمایه‌های وارد شده آن به سمت شرکت‌هایی است که تا پیش از این از مواهب حضور در بازار سرمایه بی‌بهره بودند. حصول چنین امری نه تنها از حبابی‌تر شدن قیمت در نمادهای موجود جلوگیری می‌کند بلکه با افزایش تعداد شرکت‌های مورد معامله زمینه را برای تامین مالی آنها در بازار اوراق بدهی نیز فراهم می‌سازد. چنین امری ضمن جلوگیری از تخریب اعتماد عمومی نسبت به بازار سرمایه می‌تواند در بلندمدت به بزرگ‌شدن بدنه جامعه سرمایه‌گذاری ایران و ماندگاری آنها در فرایند عرضه و تقاضای بازار سرمایه تاثیری قابل توجه بگذارد.

از این رو می‌توان گفت که توجه به منافع حاصل از افزایش نمادهای حاضر در بازار سرمایه و تسریع روند عرضه‌های اولیه یکی از دلایلی است که سیاست‌گذاران را بر آن داشته تا در ماه‌های اخیر توجه بیشتری نسبت به ورود شرکت‌های دولتی و حاکمیتی به بازار سهام داشته باشند. چرا که ورود شرکت‌ها به بازار سرمایه ضمن تحقق اهداف کلان اقتصادی به تسهیل فعالیت آنها و بهره مندی از مشوق‌های مالیاتی و سهولت وام‌گیری منجر می‌شود.

در همین راستا یکی از موسساتی که در سال‌های اخیر بخشی از شرکت‌های تابع خود را به بازار سرمایه فرستاده بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی است. این بنیاد در سال گذشته دو شرکت دوده صنعتی فام و جنرال مکانیک را به بازار سهام عرضه کرد و پیش از این نیز شرکت‌هایی نظیر هتل پارسیان کوثر اصفهان، پاکدیس، دامداری تلیسه نمونه، شیر و گوشت زاگرس شهرکرد، فولاد کاوه جنوب کیش به جمع نمادهای مورد معامله در بازار سرمایه افزوده بود.

به نظر می‌رسد که تجربه‌های پیشین بنیاد مستضعفان در بازار سرمایه حالا این موسسه را بر آن داشته تا بر عرضه تعداد بیشتری از شرکت‌ها از این طریق به تامین مالی در بازار سرمایه بپردازد. در همین راستا سید پرویز فتاح، کلیات برنامه بنیاد برای حضور در بازار سرمایه و استفاده از ظرفیت‌های قانونی به منظور حضور موثر این بنیاد در بازار سرمایه را تشریح کرد.

به گزارش فارس، سید پرویز فتاح با اشاره به کلیات برنامه بنیاد مستضعفان برای حضور در بازار سرمایه و استفاده از ظرفیت‌های قانونی در بازار سرمایه اظهار کرد: ارتقای نقدشوندگی سهام شرکت‌های گروه بنیاد، تسریع در پذیرش شرکت‌ها در بازار سرمایه، ارتقای شفافیت گزارش دهی، هدایت منابع بازار سرمایه به منظور تحقق جهش تولید، بهبود کیفیت صورت‌های مالی شرکت‌ها با استفاده از ظرفیت‌هایی نظیر افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها و تکمیل زنجیره ارزش در بنیاد از رئوس برنامه‌های بنیاد مستضعفان برای حضور در بازار سرمایه است.

۳۲ شرکت عمده ما در بورس فعال است و امسال بنا داریم هر تعداد شرکت که بتوانیم وارد بورس کنیم.

تسهیل نقدشوندگی سهام شرکت‌های زیرمجموعه بنیاد

رییس بنیاد مستضعفان با اشاره به لزوم بهبود نقدشوندگی سهام شرکت‌های گروه بنیاد از طریق تشکیل صندوق‌های بازارگردانی گفت: تشکیل صف‌های خرید و فروش سنگین به مدت طولانی برای سهام در بازار سرمایه، از مواردی است که نقدشوندگی سهام را با اختلال مواجه می‌سازد و به این منظور، به نهادهای مالی فعال زیرمجموعه بنیاد دستور داده شده است، به منظور حفظ منافع سهامداران خرد و برای کمک به افزایش کارایی بازار سرمایه، نقدشوندگی سهام زیرمجموعه بنیاد را مدنظر قرار دهند.

فتاح با اشاره به آثار مثبت پذیرش شرکت‌ها در بازار سرمایه گفت: ارتقای شفافیت و امکان تامین مالی برای توسعه فعالیت‌ها و همچنین بهره مندی عموم مردم از عواید فعالیت اقتصادی شرکت‌های موجود، از آثار مثبت حضور شرکت‌ها در بازار سرمایه است.

هدف گذاری حضور حداکثری در بازار سرمایه

وی ادامه داد: با توجه به تأکید مقام معظم رهبری در خصوص اقتصاد مقاومتی و مردمی شدن اقتصاد، بنیاد مستضعفان اراده جدی دارد تا شرکت‌های گروه بنیاد، حضور حداکثری در بازار سرمایه داشته باشند. به همین منظور برای هر شرکت یک برنامه برای پذیرش در بازار سرمایه تهیه شده که اجرایی شدن این برنامه توسط هلدینگ‌ها و بنیاد به‌طور مستمر در حال انجام است.

رییس بنیاد مستضعفان تأکید کرد: شفافیت همواره مورد تاکید ما بوده و هست و شرکت‌ها موظف هستند از هر گونه تاخیر در اطلاع‌رسانی و هر گونه مصادیق عدم شفافیت که منجر به توقف طولانی مدت نمادها در بازار سرمایه شود اجتناب کنند.

افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها

وی درباره استفاده از ظرفیت بازار سرمایه برای تحقق جهش تولید در شرکت‌های گروه بنیاد، توضیح داد: افزایش سرمایه به شیوه‌ای که منابع لازم برای تحقق افزایش تولید و توسعه فعالیت‌ها را برای شرکت‌ها فراهم کند یکی از الزامات جهش تولید است. رییس بنیاد مستضعفان همچنین افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها را از مواردی دانست که می‌تواند با ساماندهی به صورت‌های مالی شرکت‌ها، علاوه بر متناسب سازی ارقام صورت‌های مالی شرکت‌ها با قیمت‌های واقعی، به ارتقای وضعیت اعتباری شرکت‌ها نزد بانک‌ها و اعتباردهندگان و همچنین بهبود نگاه سهامداران در بازار سرمایه به این شرکت‌ها منجر شود.

تجدید ارزیابی دارایی‌های استهلاک‌ناپذیر در اولویت

فتاح اظهار داشت: از شرکت‌های گروه بنیاد خواسته شده است تا با اولویت تجدید ارزیابی دارایی‌های استهلاک ناپذیر و در صورت لزوم با ارزیابی جنبه‌های مختلف تجدید ارزیابی برخی دارایی‌های استهلاک پذیر، نسبت به پیشنهاد این موضوع به سهامداران اقدام کرده و در عین حال، تأکید شده است که همه این مراحل باید با اطلاع‌رسانی مستمر به بازار سرمایه در قالب سامانه کدال و بر مبنای مقررات بازار سرمایه انجام شود.

۱۶ شرکت بنیادی در حال پذیرش برای عرضه سهام

فتاح اظهار داشت: در حال حاضر ۳۲ شرکت بنیاد مستضعفان در بورس فعال هستند که دو شرکت جنرال مکانیک و دوده صنعتی فام، در سال ۹۸ عرضه شد و هم اکنون ۱۶ شرکت دیگر هم در حال پذیرش برای عرضه سهامشان در بورس هستند. بر اساس این گزارش، فتاح پیش از این نیز در این باره گفته بود: ۳۲ شرکت عمده ما در بورس فعال است و امسال بنا داریم هر تعداد شرکت که بتوانیم وارد بورس کنیم، اما بورس به هر حال ضوابطی دارد و هر شرکت باید سه سال متوالی در سود باشد که در حال رعایت ضوابط هستیم.

به دنبال کاهش قیمت نفت

چرا شاخص بورس ریزشی نشد؟

بورس امروز برخلاف پیش‌بینی‌ها که برخی گمان می‌کردند به دلیل افت قیمت نفت ریزشی خواهد بود، معاملات خود را صعودی آغاز کرد و از نخستین لحظات آغاز بازار با رشد هفت هزار واحدی به استقبال ادامه معاملات در این بازار رفت.

شب گذشته برای نخستین‌بار در تاریخ، قیمت نفت امریکا منفی و با افت ۳۰۶ درصدی همراه شد، با چنین سقوطی قیمت هر بشکه نفت به منفی ۳۷ دلار و ۶۳ سنت رسید، این موضوع که اتفاقی عجیب در بازار نفت به شمار می‌رود زمینه ترس بسیاری از فعالان بازار سرمایه را با خود به همراه داشت که ممکن از آغاز معاملات روز (سه‌شنبه) شاخص بورس تحت تاثیر این ریزش قرار بگیرد و برخی از گروه‌ها مانند پتروشیمی و پالایشی زمینه ضرر سهامداران را فراهم کند، در حالی که بازار سرمایه امروز برخلاف پیش‌بینی‌ها معاملات خود را صعودی آغاز کرد و از نخستین لحظات معاملات با رشد چند هزار واحدی به استقبال ادامه معاملات رفت. به گزارش ایرنا، نوید قدوسی اتفاق شب گذشته یعنی کاهش شدید قیمت نفت به منفی ۳۷ دلار را محدود به قراردادهای فیوچرز نفت به تاریخ MAY ۱۵ دانست و گفت: این کاهش قیمت صرفا برای گروه محدودی از قراردادهای آتی نفت امریکا بود که وسط خشکی قرار دارند و اصطلاحا به آنها landlocked گفته می‌شود.

به گفته وی، اتفاق شب گذشته فقط برای یک نوع نفت و قرارداد نفتی رخ داده است و دیگر نفت‌ها از جمله نفت برنت با افت چشمگیر و سنگین مواجه نشدند.

قدوسی ادامه داد: این گونه نفت‌هایی که در خشکی قرار دارند برای اینکه بخواهند برای صادرات نفت به پایانه صادراتی برسند با هزینه حمل و نقل سنگینی همراه هستند، این موضوع باعث شد تا به دلیل نزدیک شدن به سررسید قراردادها، امکان خرید در قرار داد وجود نداشته باشد و همه به سمت فروش پیش رفتند، به همین دلیل قیمت آن کاهش پیدا کرده در صورتی که قیمت در دیگر قراردادهای نفتی مانند وست تگزاس حدود ۲۳ دلار است. این کارشناس بازار سرمایه با بیان اینکه نفت برنت شب گذشته نوسان چندانی را تجربه نکرد و قیمت آن حدود ۲۸ دلار بود، گفت: به این وضعیت contango گفته می‌شود که قراردادهای نفتی با سررسید نزدیک خیلی ارزان‌تر از قراردادهای با سررسید دورتر معامله می‌شوند که آن هم ناشی از عدم ظرفیت ممکن برای انبار کردن است.

وی خاطرنشان کرد: در این مواقع نفت از میدان نفتی استخراج می‌شود و استخراج‌کننده نفت حاضر است نفت استخراج شده را به عنوان زباله بفروشند که فقط در جای دورتری انبار شود تا میدان نفتی بتواند به فعالیت خود ادامه دهد، چنین مسائلی موقتی است و به زودی از بین می‌رود. قدوسی به واکنش پالایشی‌ها در معاملات امروز نسبت به اتفاق رخ داده در بازار نفت اشاره کرد و گفت: فقط یک نماد پالایش نفت بندرعباس واکنشی از این اتفاق نشان نداد و تحت فشار نقدینگی در صف خرید قرار گرفت اما دیگر سهام مانند پالایش نفت شیراز، پالایش نفت تبریز و پالایش نفت اصفهان در حال معامله به صورت منفی هستند.

کارشناس بازار سرمایه مطرح کرد

عدم اصلاح و خطری در کمین بازار

تداوم رکورد شکنی مادامی که اصلاح رویه‌ای مبنی بر پذیرش شرکت‌های جدید انتشار اوراق افزایش سرمایه از محل سلب حق تقدم و ابزارهای اینچنینی صورت نگیرد و اشتیاق خریداران در بورس ادامه یابد، این شیب در آینده به اقتصاد و بازار سرمایه آسیب خواهد رساند. فردین آقا بزرگی در بررسی بازار سرمایه به بورس نیوز گفت: دامنه تبعات افزایش قیمت ارز (از سال ۹۶) و به نوعی تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت و مالی که در اقتصاد ایران اتفاق افتاده باعث شده برای مثال کالایی که در گذشته با قیمت ۱۰ هزار تومان خریداری می‌شد اکنون به سقف قیمتی ۳۰ تومان برسد.

وی با اشاره به ارزش معاملات تصریح کرد: حجم معاملات به تبع کاهش ارزش پول ملی سه برابر شده بنابراین در بورس یا اوراق بهادار نیز به همین شکل اثر آن پذیرفته و متناسب با کاهش ارزش پول ملی، اتفاقاتی را تجربه کرده و نمی‌توان آن را به منزله ورود نقدینگی یا اشتیاق خرید سهام تعبیر کرد.

این کارشناس بازار سرمایه در خصوص درآمدهای حاصل از معاملات خاطرنشان کرد: شرکت‌های بورس و فرابورس می‌توانند عمده درآمدهای کسب شده را صرف اصلاحات زیرساختی و تجهیز نرم افزاری (سخت افزاری) کنند که تناسب معقولی مابین بزرگ شدن بازارها و امکانات گذشته ایجاد شود.

آقابزرگی با اشاره به مشکلات سامانه معاملاتی افزود: اگر هسته معاملات پاسخگوی میزان داد وستد در بورس نیست باید اصلاح شود؛ فرهنگ‌سازی و آموزش جایگاه خود را دارد اما؛ اولویت باید به اصلاح زیرساخت و سامانه معاملات اختصاص یابد.

مدیرعامل کارگزاری بانک دی در پایان اظهار کرد: تداوم رکورد شکنی مادامی که اصلاح رویه‌ای مبنی بر پذیرش شرکت‌های جدید انتشار اوراق افزایش سرمایه از محل سلب حق تقدم و ابزارهای اینچنینی صورت نگیرد، اشتیاق خریدار به دلیل کاهش سود بانکی و کاهش درآمدهای نفتی را (که بنیه اقتصادی دولت را تضعیف می‌کند) افزایش داده و چون بازار موازی وجود ندارد، به صورت بی رویه این نقدینگی کاملا متوجه بورس شده و ادامه این شیب در آینده به اقتصاد و بازار سرمایه آسیب خواهد رساند.

رد پای سقوط قیمت نفت

جلال میرزایی
عضو کمیسیون انرژی مجلس دهم

اگر تا قبل از این مثلا در اسفندماه این تصور وجود داشت که مثلا روسیه با همکاری عربستان برای مقابله با سیطره نفت شل در بازار نفت دست به اقدامات مشترک برای کاهش نفت می‌زنند، با مثلا امریکا برای فشار بیشتر روی اقتصادهای نفتی قصد دارد روند قیمتی نفت را در مسیر کاهش قرار دهد، با شرایطی که امروز در بازار نفت و فضای عمومی اقتصادی ایجاد شده، نمی‌توان به راحتی وزن قابل توجهی برای چنین تحلیل‌هایی قائل شد و باید تحلیل‌های تازه‌ای را برای تشریح این فضا تدارک ببینیم. در شرایط فعلی که اقتصاد کشورهای مختلف دچار رکود است و تقاضا برای نفت تا حد چشمگیری کاهش پیدا کرده، حتی برنامه‌ریزی اوپک و همراهی کشورهایی چون امریکا و مکزیک و... هم نمی‌تواند قیمت نفت را به وضعیت باثبات و معقولی برساند. بنابراین واقعیت مشخص آن است که ما در بازار نفت با افزایش در عرضه نفت روبه‌رو هستیم و دیگر بحث تولید مطرح نیست. البته برخی اظهارنظرها طی ماه‌های گذشته در این خصوص که اوپک قصد دارد عرضه و قیمت را کاهش دهد نیز اثر گذار بوده اما به نظر می‌رسد که مجموعه دلایلی از جمله کرونا، کاهش در عرضه؛ پر شدن ذخایر استراتژیک کشورها و... باعث شد تا وضعیت قیمت نفت این گونه شود. پرسش اساسی این است که چرا به‌رغم تمام تلاش‌های اوپک و غیراوپک در نهایت قیمت نفت چنین سقوط آزادی را تجربه کرده است. برای عبور از این شرایط هم در نخستین گام باید در عرضه نفت مازاد مهار و کنترل شود تا در قدم‌های بعدی بتوان ثبات لازم را در بازار نفت ایجاد کرد. در حوزه اقتصاد داخل کشور هم هرچند تحریم‌های اقتصادی امریکا علیه ایران باعث شد تا میزان وابستگی ایران به درآمدهای نفتی کاهش پیدا کند اما در عین حال میزان وابستگی ما به درآمدهای برآمده از مشتقات نفتی افزایش پیدا کرد. موضوعی که باعث خواهد شد تا اقتصاد ایران هم به دلیل تحولات اخیر در بازار نفت و مشتقات آن متضرر شود. ایران برای تامین ارز مورد نیاز خود برای تامین اقلام اساسی روی این درآمدهای حساب باز کرده بود و امروز که این درآمدهای با مشکل مواجه شده باید راهکارهای جایگزینی برای عبور از این شرایط تدارک دیده شود. اینکه در شرایط فعلی چطور می‌توانیم این تعادل و بالانس را در اقتصادمان ایجاد کنیم که بدون درآمدهای نفت خام و مشتقات نفتی به مطالبات مردم پاسخ داده شود؛ موضوعی است که از منظر تحلیلی باید ابعاد مختلف آن مورد بررسی قرار بگیرد. برخی معتقدند که استفاده از حساب صندوق توسعه ملی یک راهکار مناسب است؛ برخی دیگر از تکیه بیشتر روی درآمدهای مالیاتی سخن می‌گویند و... البته نمونه ایران یک نمونه منحصر به‌فرد است چرا که در هر جای دنیا اگر شما با چنین مشکلی مواجه شوید می‌توانید از بانک جهانی یا سازمان تجارت جهانی وام و تسهیلات دریافت و از بحران عبور کنید اما وضعیت کشور ما حقیقتا متفاوت است و فشارهای امریکا باعث شده تا ایران نتواند از این ظرفیت‌های عادی برای سایر کشورها استفاده کند. بنابراین تنها یک راه و یک روش پیش روی اقتصاد ایران باقی می‌ماند و آن اینکه باید از ظرفیت‌های داخلی برای پاسخ به نیازهایمان استفاده کنیم. اقتصاد ایران برای تداوم حیات خود باید از ظرفیت‌های درونزای خودش بهره ببرد تا بتواند از این چالش سربلند خارج شود. باید دامنه‌های صادرات غیرنفتی را توسعه دهیم؛ شرایط را برای بهبود تولید و متعاقب آن صادرات فراهم کنیم تا بتوانیم به نیازهایمان پاسخ دهیم. رسیدن به چنین وضعیتی نیازمند همکاری و انسجام تمام ارکان کشور است. باید همه ظرفیت‌ها در یک مسیر به کار گرفته شود و این گونه نشود که مجلس راه خود را برود. دولت راه خود را برود و سایر ارکان هم به میل خودشان عمل کنند. همه باید در راستای یک هدف مشخص حرکت کنند تا در نهایت عبور از چالش‌های پیش رو ممکن شود.

«تعادل» اثر نرخ سود سپرده ۱۵ درصد بر بازار معاملات و اجاره آپارتمان را بررسی می کند

هراس از ورود نقدینگی سرگردان به بازار مسکن

مجید اعزازی |

اثرپذیری احتمالی بازار معاملات و اجاره ملک از نرخ سود سپرده ۱۵ درصد ناظران و کارشناسان بازار مسکن را نگران کرده است. روز یکشنبه هفته جاری خبری روی خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت که از توافق بانک‌های کشور بر سر ممنوعیت افتتاح سپرده بانکی با سود بالاتر از ۱۵ درصد حکایت می کرد. اگر چه طبق مصوبه شورای پول و اعتبار نرخ سود سپرده‌های بانکی از شهریور سال ۹۶ بدون تغییر و معادل ۱۵ درصد تعیین شده و بانک مرکزی هم بخشنامه مربوطه را به نظام بانکی ابلاغ کرده بود، ولی رقابت بانک‌ها بر سر پرداخت سود بیشتر با هدف جذب سپرده‌های فزون تر، چند ماه بعد از این مصوبه بالا گرفت و کار به جایی رسید که برخی از بانک‌ها نرخ‌های بالاتر از ۲۳ درصد نیز به سپرده گذاران خود پرداخت می کردند. اینک اما با توافق بر سر سقف ۱۵ درصد برای سود سپرده‌های بانکی، سوالات و چالش‌هایی درباره مسیریابی جدید نقدینگی دپو شده در بانک‌ها مطرح شده است. گزینه‌های برتر همچون همیشه محدود به بازار سکه و طلا، ارز، بورس و مسکن است. در این روزها و هفته‌ها که شاخص بورس تهران رکوردهای تازه‌ای را ثبت کرده است، گروهی از کارشناسان اقتصادی بر این باورند که نقدینگی‌های رها شده از بانک‌ها به سوی بازار بورس روانه خواهد شد، چه آنکه با افزایش بازدهی بورس طی دو سال گذشته، بخش قابل توجهی از نقدینگی از بانک‌ها به مسیر بورس رفته بود. اما این احتمال در شرایطی عنوان می‌شود که گروهی از کارشناسان بورس بر این باورند که ماه عسل بازار سرمایه به روزهای پایانی خود نزدیک می‌شود. در چنین شرایطی است که هراس از سرریز نقدینگی به بازار مسکن با هدف سوداگری تشدید شده است.

پیش بینی رشد ۲۵ تا ۳۰ درصدی قیمت‌ها در بازار مسکن

دغدغه بازار مصرفی

در کنار سود سپرده ۱۵ درصدی و رشد شدید شاخص بورس، شاهد افت قیمت نفت و پیامدهای رکودزای ناشی از شیوع کرونا نیز هستیم. اینک این سوال مطرح است که این رویدادها چه اثری روی بازار مسکن در سه ماه یا شش ماهه آینده می گذارد؟

دکتر منصور غیبی کارشناس ارشد بازار مسکن در پاسخ به این سوال، به «تعادل» گفت: مهم‌ترین دغدغه ما در بازار مسکن به بازار مصرفی برمی گردد. بی گمان، تحولات و رویدادهای پیش گفته روی بازار مسکن اثرگذار خواهند بود، اما نکته در اینجا است که متقاضیان بازار مسکن دو طیف هستند. یکی تقاضی مصرفی که بر اساس آن، شهروندان برای خرید مسکن یا تبدیل به احسن کردن منزل کنونی خود اقدام به ورود به بازار می کنند. جنس تقاضای دوم اما سوداگرانه است. بخشی از افراد متاسفانه از بازار مسکن به عنوان بازار سرمایه و سوداگری استفاده می کنند. داد و ستد مسکن توسط این افراد به امید افزایش پول و دارایی و ثروت صورت می گیرد و به بازار مسکن آسیب وارد می کند. وی با بیان اینکه افراد، دولت و نهادها را در فرهنگ سرمایه‌پذیری و سرمایه‌گذاری در اقتصاد مسکن مقصر می‌دانم، افزود: شاخص‌های اقتصاد کلان همچون قیمت نفت، نرخ سود سپرده‌های بانکی، رشد بازارهای موازی و... روی بازار مسکن اثرگذار هستند. اما امیدواری‌مان این است که رونق مسکن داریم و خواهیم داشت. غیبی اظهار کرد: اولا بازاری که به دلیل شیوع بیماری کرونا از اسفندماه گیر کرد و قفل شد و نتوانست فضای مناسب را برای خرید و فروش ملک در بازار شب عید تامین کند، در این روزهای اول سال، دارد خودش را نشان می‌دهد. از سوی دیگر، به زودی وارد فصل نقل و انتقال در بازار اجاره هم می‌شویم و این نکته هم تاثیر خود را روی بازار خواهد گذاشت. در نتیجه بازار مسکن در رکود کامل نخواهد بود و اصطلاح شرایط رکود تورمی که برخی به کار می‌برند، بعید می‌دانم در شش ماه یا حتی سه ماه اول سال بر بازار حاکم باشد، چون مردم به دفاتر مشاوران املاک و بازار مسکن مراجعه دارند و کار خودشان را انجام می‌دهند.

این کارشناس ارشد بازار مسکن تصریح کرد: نگرانی ما درباره احتمال ورود نقدینگی از بازارهای سرمایه‌ای غیر مولد به بازار مسکن است. وقتی که میزان نرخ سود سپرده ریالی کم می‌شود، یعنی اینکه افراد به بانک نیایند و مردم نقدینگی خود را در خارج از بانک سرمایه گذاری کنند. وقتی نقدینگی سرگردان از بازارهای موازی به بازار مسکن سرریز شود، اثر آن به شکل افزایش کاذب قیمت مسکن، سوداگری و معاملات مکرر و سودجویانه در حوزه مسکن بروز پیدا می کند. این موارد باعث افزایش قیمت شده و مصرف کننده واقعی را در بازار مسکن تضعیف می کند. تمام نگرانی از این شاخص سود سپرده‌های بانکی است اما رکود تورمی نخواهیم داشت.

او افزود: همچنان که هر ساله بحث افزایش قیمت در مورد تمام کالاها و شاخص‌ها را داریم، طبیعتا در مورد مسکن نیز در سال جدید افزایش قیمت خواهیم داشت اما امیدواری‌مان این است که این افزایش قیمت کمتر از نرخ تورم باشد. او در پاسخ به اینکه به نظر شما نرخ تورم امسال چقدر خواهد بود؟ نیز گفت: فکر کنم در بازار مسکن بین ۲۵ تا ۳۰ درصد شاهد افزایش قیمت‌ها باشیم. اما طبیعتا با توجه به قیمت سایر کالاها و شاخص‌ها ممکن است، نرخ تورم عمومی بیش از این رقم‌ها باشد. در این حال، امیدواریم در حوزه مسکن در رنج ۲۵ تا ۳۰ درصد افزایش قیمت داشته باشیم و بیشتر نشود.

غیبی همچنین اظهار کرد: یک نکته موثر در بازار مسکن وجود دارد و آن اینکه هر چقدر داد و ستد و خرید و فروش با آهنگ و سرعت متناسب، تداوم داشته باشد، بازار مسکن آسیب نمی‌بیند. این بازار زمانی آسیب می‌بیند که وارد فاز رکود تورمی شود و تعداد معاملات ملک به کمترین میزان برسد و ارقام و قیمت‌ها به ناگهان افزایش یابد. اگر بتوانیم سیاستی داشته باشیم و اجرا شود که مردم همیشه در بازار باشند و رونق نسبی معاملات وجود داشته باشد، این بازار از آسیب‌ها و قیمت‌های هیجانی به دور خواهد بود. حتی عوامل بیرونی مثل مسائل مربوط به بین‌الملل و سیاست خارجی و... اثر کمتری بر بازار مسکن خواهد گذاشت، اما وقتی که بازار در سکوت مطلق باشد، به این بازار شوک وارد شده و اصلا تحرکی نخواهد داشت و در این شرایط هر المان خارجی، هر بخشنامه دولتی یا هر رفتار غیراقتصادی اثرش را در حوزه مسکن می گذارد.

سود سپرده روی بازار اجاره؟

این کارشناس بازار مسکن درباره اثرگذاری نرخ سود سپرده ۱۵ درصدی روی بازار رهن و اجاره مسکن نیز اظهار کرد: خیلی از موجران که واحد مسکونی خود را به‌طور کامل رهن می‌دهند، میزان رهن را با سودی که بانک پرداخت می‌کند، مقایسه می‌کنند. از این رو، کاهش سود بانکی به ۱۵ درصد این مساله را کم رنگ می کند و باعث می‌شود که تعداد این دسته از موجران به‌شدت کاهش پیدا کند و از سوی دیگر به تعداد موجرانی که اجاره‌بهای بیشتری را طلب می‌کنند، افزوده خواهد شد. طبیعتا این مساله منجر به فشار بیشتر روی مستاجران خواهد شد، چون مستاجران معمولا کارمند یا کارگر بوده و دارای حقوق ثابت هستند و از همین رو، بیشتر تمایل دارند که پول کمتری بابت اجاره ماهانه بپردازند و در عوض رهن بیشتری ارایه کنند. وقتی قضیه برعکس می‌شود و ارزش سود سرمایه گذاری پول در بانک کاهش می‌یابد، موجران هم علاقه‌مند می‌شوند که به جای رهن، بیشتر اجاره بگیرند. او افزود: یک دلیل این مساله نیز این است که وقتی هزینه‌های جاری موجری که خود مصرف کننده است و سوداگر نیست، به دلیل افزایش شهریه مدرسه یا دانشگاه، رفت و آمد عروس و داماد و... و در یک کلام تورم عمومی بالا می‌رود، او هم برای گذران زندگی خود دنبال این است که اجاره‌بهای بیشتری نسبت به رهن بگیرد. این مساله، قضیه را مشدد خواهد کرد. این مساله کاهش نرخ سود بانکی و از طرف دیگر، افزایش هزینه‌های گذران زندگی به دلیل صعود نرخ تورم مالکین را ترغیب می‌کند که اجاره‌بهای بیشتری را طلب کنند که در نهایت منجر به فشار مالی بیشتر به مستاجر می‌شود.

شکاف بین توان خرید و قیمت مسکن

در همین حال، ابوالفضل نوروزی کارشناس مسکن گفت: یکی از نگرانی‌های محتمل در مورد آینده بازار مسکن در سال جاری، افزایش شکاف بین توان خرید و قیمت مسکن در بازار است. البته این امر در تقاضاهای مصرفی و به خصوص خانه اولی‌ها بسیار جدی‌تر است این امر باعث شده فرصتی برای حضور در بازار خرید مسکن پیدا نکنند. اتفاقی که چندسالی است رخ داده و در کنار عدم اجرای مالیات‌های تنظیمی، بازار را کاملا به تقاضاهای سرمایه‌ای سپرده است. وی در گفت‌وگو با فارس افزود: از طرفی با توجه به رشد قابل توجه قیمت مسکن در سال‌های ۹۷ و ۹۸، این انتظار وجود دارد که بازدهی این بازار در مقایسه با سایر بازارها چندان قابل توجه نباشد و در نتیجه بخشی از تقاضاهای سرمایه‌ای به خصوص تقاضاهای سفته‌بازانه از این بازار خارج شوند. نوروزی با بیان اینکه این وضعیت می‌تواند بر تولید مسکن اثر بگذارد، گفت: اگر تمهیداتی اندیشیده نشود، این کاهش تقاضا، رکود تولید مسکن را در پی خواهد داشت. در همین سال‌ها نیز تولید مسکن با رکود سنگینی مواجه بوده است. تداوم رکود تولید و عرضه مسکن، بر مشکلات بخش مسکن و افزایش قیمت‌ها در آینده خواهد افزود و این متقاضیان مصرفی هستند که مجددا از این موضوع متضرر شده و برای تامین هزینه مسکن خود فشار بیشتری را متحمل می‌شوند.

وی اضافه کرد: مساله وقتی جدی‌تر می‌شود که با توجه به پیشران بودن تولید مسکن و البته وابستگی پایین این بخش اقتصاد به واردات و تحریم، لازم است توجه لازم به این بخش صورت گیرد.

این کارشناس مسکن یکی از راهکارهای اساسی برای این منظور را تسهیل سرمایه‌گذاری و تامین مالی تولید مسکن بیان کرد و گفت: برای مثال، متاسفانه به‌دلیل ناکارآمدی قوانین موجود، استفاده از ظرفیت روش پیش فروش مسکن مغفول مانده است. شیوه‌ای که هم برای تولیدکنندگان و هم متقاضیان مطلوبیت دارد و اگر بستر مطمئنی برای استفاده از این روش ایجاد شود می‌تواند موجب افزایش میزان تولید مسکن شود.

بازوی پژوهشی مجلس در یک گزارش علمی ارایه کرد

۵ راهکار برای ایجاد راه ابریشم هوایی از فراز ایران

طبق بررسی مرکز پژوهش‌های مجلس، از الزامات تحقق تبدیل ایران به راه ابریشم هوایی، افزایش ظرفیت فرودگاه‌های بین‌المللی نظیر فرودگاه امام خمینی (ره) و فرودگاه‌های بین‌المللی مناطق آزاد و تبدیل آنها به فرودگاه قطب با هدف توسعه پروازهای ترانزیت است. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی به بررسی و تحلیل ایده راه ابریشم هوایی و پیشنهادات و چالش‌ها در این باره پرداخت و مواردی در این حوزه مطرح شد.

در مقدمه این گزارش آمده است: کریدور آسیای شرقی به اروپا و بالعکس از دیرباز به عنوان یک شاهراه اصلی مطرح بوده است. طی سال‌های اخیر کشور چین به عنوان یکی از مقاصد این راهگذر مهم تلاش کرده تا با مطرح کردن ابتکار «کمربند و راه» و سرمایه‌گذاری در آن زمینه را برای تقویت این شاهراه در سه بخش زمینی، دریایی و هوایی فراهم آورد. کشورمان به لحاظ موقعیت جغرافیایی در میانه این شاهراه قرار گرفته و ویژگی‌های ممتازی جهت تبدیل به یک قطب ترانزیت مسافر و بار دارد. براساس بررسی‌های انجام شده سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه زیرساخت‌های فرودگاهی با هدف ارتقای ظرفیت و تبدیل فرودگاه‌های بین المللی کشور به فرودگاه قطب، اعتمادسازی جهانی و افزایش امنیت فضای پروازی کشور و اعطای آزادی‌های پنجم و ششم هوانوردی (سیاست آسمان باز) به خطوط هوایی کشورهای آسیای شرقی و اروپایی به منظور ترانزیت مسافر از فرودگاه‌های قطب کشور از جمله مهم‌ترین گام‌های اجرایی پیوستن به مسیر جاده ابریشم هوایی است. در بخشی از این گزارش آمده است: در شرایط کنونی مشارکت ایران در ابتکار کمربند و راه باید با درایت، دوراندیشی و آینده‌نگری مورد بررسی قرار گیرد، در این راستا آنچه بیش از هر مورد دیگری می‌تواند ایران را در این ابتکار بدون جایگزین و بی بدیل مطرح سازد، ابتکار «راه ابریشم هوایی» است؛ این ابتکار بر آن است که با بهره‌مندی از فضای کشور که در ارتباط بین شرق آسیا (مرکز تولید کالا و خدمات صادراتی به غرب) و اروپا (مرکز واردات و مصرف کالاها و خدمات تولیدی شرق) قرار دارد، تسهیلات لجستیکی و ترانزیتی فراهم آورد. فضای ایران برای معرفی کریدور هوایی راه ابریشم هوایی پتانسیلی است که می‌تواند در صورت معرفی در سطحی گسترده در فضای رسانه‌ای، موجب نزدیکی بهره مندان از آن، شامل شرکت‌های هوایی، بهره‌مندان مستقیم و غیرمستقیم، کاهش آلودگی، صرفه جویی در مصرف سوخت و افزایش درآمدها برای ذینفعان از جمله ایران با کمترین سرمایه‌گذاری و بیشترین بهره وری اقتصادی باشد. بنابراین گزارش ابتکار کمربند-راه کشور چین نمونه‌ای از طرح‌هایی است که نشان می‌دهد قرار گرفتن در مسیر کریدور آسیای شرقی به اروپا دارای چه میزان اهمیت است. چین به عنوان یک ابرقدرت اقتصادی طی سال‌های اخیر تلاش کرده خود را به عنوان یک بازیگر اصلی در این کریدور مطرح کند کریدوری که یک سوی آن کشورهای آسیای شرقی با اقتصادهای نوظهور و قدرتمند و سوی دیگر آن کشورهای اتحادیه اروپا با سطح فناوری و توان صنعتی بالا است. قرار گرفتن کشورمان در میانه این جریان مالی، فناوری و صنعتی یک موهبت خدادادی است که باید به نحو احسن از آن استفاده کرد. از منظر هوانوردی فاصله طولانی میان اروپای غربی و کشورهای خاور دور سبب می‌شود پروازهای خطوط هوایی این کشورها از فراز منطقه خاورمیانه عبور کنند این بدین معناست که این پروازها یا با استفاده از هواپیماهای دوربرد از فراز این منطقه عبور می کنند و یا با استفاده از هواپیماهای میانبرد مجبور به توقف در یکی از کشورهای خاورمیانه، سوختگیری و ادامه حرکت خود به سمت مسیر مقصد خواهند بود. در هریک از این دو حالت مزایای اقتصادی قابل توجهی نصیب کشورهایی می‌شود که بتوانند از این موقعیت ژئواستراتژیک بهره‌برداری کنند. بنابراین گزارش فرصت‌های اقتصادی این موضوع شامل درآمدهای هوانوردی (کسب درآمد از پروازهای عبوری از فراز آسمان کشور)، پروازهای ترانزیت شامل فروش سوخت، دریافت حق الزحمه خدمات فرودگاهی و توسعه بازار خُرده فروشی است. برای تحقق این موضوع از منظر زیرساختی افزایش ظرفیت فرودگاه‌های بین‌المللی کشور (از جمله فرودگاه امام خمینی و فرودگاه‌های بین‌المللی مناطق آزاد از جمله فرودگاه کیش و چابهار) و تبدیل آنها به فرودگاه قطب با هدف توسعه پروازهای ترانزیت مهم‌ترین مساله موجود است. از منظر حقوقی و فنی کشورمان باید تفاهمنامه سیاست آسمان باز را با کشورهای اروپایی و آسیای شرقی امضا کرده و این سیاست را برای فرودگاه‌های بین‌المللی و ترانزیت کشور اجرایی کند. طبق این تفاهمنامه و براساس آزادی‌های پنجم و ششم هوانوردی، خطوط هوایی کشورهای آسیای شرقی و اروپایی اجازه توقف در فرودگاه‌های کشور، بارگیری مجدد و سوار کردن مسافران ایرانی را خواهند داشت.

کریدور آسیای شرقی به اروپا و بالعکس از دیرباز به عنوان شاهراه اصلی مطرح بوده است

اثر «کرونا» بر تامین اجتماعی

رزاق صادق
عضو سابق هیات‌مدیره سازمان تامین اجتماعی

بحران ناشی از شیوع کرونا تبعات ناگواری برای افراد، سازمان‌ها و کشورها به همراه خواهد داشت، به گونه‌ای که اگر فکر عاجلی برای کنترل و مهار آن صورت نگیرد، علاوه بر آوار فاجعه دردناک بر سر انسان‌ها و فرسوده شدن نظام درمان کشور که بستر پیشرفت‌های هم از قبل نداشت، بر کلیه بخش‌های اقتصادی و اجتماعی کشور آثار بعضا جبران‌ناپذیری خواهد گذاشت.

آثار چندگانه کرونا بر بخش‌های مختلف بعضا از سوی فرهیختگان مرود مداقه قرار گرفته و به شرایط دوران پساکرونا هم از سوی آنها اشاره شده است. به نظر نگارنده کرونا و دوران پسا کرونا برای سازمان تامین اجتماعی فاجعه بار خواهد بود که به برخی از قسمت‌ها و زوایای آن در ذیل اشاره خواهد شد. امید است مسوولان به بحران کرونا، پیامدهای ناشی از آن و همچنین راهکارهای برای برون رفت یا کاهش پیامدهای آن بیندیشند و از هم‌اکنون تیمی از کارشناسان در سازمان تامین اجتماعی تشکیل شود و شیوه برخورد با هر بحران را تنظیم و آماده سازند.

۱- وضعیت منابع و مصارف سازمان تامین اجتماعی قبل از شیوع کرونا مطلوب نبود، به‌طوری که ناگزیر به اخذ وام و فروش اموال برای جبران کسری شده بود.

۲- حال بحرانی را به نام کرونا در نظر بگیرید که بر این سازمان در حال ریزش بار شود، بدیهی است که تحمل آن ناممکن یا خود مشکلات ثانوی سیاسی و امنیتی به وجود خواهد آورد.

۳- نیمی از جمعیت کشور عضو این صندوق بیمه‌گر اجتماعی هستند. پیش‌بینی می‌شود نیمی از این ۴۳ میلیون نفر بیمه شده اصلی و تبعی سازمان تامین اجتماعی دچار کاهش درآمد یا فاقد درآمد خواهند شد.

۴- لشکر بیکاران افزایش و تعداد مشتریان صندوق بیمه بیکاری و متقاضیان دریافت مقرری بیکاری افزایش ناگهانی یافته و به صف دریافت کننده این مقرری خواهند پیوست. علاوه بر آن امنیت شغلی سایر شاغلان دچار خدشه می‌شود و مشکلات روان پریشی افزایش خواهد یافت.

۵- بازماندگان مستمری‌بگیران و فوت‌شدگان، حقوق مستمری مطالبه خواهند کرد و افزایش جمعیت مستمری‌بگیران نسبت جمعیت بیمه‌شدگان را بیش از پیش کاهش خواهد داد. همزمان کرونا که باعث رکود اقتصادی و بیکاری شده، تعداد بیمه پردازان را هم کاهش می‌دهد و نسبت مذکور را مضاعف کاهش خواهد داد.

۶- درآمدهای ناشی از وصول حق بیمه از شاغلان کاهش می‌یابد و با خراب شدن فضای کسب و کار درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری نیز نزولی خواهد شد.

۷- بسیاری از کارگاه‌های تولیدی تعطیل و برچیده خواهد شد، از این‌رو، هم تعداد بیمه‌شدگان و هم میزان دریافت حق بیمه کاهش می‌یابد و از همین رو درآمدهای تامین اجتماعی تضعیف خواهد شد.

۸- هزینه‌های درمان تامین اجتماعی تحت تاثیر همه‌گیری کرونا جهشی خواهد بود و کمر سازمان را خواهد شکست، زیرا با پایان کرونا و آغاز دوران پسا کرونا، عوارض ناشی از کرونا ماندگار خواهد بود و هزینه‌ها سرسام‌آور خوهد شد.

۹- مطلبی که کمتر به آن پرداخته می‌شود، آثار این ویروس ناشناخته و کشنده روی نسل آتی است که با طولانی شدن دوران کرونا، شرایط را برای دوران پسا کرونا با اما و اگرهای روحی و روانی و فقر و تحقیرها مواجه خواهد کرد.

۱۰- اما راه برون‌رفت از این قبیل مشکلات که تقریبا تمام‌وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و... در گیر آن بوده و خواهند بود، در غلبه عقلانیت بر احساسات و استفاده از تجربیات جهانی و تبعیت از آن است نه اینکه دوماه است بلاتکلیف مانده‌ایم و هنوز نتوانسته‌ایم برنامه‌ای اولیه برای جنگ با کرونا داشته باشیم.

ایرانشهر

رییس سازمان هواپیمایی: اختیارات ویژه می‌خواهیم

علی عابدزاده، معاون وزیر راه برای عبور صنعت هواپیمایی از بحران خواستار اختیارات ویژه است و گفت: یکسری پروازهایی را انجام می‌دهیم که فاقد هر گونه درآمدی است.

به گزارش تسنیم، عابدزاده در نشست معاون اول رییس جمهور با وزیر و معاونان وزارت راه و شهرسازی با بیان اینکه بعد از اتمام کرونا شرایط سخت‌تری خواهیم داشت، اظهار کرد: کاهش پروازهای داخلی و خارجی موضوعی است که همه کشورها در این شرایط تجربه کردند. بر اساس آمار یاتا (انجمن بین‌المللی حمل‌ونقل هوایی) خسارت شرکت‌های هواپیمایی طی ماه فوریه ۳۰ میلیارد دلار بوده است.

وی ادامه داد: بنا بر اعلام یاتا این خسارت‌ها در ۵ مارس بین ۶۳ تا ۱۱۳ میلیارد دلار برآورد شد، در ۱۷ مارس ۲۰۰ میلیارد دلار و در ۲۴ مارس به ۲۵۲ میلیارد دلار رسید، به عبارت دیگر مجموعه صنعت حمل و نقل هوایی دنیا طی کمتر از ۲ ماه ۲۵۲ میلیارد دلار ضرر کرد.

وی با بیان اینکه این خسارت‌ها شامل حال کشور ما هم شده است، افزود: کار ما نسبت به سایر حوزه‌های حمل و نقلی سخت‌تر است اما تلاش کردیم آرامش را در این صنعت حفظ کنیم تا مشکلی برای پرسنل به وجود نیاید.

رییس سازمان هواپیمایی کشور گفت: ما هم عدم انجام پرواز را داریم و هم یکسری پروازهایی را انجام می‌دهیم که فاقد هر گونه درآمدی است. همچنین در شرایط پیش آمده هماهنگی‌های لازم را با وزارت بهداشت و سازمان‌های جهانی داشته و دستورات لازم را صادر کردیم.

عابدزاده با بیان اینکه مهم‌ترین موضوع به شرایط بعد از کرونا بر می گردد، اضافه کرد: با توجه به رکوردی که این صنعت در کل دنیا تجربه کرد، شرایط بسیار سخت خواهد بود تا بتوانیم به شرایط قبل از کرونا برگردیم و نیاز به اختیاراتی داریم تا در سال جهش تولید بتوانیم دوباره این صنعت را پویا کنیم.

وی با بیان اینکه تمام شرکت‌های هواپیمایی ایران به دلیل اینکه هزینه‌های پرسنلی و تعمیراتی متغیری دارند، با ضرر زیادی مواجه مواجه شدند، تصریح کرد: موضوع فقط در آمدزایی نیست بلکه هزینه‌های جاری شرکت‌ها نیز بسیار بالا است و این موضوع در این شرایط خسارات را افزایش می‌دهد.

حرکت قطارهای مسافری از سر گرفته شد

شرکت حمل و نقل ریلی رجا از آغاز فروش بلیت قطارهای مسافری با رعایت تمهیدات بهداشتی خبر داد.

به گزارش مهر، شرکت حمل و نقل ریلی رجا اعلام کرد: به منظور حفظ سلامت و آسایش مسافران و جلوگیری از گسترش بیماری کرونا، طرح فاصله‌گذاری به شیوه جدید در قطارهای رجا اجرایی و اعمال می‌شود. در این طرح علاوه بر انجام کلیه تمهیدات بهداشتی لازم در خصوص ضدعفونی کردن قطارها و استفاده از ملزومات با رعایت تمام پروتکل‌های بهداشتی؛ در هر کوپه حداکثر دو نفر (و یا اعضای یک خانواده) حضور خواهد داشت.

رضا عصاری، معاون اجرایی شرکت حمل و نقل ریلی رجا گفت: این فاصله‌گذاری به صورت خودکار هنگام خرید بلیت از طریق درگاه‌های مختلف اعمال شده و هیچ هزینه اضافه‌ای بابت صندلی‌های خالی از مسافران دریافت نمی‌شود.

جزییات تازه از توقف ۷۴۰ کامیون پشت مرز میرجاوه

مدیرکل دفتر ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری گفت: تعداد کامیون‌های گرفتار در پشت مرز میرجاوه از اسفندماه سال گذشته تاکنون با اقدامات سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای از ۱۰۰۳ دستگاه به ۷۴۰ دستگاه کاهش یافته است.

منوچهر سلمان‌زاده در گفت‌وگو با فارس اظهار کرد: با شیوع ویروس کرونا در منطقه، کشور پاکستان طی دو مرحله از تاریخ ۴ تا ۱۶ اسفند ماه سال قبل و همچنین از ۲۴ اسفندماه سال گذشته تا به امروز، مرز مشترک خود با ایران را بسته است.

وی افزود: در این مدت سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای هماهنگی‌های لازم را با سفارت جمهوری اسلامی ایران در پاکستان به منظور رایزنی با طرف پاکستانی و همچنین وزارت کشور در خصوص استفاده از ظرفیت استانداری سیستان‌وبلوچستان انجام داد، همچنین علاوه بر پیگیری از طریق ملاقات‌های مرزی مشترک با گمرک ایران برای صدور اجازه برگشت ناوگان ایرانی مکاتبه شد.

مدیرکل دفتر ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای اظهار کرد: پیرو هماهنگی‌ها و مکاتبات صورت گرفته بسته بودن مرز به اصناف حمل‌ونقلی و حصول اطمینان از باز بودن مرز قبل از بارگیری در هفتم اسفندماه سال ۹۸ اعلام شد.

سلمان‌زاده با اشاره به نتایج حاصل از اقدامات صورت گرفته بیان داشت: تعداد کامیون‌های حامل کالاهای صادراتی و ترانزیتی در مرز میرجاوه از ۱۰۰۳ دستگاه به ۷۴۰ دستگاه کاهش یافت و بخش قابل توجه محمولات گاز مایع در مخازن استان سیستان و بلوچستان تخلیه شد و مابقی نیز در دست اقدام است.

ادامه از صفحه اول

کسب و کارهای نوپا و «کرونا»

شرایط فعلی برای کسب و کارها سخت است و نقدینگی هم موضوع مهمی به شمار می‌رود و البته دولت هم می‌تواند در این زمینه به کسب و کارها کمک کند. برای مثال اگر می‌خواهد وامی به کسب و کارها بدهد، در صورتی که منابعش هم اجازه می‌دهد، به جای قرار دادن مدت شش ماهه و ۱۲ ماهه برای بازپرداخت این وام‌ها، حداقل مدت دو ساله را برای آن قرار دهد. هرچند از طرفی دولت هم منابعش کم است و با توجه به کاهش چشمگیر قیمت نفت و اینکه احتمالا درآمدهای مالیاتی در سال ۹۹ کاهش پیدا کند و تحریم‌ها هم بر سر جای خود باقی هستند، دولت هم خیلی منابعی ندارد و اگر برنامه‌ریزی مناسبی برای کسب و کارها نداشته باشیم، با تعداد زیادی کسب و کار تعطیل مواجه خواهیم شد و به دنبال آن هم تعداد زیادی فرد بیکار در جامعه خواهیم داشت و هزینه‌های زیادی بابت این بیکاری در بخش‌های مختلف گریبانگیر همه خواهد شد. از طرفی با توجه به اینکه رویدادی مانند شیوع گسترده ویروس در سابقه کسب و کارهای فناوری، اتفاقی بی‌سابقه بوده، می‌توان انتظار داشت تغییری در فاز کسب و کارهای فناوری ایجاد شود یا حداقل تلنگری برای آنها خواهد بود. امروز شاهدیم که بسیاری از مسوولان در کشور موضوع اقتصاد دیجیتالی را پیش کشیدند و به نظر می‌رسد تمایل بیشتری ایجاد شده که به خریدهای اینترنتی و غیرحضوی هم بیش از پیش پرداخته شود. البته این موضوع تاکنون در حاکمیت و دولت مشاهده نشده اما شیوع این ویروس و همه‌گیری آن می‌تواند تلنگری باشد و حاکمیت را به این سمت هدایت کند که نیم‌نگاهی به تغییر فاز کسب و کارهای آنلاین داشته باشیم. در حال حاضر جمع خرده‌فروشی در ایران نهایتا ۱،۵ درصد به صورت آنلاین انجام می‌شود و ۹۸،۵ درصد آن آفلاین است. ما باید این مارکت را بزرگ‌تر کنیم. دولت هم باید کمک کند و سرمایه‌گذاران را به روش‌های مختلف از جمله هدایت آنها به بورس یا روش‌های دیگر تشویق کند برای اینکه میزان سرمایه‌گذاری در بخش تجارت الکترونیک افزایش پیدا کند. برای مثال برای اینکه بتوانیم حجم خرده‌فروشی را از ۱،۵ به پنج درصد برسانیم، نزدیک به ۱۵۰ هزار میلیارد تومان نیاز است. در نهایت اگر دولت امروز برای این اقدامات برنامه‌ریزی کند، می‌تواند در چشم‌اندازهای سه ساله، پنج ساله و ۱۰ ساله، عدد خرده‌فروشی آنلاین و استفاده مردم از خدمات آنلاین را افزایش دهد که این موضوع می‌تواند ثمرات زیادی برای کشور داشته باشد.

پروژه‌ای با وعده‌های جذاب که جامعه ارزهای دیجیتال و مردم عادی را درگیر کرده است

آبی از پای نت‌ورک گرم نمی‌شود

گروه دانش و فن |

پای نت‌ورک یکی از پروژه‌های نسبتا جدید حوزه رمزارز به شمار می‌رود اما کارشناسان فناوری اطلاعات نگاه مثبتی به آینده آن ندارند و بر خلاف وعده‌ها، آینده‌ای مانند بیت‌کوین را برای آن متصور نیستند. اگرچه ارزهای دیجیتالی سابقه چندین ساله در دنیای فناوری دارند، اما افزایش قیمت بیت‌کوین به عنوان مشهورترین ارز دیجیتالی در دو سال اخیر، توجه‌های زیادی را به سمت این حوزه جلب کرده است و به همین خاطر وب‌سایت‌ها، حساب‌های کاربری و پلتفرم‌های بسیاری برای استخراج انواع رمزارز ایجاد شدند تا بتوانند با استفاده از آنها به خرید و فروش و مبادلات تجاری کلان اقدام کنند. اما در این میان، همواره سوءاستفاده‌هایی نیز از جذابیت‌های حوزه‌هایی مانند ارزهای دیجیتالی می‌شود. یکی از نمونه‌های این مورد، پروژه پای نت‌ورک (PiNetwork) است که خود را به بیت‌کوین تشبیه کرده و با وعده‌ای مانند پولدار شدن بدون سرمایه و در مدت زمان کوتاه، این روزها تب و تابی هم در میان طرفداران رمزارز به پا کرده و حتی دست به ارسال پیامک‌هایی برای دعوت کاربران به استخراج هم زده است. از طرفی به نظر می‌رسد ماهیت پای نت‌ورک همان‌طور که از نامش پیداست، مشابه شبکه‌هایی است که صفت هرمی را یدک می‌کشند؛ اینکه کاربران را به معرفی پروژه خود تشویق می‌کنند و وعده‌ای مانند آنچه طی مدت چند سال برای بیت‌کوین پیش آمد و با افزایش توانی قیمت مواجه شد را می‌دهند، وعده‌ای که اگرچه برای پولدار شدن بسیار وسوسه‌برانگیز است، اما معمولا در نهایت چیزی جز کلاهبرداری نیست.

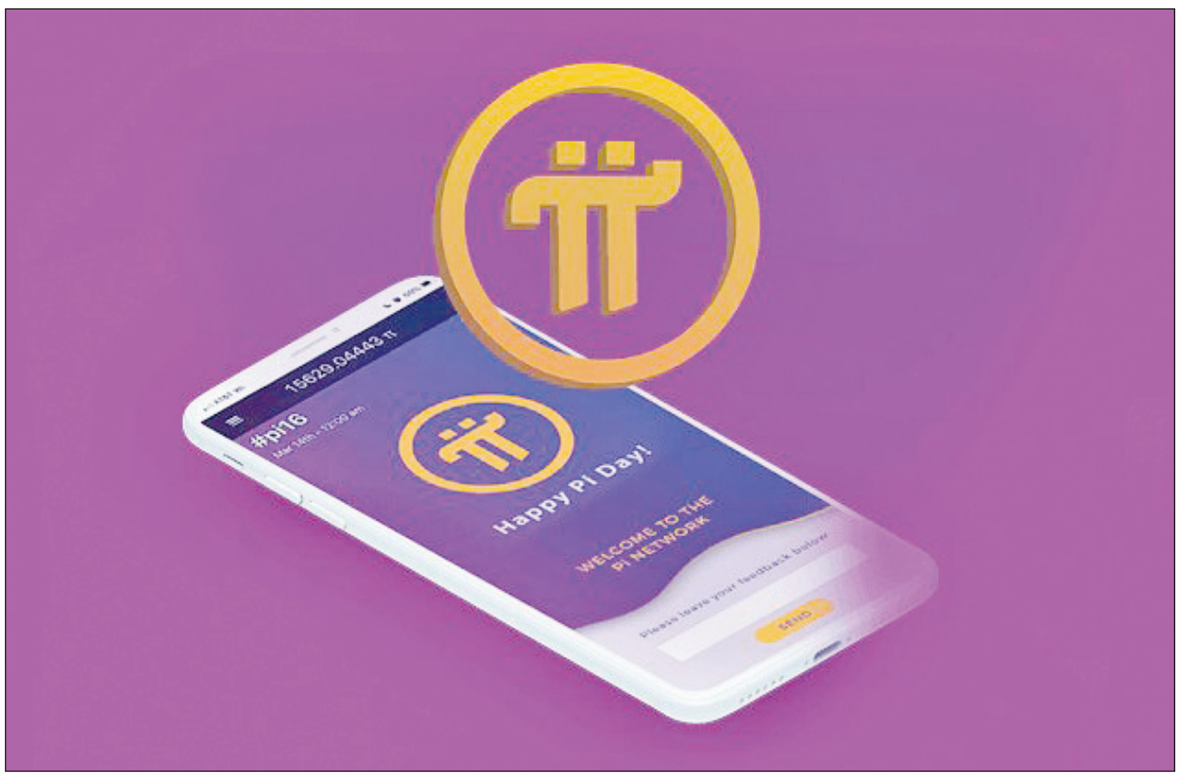

دانلود میلیونی اپلیکیشن پای نت‌ورک مزیت محسوب نمی‌شود

پای نت‌ورک اولین رمزارز با موبایل نیست

به نظر می‌رسد کارشناسان بلاک‌چین و ارزهای دیجیتالی، چندان دید مثبتی به پای نت‌ورک ندارد. ابوالفضل عبداللهی -کارشناس فناوری اطلاعات- با بیان اینکه ایده پای نت‌ورک، استخراج رمزارز با تلفن همراه است، گفت: «در وب‌سایت این ارز دیجیتالی نوشته شده که اولین ارزی است که امکان استخراج از طریق تلفن همراه و بدون استفاده از منابع را فراهم کرده است، در حالی که این ادعا صحت ندارد و پیش از این ارز الکترونیوم هم با موبایل قابل استخراج بوده، بنابراین این گزاره اشتباه است. یکی دیگر از مسائل این ارز دیجیتالی این است که نقشه راه درستی ندارد و جزئیات فنی آن ذکر نشده و در حالی پای نت‌ورک با بیت‌کوین مقایسه می‌شود که بر خلاف این رمزارز، برای حل مشکل و با ارایه نقشه راه مناسبی نیامده و سورس کدی را عنوان نکرده، در نحوه استخراجش شبهه وجود دارد و حتی اگر کد بلاک‌چینی داشته باشد، آن را ثبت نکرده است.» این کارشناس فناوری اطلاعات با بیان اینکه تاریخ عرضه اپلیکیشن پای نت‌ورک به حدود دسامبر ۲۰۱۸ برمی‌گردد، افزود: «این اپلیکیشن بیشتر در کشورهای جهان سوم نصب شده است و حتی این روزها پیامکی از طرف کسی که آن را نصب کرده برای مخاطبانش ارسال می‌شود که می‌توانید با این کد، اپلیکیشن را نصب کنید و بدین ترتیب افراد دیگری هم در این دام گرفتار می‌شوند.» عبداللهی با بیان اینکه بنیانگذار پای نت‌ورک نیکولاس کوکالیس از دانشگاه استنفورد و دوستش عنوان شده‌اند، گفت: «برخی از منتقدان این ارز مجازی می‌گویند از اسم کوکالیس سوءاستفاده شده چون در صفحات رسمی شبکه‌های اجتماعی او حرفی از این رمزارز نیامده است، در حالی که او می‌توانست در این خصوص تکذیبیه بدهد، اما سکوت او نشان می‌دهد که به احتمال زیاد خودش این روش را پایه‌گذاری کرده و صرفا به این دلیل که سرانجام این پروژه مشخص نیست، در شبکه‌های اجتماعی خود حرفی نزده است.» وی با بیان اینکه این نرم‌افزار فعلا کار استخراج را انجام نمی‌دهد، افزود: «تنها کاری که کاربری که این نرم‌افزار را دانلود کرده باید انجام دهد این است که هر ۲۴ ساعت یک دکمه را بزند که این باعث می‌شود کاربر فعال بماند و تاکنون مورد استخراجی نداشته و منابع را هم آنچنان درگیر نمی‌کند. یک عدد هم به عنوان پاداش حضور شما از زمان اتصال به شبکه می‌دهد که از استخراج به دست نیامده و اکنون ارزشی ندارد و اینکه بعدا بتواند ارزش پیدا کند یا نه، هنوز مشخص نیست.»

وعده سودهای نجومی با هدف کلاهبرداری

این کارشناس فناوری اطلاعات درباره نظرات دفاعی از پای نت‌ورک توضیح داد: «افرادی که موافق استفاده از پای نت‌ورک هستند، می‌گویند امتحانش رایگان است و شما پولی بابتش نمی‌پردازید و اگر این پروژه کلاهبرداری هم باشد، ضرری نکرده‌اید. صرفا یک برنامه نصب کرده‌اید که در حالت خوشبینانه، اگر به گوشی‌تان آسیبی نزند، ضرری نمی‌کنید. دیگر اینکه می‌گویند این برنامه چندین میلیون بار دانلود شده، در حالی که این ویژگی نمی‌تواند یک مزیت محسوب شود، زیرا برنامه‌هایی در گوگل پلی هستند که با وجود دانلود میلیونی، مشکل داشتند و حذف شدند.» عبداللهی با بیان اینکه این پروژه تقریبا شبیه پانزی کار می‌کند که به افراد وعده سودهای نجومی می‌دهد، اظهار کرد: «بالاخره هر سیستمی وقتی تعداد کاربرانش زیاد شود، به تبع سود هم می‌کند و از آنجایی که برای ورود به آن باید کد معرف داشته باشید، بیشتر تصور این است که یک پروژه کلاهبرداری باشد. هرچند با وجود اینکه کفه ترازو به سمت کلاهبرداری برای این ارز پایین است، اگر تعداد کاربرانش زیاد شود و از ۵۰ میلیون بگذرد، می‌توان از آن استفاده مثبت هم کرد. از طرفی تعداد دانلود بالا می‌تواند برای این سایت ارزش زیادی داشته باشد و در آینده حتی از آن برای کلاهبرداری استفاده کنند، مثلا در صورت دانلود این برنامه و با وارد کردن یک کد، از ۲۰ درصد CPU شما استفاده و ارز استخراج کنند یا حملات دیداس انجام دهند. همان‌طور که الان بسیاری از سایت‌ها پول می‌گیرند که حملات دیداس انجام دهند. حملات دیداس یکی از خطرناک‌ترین حملاتی است که به راحتی نمی‌توان آنها را دفع کرد و کلاهبرداری‌های مختلفی با آن انجام می‌دهند.»

کدپستی ۱۰ رقمی چه اهمیتی دارد؟

به گفته مدیر کل جغرافیایی و اطلاعات مکانی شرکت ملی پست، کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها، شرکت‌ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت، دانشگاه‌ها، بانک‌ها، شهرداری‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی موظف هستند کدپستی ۱۰ رقمی را برای شناسایی افراد و محل کار یا سکونت را به کار گیرند و به همین دلیل ارایه هرگونه سرویس از سوی این سازمان‌ها مستلزم دریافت کدپستی صحیح است. به گزارش شرکت ملی پست، کاوه دولتی در خصوص پیشینه کدپستی ۱۰ رقمی تصریح کرد: «کدپستی ۱۰ رقمی با این هدف که هر مکان (مسکونی، اداری یا تجاری) بر حسب موقعیت به صورت دقیق شناسایی شود، طراحی شده است. ابداع سیستم کدپستی برای شناسایی مقصد یک مرسوله بود در تحقیقات تکمیلی نیز راهکاری برای شناسایی محدوده توزیع در مقصد پیشنهاد و طراحی شد تا بدین ترتیب کدپستی به عنوان رمز تکمیلی نشانی، به نشانی‌های اعلام‌شده از ارسال کنندگان افزوده شود.» او با بیان اینکه با انتخاب گزینه رفرم پستی و مدرنیزاسیون پست توسط مجریان، کدپستی به یکی از مهم‌ترین و کارآمدترین ابزارهای موجود که در اختیار مجریان پستی قرار داشت تبدیل شد و در اغلب کشورها، مهندسی مجدد فرآیندهای پستی با تکیه بر قابلیتهای این کد صورت گرفت، افزود: «در ایران نیز در سال ۱۳۶۹ تفکر برداشت و ثبت اطلاعات مکانی در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات شکل گرفت.» دولتی در خصوص دریافت خدماتی که مستلزم داشتن کدپستی ۱۰ رقمی هستند، گفت: «بر اساس ماده ۲ قانون الزام اختصاص شماره ملی و کد پستی مصوب سال ۱۳۷۶ مجلس شورای اسلامی، کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی، وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، شرکت‌ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت، دانشگاه‌ها، بانک‌ها، شهرداری‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی موظف هستند از کدپستی ۱۰ رقمی برای شناسایی افراد و محل کار یا سکونت آنها تبعیت کرده و آن را به کار گیرند. بنابراین ارایه هرگونه سرویس یا خدماتی که از سوی سازمان‌های یادشده، مستلزم دریافت کدپستی صحیح است.» او در پاسخ به این پرسش که چند درصد از اماکن کشور دارای کد پستی ۱۰ رقمی هستند، گفت: «در حال حاضر هر مکانی که توسط مرکز آمار و شرکت ملی پست شناسایی شده دارای کدپستی ۱۰ رقمی است مگر در مواردی که توسط سازمان‌های سرویس‌دهنده شناسایی نشده یا خارج از تعریف مکان (طبق قوانین) بنا شده است.» او در خصوص روش‌های دستیابی به کدپستی ۱۰ رقمی گفت: «هر فرد می‌تواند از طریق سامانه‌های epostcode.post.ir و sina.post.ir یا اپلیکیشن پستخونه کدپستی صحیح خود را دریافت کند.» دولتی همچنین از مسوولان سازمان و دستگاه‌ها خواست بر اساس قانون الزام استفاده کدپستی، موضوع انطباق اطلاعات کدپستی ۱۰ رقمی و اطلاعات مشترکین خود را پیگیری و تسهیل کنند تا در شرایط اضطراری مانند بحران بیماری کرونا بتوان سرویس‌های مورد نیاز اعم از توزیع اقلام و تجهیزات ضروری را به سهولت راه‌اندازی کرد و خدمات بهتری ارایه داد. به گفته وی، علاوه بر مزایایی که برای کدپستی مطرح شد، داشتن این کد یکی از الزامات پروژه Gnaf است زیرا با اتصال کدپستی به نقشه‌های پارسل بندی شده دیجیتالی، می‌توان سرویس‌های جدیدی در اختیار عموم گذاشت و ارایه خدماتی که نیازمند داشتن آدرس دقیق است را سهل‌تر کرد.

تعویق بررسی طرح معماری شبکه ملی اطلاعات

عضو حقیقی شورای عالی فضای مجازی گفت جلسات مربوط به بررسی طرح معماری کلان شبکه ملی اطلاعات به دلیل بحران کرونا به تعویق افتاده است. به گزارش مهر، طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات که از سوی وزارت ارتباطات در دی ماه ۹۸ به شورای عالی فضای مجازی ارایه شد در کار گروه متشکل از اعضای حقیقی شورا و معاونان مرکز ملی فضای مجازی مورد بررسی قرار گرفت و قسمت‌هایی از آن در بهمن ماه ۹۸ در قالب اهداف شبکه ملی تا سال ۱۴۰۴ به تصویب این شورا رسید. بر این اساس مقرر شد مفاد کامل این سند ۱۰ صفحه‌ای تا پایان سال ۹۸ تکمیل و پس از انجام اصلاحات نهایی، به عنوان سند کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات در شورای عالی فضای مجازی به تصویب برسد. محمدحسن انتظاری در مورد آخرین وضعیت بررسی طرح معماری کلان شبکه ملی اطلاعات که از دی ماه سال ۹۸ از سوی شورای عالی فضای مجازی به کار گروه تخصصی سپرده شده بود، گفت: «کار کمیته کارشناسی مستقر در مرکز ملی فضای مجازی در خصوص بررسی ابعاد طرح معماری کلان شبکه ملی اطلاعات تا قبل از شیوع بیماری کرونا به‌طور دقیق پیش می‌رفت، اما این جلسات کارشناسی به دلیل شرایط کرونا، فعلاً معطل باقی مانده است.» عضو شورای عالی فضای مجازی با بیان اینکه بررسی‌های مربوط به الزامات و طرح پیشنهادی وزارت ارتباطات در خصوص شبکه ملی اطلاعات در جلسات کارشناسی اعضا، به نیمه راه رسیده بود، گفت: «فعلا برگزاری این کار گروه برای از سرگیری بررسی شاخص‌های طرح معماری کلان، به تعویق افتاده است.» انتظاری با بیان اینکه در پاره‌ای موارد اعضای حقیقی شورای عالی فضای مجازی جلسات را به‌صورت مجازی و در قالب ویدئو کنفرانس برگزار می‌کنند، ادامه داد: «اما روند برگزاری جلسات مربوط به کار گروه تخصصی بررسی طرح کلان شبکه ملی اطلاعات و نیز جلسه شورای عالی فضای مجازی با حضور رییس جمهور، به‌دلیل بحران کرونا فعلاً مشخص نیست.» وی گفت: «از زمان شیوع بیماری کرونا، شورای عالی فضای مجازی تشکیل جلسه نداده است.»

ایران آینده گزینه‌ای جز نوآوری و فناوری ندارد

معاون وزیر ارتباطات با اشاره به کاهش شدید قیمت نفت در بازار جهانی، گفت: ایران آینده، گزینه‌ای جز نوآوری و فناوری نخواهد داشت. امیر ناظمی در پی کاهش شدید قیمت نفت جهانی در توئیتر نوشت: «دوران پارینه‌سنگی با اتمام سنگ پایان نیافت، همان‌طور که دوران نفت نیز با اتمام نفت پایان نخواهد یافت.» وی با بیان اینکه آینده ایران آغاز شد، گفت: «قیمت نفت ارزان نیست، منفی است و این نخستین هشدار به ما است. ایران آینده، گزینه‌ای جز نوآوری و فناوری نخواهد داشت.» رییس سازمان فناوری اطلاعات همچنین نوآوری‌های قلابی و شبه‌علم را بزرگ‌ترین دشمن نوآوری در هر جامعه‌ای دانست چرا که هم اعتماد عمومی به نوآوری و فناوری را از بین می‌برد، هم پشتیبانی‌ها از نوآوری‌های واقعی را در بلندمدت. به گفته معاون وزیر ارتباطات، چالش‌های بزرگ محک خوبی برای بازشناسی توهم‌انگاری از نوآوری است.

فروش سیم کارت در دفاتر خدمات ارتباطی متوقف شد

مخابرات منطقه تهران از توقف فروش سیم کارت در دفاتر خدمات ارتباطی تا اطلاع ثانوی مطابق با دستورالعمل سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی خبر داد. به گزارش مهر به نقل از مخابرات منطقه تهران، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی فروش سیم کارت در دفاتر خدمات ارتباطی را تا اطلاع ثانوی متوقف کرده است. در این دستورالعمل آمده است: «با توجه به شیوع ویروس کرونا و در راستای فاصله‌گذاری اجتماعی هوشمند و رعایت دستورالعمل‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فروش سیم کارت از طریق دفاتر خدمات ارتباطی به‌علت ازدحام جمعیت و ایجاد صف تا اطلاع ثانوی متوقف شده و صرفاً به صورت آنلاین انجام می‌شود. سیم کارت‌های خریداری‌شده پس از احراز هویت از طریق شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران در محل سکونت یا محل کار متقاضیان تحویل داده می‌شود.»

مشارکت با سرویس‌دهندگان ویدئو کنفرانس ابری

سازمان فناوری اطلاعات ایران با انتشار فراخوانی از شرکت‌های واجد شرایط ارایه سامانه بومی ویدئو کنفرانس ابری دعوت به مشارکت کرد. در آگهی فراخوان سازمان فناوری اطلاعات ایران اعلام کرده که قصد دارد طرح ترویج سامانه‌های ویدئو کنفرانس ابری بومی را با مشارکت بخش خصوصی و از طریق فراخوان شرکت‌های واجد شرایط اجرا کند. اجرای این پروژه بستر لازم برای راه‌اندازی سرویس ویدئو کنفرانس ابری برای سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی را فراهم ساخته و موجب کاهش تردد و تسریع امور خواهد شد. این پروژه در معاونت دولت الکترونیکی سازمان فناوری اطلاعات ایران انجام می‌شود و جزییات بیشتر این فراخوان از طریق مراجعه به سایت این سازمان در دسترس است. با توجه به شرایط کنونی شیوع ویروس کرونا و لزوم تسریع در انجام کار، اجرای طرح مذکور فازبندی شده و در فاز نخست، نحوه مشارکت طرفین در مدت شش ماه خواهد بود.

رییس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) در رزمایش همدلی برکت بیان کرد

ایجاد ۱۸۰ هزار شغل با اولویت آسیب‌دیدگان از کرونا

محمد مخبر رییس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) در رزمایش همدلی برکت که با هدف ایجاد ۱۸۰ هزار شغل مستقیم و غیرمستقیم با اولویت آسیب‌دیدگان ناشی از شیوع کرونا در کشور که با حضور آیت‌الله محمدی گلپایگانی رییس دفتر مقام معظم رهبری برگزار شد، اظهار کرد: مقام معظم رهبری سال جدید را به عنوان جهش تولید اعلام فرمودند و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) نیز در این خصوص اقداماتی در دست اجرا دارد. امسال ۲۲۴ هزار شغل ایجاد می‌کنیم که ۱۸۰ هزار شغل آن در قالب طرح‌های اجتماع محور و با اولویت آسیب دیدگان ناشی از شیوع کرونا است. وی ادامه داد: در این مدت ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) اقداماتی در راستای افزایش سلامت مردم انجام داده است و تولیداتی در حوزه تجهیزات پزشکی داشته‌ایم. رییس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) گفت: اگر در همه این موارد به تولید نگاه نمی‌کردیم با مشکلات بیشتری مواجه می‌شدیم. مخبر افزود: در اوایل اسفند ماه قرارداد خرید ۵۰ میلیون ماسک با یکی از کشورهای اروپایی منعقد کردیم ولی آنها به تعهدات‌شان عمل نکردند. وی در ادامه اظهار کرد: بلافاصله ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) در خصوص تولید ماسک وارد عمل شد و در حال حاضر روزانه یک‌ونیم میلیون ماسک تولید می‌کنیم که به زودی به تولید ۴ میلیون ماسک در روز می‌رسیم. رییس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) گفت: امروز در جریان مقابله با کرونا، آغاز توزیع یک میلیون بسته غذایی و یک میلیون بسته بهداشتی را در سراسر کشور خواهیم داشت. مخبر خاطرنشان کرد: با شیوع ویروس کرونا در کشور، سامانه پاسخگویی به سوالات مردم در خصوص این بیماری را تحت عنوان سامانه ۴۰۳۰ راه‌اندازی کردیم که بیش از ۸۰ درصد مراجعات به مراکز درمانی با راه‌اندازی این سامانه کاهش پیدا کرد. وی در ادامه افزود: یکی دیگر از اقدامات خوبی که ستاد اجرایی فرمان حضرت امام در حال انجام آن است رفع مشکلات کوله‌بران است که در این راستا ۳ هزار طرح اشتغال مخصوص کوله‌بران ایجاد کرده‌ایم که می‌تواند اشتغال ۹ هزار کوله‌بر را فراهم کند. همچنین آیت‌الله محمدی گلپایگانی رییس دفتر مقام معظم رهبری در حاشیه بازدید از نمایشگاه دستاوردهای اجتماعی ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) اظهار داشت: اقداماتی مخلصانه برای رضای خدا انجام شده است و آثار آن نیز پیدا است و مقام معظم رهبری هم تشویق‌هایی نسبت به این موارد دارند. وی افزود: اگر بخواهیم به خودکفایی کامل برسیم، راهی جز تولیدات در این موارد وجود ندارد. رییس دفتر مقام معظم رهبری در پایان گفت: ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) در همه زمینه‌ها فعال است، ابتکار و دانش دارند و اشتغال آنها هم زیاد است و به همین دلیل باید به رییس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) تبریک گفت و یقین بدانید که این اقدامات در روز مبادا به درد می‌خورد.

سامانه پیامکی روزنامه تعادل
به شماره ۳۰۰۰۵۳۲۰ در دسترس شماست
مخاطبان عزیز می‌توانند نظرها، انتقادات و پیشنهادهای خود درمورد مطالب مختلف روزنامه را با ذکر جزئیات به این سامانه پیامک نمایند.

مفقودی
سند سواری پراید مدل ۱۳۱SE مدل ۱۳۹۵ رنگ سفید به‌شماره شاسی NAS411100G1271649 وشماره‌پلاک ۹۷۹-۹۸ج۵۵ به‌نام عصمت نعمتی به‌شماره ملی ۴۵۰۰۱۳۵۴۹۹ مفقود و از درجه اعتبار ساقط است.

ویژه

برگزاری جلسه هیات رییسه مراکز بهره‌برداری خطوط لوله

جلسه سرپرست منطقه، هیات رییسه، روسای تاسیسات تقویت فشار گاز با حضور روسای بهره‌برداری و تعمیرات تاسیسات و مسوول خدمات اداری، روسای مراکز بهره‌برداری با حضور روسای تعمیرات و مسوول خدمات اداری مرکز و همکاران پزشکیار در تاسیسات تقویت فشار و مراکز بهره‌برداری خطوط لوله به‌صورت ویدئو کنفرانس و همچنین با رعایت فاصله گذاری اجتماعی طبق پروتکل‌های بهداشتی در خصوص بررسی مسائل و مشکلات پروژه‌های منطقه در سالن کنفرانس ستاد برگزار شد. مقدم بیگلریان در این جلسه با آرزوی صحت و سلامتی برای همه همکاران به رعایت پروتکل‌های بهداشتی مبارزه با ویروس کرونا تاکید کرد و افزود: نباید توجه به رعایت مسائل بهداشتی کم و این بحث به فراموشی سپرده شود بلکه باید رعایت مسائل بهداشتی به عادات و رفتارهای ما اضافه و به نوعی در سبک زندگی و کاری ما اضافه شود. وی در ادامه با تقدیر و تشکر از عملکرد خوب همکاران پزشکیار در ایستگاه‌ها و یاردهای منطقه در جلوگیری از شیوع بیماری کرونا همچنین به اقدامات شرکت انتقال گاز در استفاده از فضای مجازی در زمان قرنطینگی اشاره داشت و افزود: در زمان قرنطینه با خلاقیت مدیرعامل شرکت انتقال گاز صفحه اینستاگرامی خانواده انتقال گاز ایران تشکیل شد که برنامه‌های مفید و قابل استفاده‌ای در فضای مجازی مورد استفاده همکاران قرار می‌گیرد.

دستیابی به رکورد ۱۳۰ ذوب در فولاد مبارکه

جهادگران ناحیه فولادسازی و ریخته‌گری مداوم فولاد مبارکه با رعایت کامل دستورالعمل‌های بهداشتی و ایمنی، با دستیابی به رکورد تولید ۱۳۰ ذوب در ۲۴ ساعت، در سال «جهش تولید» افتخاری دیگر آفریدند. مدیر ناحیه فولادسازی و ریخته‌گری فولاد مبارکه با اعلام این خبر و با بیان اینکه این رکورد روز پنجشنبه ۲۸ فروردین ماه به دست آمد، گفت: با ثبت این رکورد تناژ تولید فولاد مذاب در ۲۴ ساعت به حدود ۲۳ هزار و ۱۰۰ تن رسید. غلامرضا سلیمی ضمن قدردانی از تلاش بی‌وقفه همکاران خود در ناحیه فولادسازی و سایر نواحی پشتیبان، رکورد قبلی این ناحیه را مربوط به ۱۸ اسفندماه ۹۸ و به تعداد ۱۲۹ ذوب و تناژ ۲۳ هزار و ۶۳ تن اعلام کرد.

برگزاری سمینار آموزشی امداد و کمک‌های اولیه

سمینار آموزشی امداد و کمک‌های اولیه به همت واحدهای آموزش و HSE در پی تصمیمات کمیته مسوولیت اجتماعی شرکت گاز استان مرکزی، در سالن اجتماعات این شرکت در بین کارکنان برگزار گردید. به گزارش روابط عمومی شرکت گاز استان مرکزی، این سمینار که با هدف بالا بردن سطح آگاهی و آشنایی هرچه بیشتر همکاران با امدادرسانی و کمک‌های اولیه صورت پذیرفت، با حضور آقای ابراهیمی مربی جمعیت هلال احمر استان برگزار گردید که ایشان در خصوص امداد و کمک‌های اولیه و راهکارهای عملی هنگام مواجهه با فرد مصدوم از قبیل ارزیابی اولیه فرد و تشخیص وضعیت هوشیاری فرد مصدوم و کنترل تنفس و ماساژ قلبی فرد و برقراری مجدد تنفس جهت فرد مصدوم، ارایه گردید.

کارشناسان حوزه نفت در گفت‌وگو با «تعادل» از آینده بازار نفت می‌گویند

راه گریز از برزخ نفتی

تعادل | فرشته فریادرس |

۲۰ آوریل؛ به عنوان دوشنبه سیاه در تاریخ نفت جهان به ثبت رسید. در یک روز بی‌سابقه در بورس کالای نیویورک، قیمت نفت خام امریکا در معاملات آتی به پایین‌ترین سطح خود یعنی به زیر صفر رسید؛ یک شوک بزرگ به بازارهای جهانی نفت. پدیده‌ای نادر که معامله‌گران برای توضیح آن دچار مشکل شدند. سقوط در بازار نفت امریکا به حدی بود که عده‌ای از معامله‌گران مجبور شدند به خریداران پول دهند تا نفت‌شان را خریداری کنند. این شرایط نشان‌دهنده اوضاع بازارهای نفت امریکا و پر بودن سطح ذخیره‌سازی‌های این کشور از یکسو و اقدام دیرهنگام کشورهای عضو و غیرعضو اوپک برای کاهش روزانه ۷.۹ میلیون بشکه‌ای در ماه‌های مه و ژوئن از سوی دیگر است. اما برخی از تحلیلگران، این تکانه شدید بر بازار آشفته و درهم و برهم بازار نفت را نتیجه ویرانی ویروس کرونا می‌دانند که ضربه‌اش بر پیکره جهان وارد آمده است. اما «دونالد ترامپ» که خودش شخصا برای حصول توافق نفتی واسطه‌گری کرد، منفی شدن قیمت نفت سبک تگزاس در معاملات روز دوشنبه را کوتاه‌مدت و گذرا خواند. در همین راستا، برخی از تحلیلگران بازار نفت با رییس جمهور امریکا هم نظرند و بر این باورند که این موضوع موقتی خواهد بود و در صورت بهبود شرایط کلی جهان و رفع ویروس کرونا بازار نفت نیز شرایط عادی پیدا کند، البته مشروط به اینکه کشورها به مساله کاهش تولید پایبند باشند. در این صورت می‌توان نسبت به بهبود وضعیت بازار امیدوار بود و بازار نفت به ثبات برسد. البته به گفته تحلیلگران، کاهش قیمت نفت در بازار آتی امریکا بر بازار فیزیکی جهان تاثیر خواهد گذاشت، بر همین اساس باید منتظر اقداماتی در راستای بهبود بازار بود. کارشناسان حوزه نفت، در گفت‌وگو با «تعادل» علاوه بر موفقیت در توافق کاهش تولید اوپک پلاس، راه دیگر برای بازگشت تعادل به بازار نفت، را خرید نفت امریکا توسط دولت امریکا می‌دانند که می‌تواند صرف افزایش سطح ذخائر استراتژیک شود. با این حال کارشناسان معتقدند این اتفاق را باید یک هشدار جدی برای بازار نفت تلقی کرد.

افت قیمت نفت امریکا در روز دوشنبه بازارها را در شوک فرو برد

دوشنبه سیاه نفتی

در معاملات آتی روز دوشنبه ۲۰ آوریل ۲۰۲۰ (اول اردیبهشت ۱۳۹۸) در بورس کالای نیویورک قیمت نفت سبک تگزاس با کاهشی وحشتناک نسبت به روز معاملاتی قبل وارد محدوده منفی شد؛ اتفاقی که شاید بتوان آن را عجیب‌ترین اتفاق تاریخ معاملات نفتی دانست؛ زیرا در این روز برای نخستین‌بار بشکه‌های نفت امریکا نه تنها خریداری نداشت بلکه فروشندگان به دلیل ناتوانی در ذخیره‌سازی نفت، حاضر بودند تا علاوه بر نفت رایگان، مبلغی نیز به خریداران بدهند. به‌طوری که برای ساعاتی، معامله‌گران نفت سبک تگزاس (WTI) حاضر شدند برای فروش هر یک بشکه نفت خام، ۴۰ دلار به خریداران بالقوه بپردازند.

این برای نخستین‌بار است که قیمت نفت به زیر صفر می‌رود. با این حال قیمت نفت برنت تغییر چندانی نداشت و در میانه کانال ۲۰ دلاری به کار خود پایان داد. این اتفاق چنان وحشتناک و تکان‌دهنده بود که بسیاری از معامله‌گران برای توضیح آن دچار مشکل شدند. البته گزارش‌های جهانی حاکی از این است که در معاملات روز سه‌شنبه (تا لحظه تنظیم این گزارش) بهای نفت وست تگزاس برای تحویل در معاملات آتی مجددا به بالای صفر رسید. بر این اساس قیمت هر بشکه نفت برای تحویل در ماه مه به ۱.۳۷ دلار و برای تحویل در ماه ژوئن به ۲۱.۳۹ دلار افزایش پیدا کرد.

اما چرا نفت امریکا ناگهان اینگونه سقوط را تجربه کرد؟ شاید در نگاه نخست هیچ دلیل منطقی و ملموسی برای سقوط قیمت نفت تا محدوده منفی وجود نداشت. به‌طوری که دوگ کینگ، موسس صندوق پوشش ریسک مرچنت کامودیتی، در خصوص اتفاقات روز دوشنبه می‌گوید: «این یک روز ویران‌کننده برای صنعت نفت جهان بود. ظرفیت ذخیره‌سازی نفت در امریکا پر شده است و برخی فعالان بدشانس بازار نفت مجبور به فروش نفت خود به این قیمت‌ها شدند.»

البته کارشناسان در توضیح این رخداد در بورس نفتی امریکا می‌گویند قیمت نفت سبک تگزاس در معاملات روز دوشنبه صرفاً به این دلیل منفی شد که زمان انقضای قراردادهای معاملات آتی نفت برای تحویل در ماه مه (۱۲ اردیبهشت تا ۱۱ خرداد) فرا رسیده بود و معامله‌گرانی که جایی برای ذخیره کردن نفتی که از قبل خریداری کرده بودند نداشتند، مجبور شدند نفت خود را حتی در قیمت‌های منفی بفروشند. در همان ساعاتی که در بورس کالای نیویورک هر بشکه نفت سبک تگزاس برای تحویل در ماه مه با قیمت‌های کمتر از صفر معامله می‌شد، قیمت نفت برنت در بورس کالای لندن بیش از ۲۵ دلار در هر بشکه بود. حتی در همان بورس کالای نیویورک نیز هر بشکه نفت سبک تگزاس برای تحویل در ماه ژوئن (۱۲ خرداد تا ۱۰ تیر) بالاتر از ۲۰ دلار خرید و فروش می‌شد. با این حال، منفی شدن قیمت نفت یک واقعیت بنیادی را درباره بازار نفت در دوران شیوع ویروس کرونا آشکار کرد: بر اثر مازاد عرضه مزمن در بازار نفت اکنون کار به جایی رسیده است که ظرفیت انبارهای ذخیره‌سازی نفت، خطوط انتقال و حتی سوپرتانکرها پر شده و ارزش مهم‌ترین کالای خام جهان به سرعت در حال نزول است. روز گذشته بسیاری از معامله‌گران ناامیدانه به دنبال فروش محموله‌هایی بودند که هیچ‌کس به آنها نیازی نداشت و جایی هم برای ذخیره کردن آنها نبود.

اما این سقوط بی‌سابقه در قیمت نفت، برای «دونالد ترامپ» رییس جمهور که خود شخصا برای حصول این توافق نفتی واسطه‌گری کرد، منفی شدن قیمت نفت سبک تگزاس در معاملات روز دوشنبه کوتاه‌مدت و گذرا خواهد بود. او که برای سخنرانی درباره روند پیشرفت در مقابله با کرونا در جمع خبرنگاران حاضر شده بود در پاسخ به پرسشی در خصوص سقوط بی‌سابقه قیمت نفت در شب گذشته و رسیدن به قیمت منفی گفت که این وضعیت قطعا کوتاه‌مدت و گذرا خواهد بود. ترامپ افزود: «هیچ‌کس پیش‌تر چیزی راجع به قیمت نفت منفی نشنیده بود. تولیدکنندگان نفتی در امریکای شمالی جای کافی برای ذخیره کردن نفت ندارند و کاهش تقاضا باعث بدون خریدار ماندن نفت شده است.» رییس جمهور امریکا همچنین با بیان اینکه گزینه توقف واردات نفت از عربستان را بررسی خواهد کرد گفت: «دولت به زودی از کنگره برای دریافت مجوز خرید نفت از تولیدکنندگان (امریکایی) درخواست خواهد کرد.» او در حساب کاربری توئیتری خود نیز نوشت: «با توجه به اینکه در مذاکرات حضور داشته‌ام میزان نفتی که اوپک پلاس از عرضه به بازار کم خواهد کرد ۲۰ میلیون بشکه در روز خواهد بود نه ۱۰ میلیون بشکه‌ای که قبلا گزارش شد. او از نیرومند شدن مجدد بازار نفت پس از پایان بحران کرونا و مدیریت عرضه و تقاضای بازار ابراز امیدواری کرد.»

این اتفاق نادر در حالی رخ داد که دو کشور عربستان و روسیه با همکاری سایر کشورها، پس از رایزنی‌های طولانی ۱۰ روز پیش تصمیم گرفتند سطح تولید را حدود ۱۰ میلیون بشکه پایین بیاورند. تولید پایین آمد؛ اما با همین کاهش تولید، در حال حاضر هم آنقدر نفت در دنیا تولید می‌شود و فراوان است که هیچ کشوری جایی برای انبار کردن این‌همه نفت تولید شده را ندارد. در این میان اما برخی منابع آگاه اعلام کردند، که عربستان سعودی و دیگر اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در حال بررسی احتمال آغاز روند کاهش تولید نفت پیش از یکم ماه مه (۱۲ اردیبهشت‌ماه) یعنی زمان اجرای توافق کاهش تولید اوپک پلاس هستند. مطمئنا این حجم وسیع کاهش تولید، موجب ثبات بازار خواهد شد اما امکان دارد این قضیه چند ماه طول بکشد و این نشان می‌دهد که نفت در حال حاضر در مخمصه بدی گیر افتاده است. با این حال سقوط قیمت نفت می‌تواند نقشه قدرت در جهان را نیز دوباره ترسیم کند. کشورهای نفت‌خیزی مانند روسیه و عربستان که طی ۲۰ سال اخیر به لطف رونق بازار نفت رشد قابل توجهی را تجربه کرده بودند، اکنون شاهد افول تدریجی قدرت و نفوذ خود هستند.

در همین راستا، به گزارش ایرنا، «استنلی رید» و «کلیفورد کراوس» در گزارشی در نیویورک تایمز نوشتند: «پدیده عجیبی در بازار نفت رخ داد؛ در بازار قیمت‌ها به حدی سقوط کرد که عده‌ای از معامله‌گران مجبور شدند به خریداران پول دهند تا نفت‌شان را خریداری کنند قیمت شاخص اصلی نفت امریکا بیش از ۵۰ دلار در هر بشکه سقوط کرد و آنقدر پایین آمد که تا آخر شب به حدود ۳۰ دلار منفی صفر رسید. این اولین‌بار است که قیمت نفت منفی می‌شود. این تکان شدید بر بازار آشفته و درهم و برهم بازار نفت نتیجه ویرانی ویروس کروناست که ضربه‌اش بر پیکره جهان وارد آمده است.» در بخش دیگری از این گزارش آمده است: «قیمت‌ها منفی شده است؛ معنای چنین پدیده‌ای آن است که هر کس می‌خواهد نفت بفروشد باید به هر مشتری ۳۰ دلار بپردازد. یکی از علل این پدیده در روش‌های تجارت نفت است. قراردادهای «فیوچرز» برای تحویل در ماه مه فقط تا امروز (سه‌شنبه) اعتبار دارد. هیچ خریداری میل خرید این نفت را ندارد چون جایی برای انبار کردن آن نیست. قراردادهای تحویل در ماه جولای کماکان با قیمت بشکه‌ای ۲۲ دلار فروخته می‌شود که ۱۶ درصد پایین‌تر از قیمت روز است.»

در ادامه این گزارش، «تعادل» نظرات دو تن از کارشناسان حوزه نفت را درباره تحولات بازار نفت جویا شده است که در ادامه می‌خوانید:

یک راه برای گریز از بحران نفتی

محمدعلی خطیبی
نماینده اسبق ایران در اوپک

روز دوشنبه، ۲۰ آوریل در بورس کالای امریکا قیمت نفت سبک تگزاس با کاهشی وحشتناک نسبت به روز معاملاتی قبل وارد محدوده منفی شد. این سقوط قیمت برای کسانی رخ داده که در ماه مه محموله نفتی دارند، اما به دلیل کاهش شدید تقاضا به‌طور بی‌سابقه‌ای در تاریخ با افت مواجه شدند. به عبارتی، خریداران ماه گذشته یا ماه‌های قبل از آن، نفت را برای سررسید ماه مه خریداری کرده‌اند و روز دوشنبه نفت باید توسط خریدار نهایی تحویل گرفته می‌شد. اما به دلیل افت شدید قیمت‌ها، هیچ خریدار یا پالایشگری تمایلی برای تحویل گرفتن نفت در سررسید ماه مه را نداشت. برهمین اساس، در این روز برای نخستین‌بار بشکه‌های نفت امریکا نه تنها خریداری نداشت بلکه فروشندگان به دلیل ناتوانی در ذخیره‌سازی نفت، حاضر بودند تا علاوه بر نفت رایگان، مبلغی نیز به خریداران بدهند.

از طرفی، مالکان این محموله‌های نفتی با مشکلات زیادی در انباشت و ذخیره‌سازی مواجه هستند؛ زیرا هزینه نگه داشت این محموله‌ها از خود قیمت نفت هم بالا رفته است. این یک پدیده نادری است که در بازار نفت امریکا رخ داد. البته دولت امریکا اعلام کرده که در بازار مداخله و نفت‌های مازاد در بازار را برای پر کردن ذخایر استراتژیک خریداری خواهد کرد. البته سعی می‌کند با کم‌ترین قیمت ذخیره‌سازی را انجام دهد. بنابراین یک راه‌حل، خرید نفت امریکا توسط دولت امریکا است که می‌تواند صرف افزایش سطح ذخائر استراتژیک شود. اما اینکه چرا شاهد این وضعیت در بازار جهانی هستیم بر می‌گردد به اینکه تقاضا برای نفت به‌شدت کاهش یافته است. وقتی چنین اتفاقی رخ می‌دهد، نباید میزان تولید از میزان نیاز بازار فراتر رود تا تعادل به بازار نفت برگردد. بر همین اساس وقتی تقاضایی برای نفت خام وجود ندارد، نباید کشورها به دنبال تولید باشند؛ چرا که این اقدام در نهایت منجر به افزایش هزینه‌های تولید، افت تقاضا و در پی آن افت قیمت شدید خواهد شد. حال موفقیت توافق کاهش تولید اوپک پلاس به عملکرد واقعی توافق کنندگان باز می‌گردد و اگر این کشورها به توافق کاهش تولید از ابتدای ماه می‌عمل کنند می‌توانند بازار نفت را به سمت تعادل و ثبات برسانند. در این میان برخی کشورها اعلام کردند که پیش از زمان موعد این کار را انجام خواهند که خود این اقدام می‌تواند اثر مثبتی بر روند قیمتی نفت بگذارد و فیتیله قیمت نفت را بالا بکشد. از سوی دیگر، کشورهای صنعتی که ذخایر استراتژیک دارند می‌تواند اقدام به خرید مازاد در بازار کنند، که با این کار تقاضای جدیدی برای نفت خام شکل خواهد گرفت.

بحران قیمت نفت

مهران امیرمعینی
کارشناس نفت

بزرگ‌ترین بازار مالی نفت خام جهان مربوط به شاخص WTI است که بیشترین حجم معاملاتی را داشته و در اقصی نقاط جهان معامله می‌شود. معمولا در پایان ماهی که تاریخ انقضای قراردادها است معامله‌گران نفتی به دنبال تغییر وضعیت خود و بستن قرارداد هستند تا از تحویل فیزیکی محموله اجتناب کنند؛ هرچند در نهایت معامله‌گران از بازار کاغذی به بازار فیزیکی منتقل می‌شوند و معمولا تلاطمی در قیمت‌ها اتفاق می‌افتد و اختلاف قیمت فیزیکی WTI نیز کم شده و بازار بر کوشینگ که شهر نفتی در اوکلاهامای امریکا است متمرکز می‌شود. این شهر مرکز خط لوله و مخازن ذخیره‌سازی و نقطه تحویل فیزیکی نفت خام در قرار دادها است. بنابر گزارش بلومبرگ طی سه هفته گذشته روزانه حدود ۷۴۵ هزار بشکه به سمت کوشینگ سرازیر شده است و در نتیجه سطح ذخایر نفت به حد اشباع رسید این در حالی بود که در گذشته شاهد چنین پدیده‌ای نبودیم. در این صورت هزینه ذخیره‌سازی به سرعت افزایش یافته و معامله‌گران برای پرهیز از این هزینه‌ها و ریسک قیمت راضی به پرداخت مبلغی برای فرار از تحویل گرفتن نفت خام هستند. چنین پدیده‌ای در بازار نفت WTI مشاهده شد هر چند به دلیل رابطه بازارهای بین‌المللی نفت با یکدیگر اثر آن در سایر بازارها مشاهده شد هر چند بسیار شدید نبود.

نکته‌ای که در اینجا می‌توان مورد اشاره قرار داد اینکه هر چند اوپک و غیر اوپک برای نجات صنعت نفت امریکا از بحران توافق کردند، ولی علی رغم توافق اوپک پلاس برای کاهش ۱۰ درصدی تولید جهانی نفت، بحران در بازار نفت تداوم یافته که بیانگر شکننده بودن بازار نفت است و نشان می‌دهد که بازار تنها به حرف و گفت‌وگو عکس‌العمل نشان نمی‌دهد و بهبود قیمت‌ها در گرو عزم جدی عرضه‌کنندگان نفت برای کنترل و کاهش تولید و ایجاد تعادل در عرضه و تقاضای جهانی و منطقه‌ای نفت خام است. در صورتی که تولیدکنندگان نفت به سهمیه‌های تولیدی تعیین شده پایبند نباشند و به دنبال سواری مجانی از شرایط ایجاد شده در بازار باشند امیدی به ایجاد تعادل در بازار نفت نیست و وقوع چنین پدیده‌ای در آینده برای سایر بازارها نیز قابل پیش بینی است و با این فرض می‌توان سقوط دیگری برای قیمت‌های جهانی نفت را تصور کرد. البته فرض اساسی این است که پاندمی کرونا در ماه‌های آتی نیز تداوم یابد و فعالیت‌های اقتصادی جهان به ویژه در مناطقی که رشد تقاضا پیش بینی می‌شد همچنان در رکود باقی بماند. به‌طور قطع از سرگیری فعالیت‌های اقتصادی منجر به افزایش تقاضا و بهبود نسبی یا حداقل تثبیت قیمت‌ها خواهد شد.

بازار نفت آینده روشنی ندارد

منصور دفتریان
رئیس هیئت‌مدیره انجمن مهندسی گاز ایران

پدیده ای به اسم گرمایش کره زمین داریم که موجب تخریب فزاینده اکو سیستم‌ها و فاجعه های زیست محیطی کره زمین شده است. این پدیده در اثر سوءمدیریت جهانی انرژی توسط کشورهای بزرگ صنعتی و شرکت های بزرگ بین المللی نفتی به وجود آمده است و منجر به تغییرات آب و هوایی در کره زمین شده است که زندگی در کره زمین را به تدریج مختل می کند. آمریکا در دهه گذشته میلادی با کاربرد فناوری های پیشرفته از منابع غیر متعارف شیل، به میزان چشمگیر و فزاینده نفت و گاز تولید میکند. تولید نفت و گاز از منابع غیر متعارف شیلی موجب انتشار گاز متان به میزان بسیار قابل ملاحظه به جو کره زمین و تشدید پدیده گرمایش می شود. ما از طرف انجمن مهندسی گاز با همکاری تعدادی از مؤسسه های معتبر علمی امریکائی و اروپائی لابی کردیم تا به‌وسیله وضع استانداردهای سخت با هدف به حداقل رساندن میزان انتشار گاز متان که در ضمن منجر به بالاتر رفتن هزینه تولید نیز می‌شود ، موجب محدود کردن میزان تولید نفت و گاز از منابع شیلی بشویم. چون تولید نفت و گاز از شیل علاوه بر تبعات بسیار نگران کننده زیست محیطی موازنه تولید نفت و گاز را به‌هم می زند؛ یعنی عرضه بیشتر از تقاضا می شود و قیمت های جهانی نفت و گاز را پایین می آورد. لازم به ذکر است که مشکل اساسی تولید نفت و گاز از منابع غیر متعارف شیلی، افزایش شدید روند گرمایش کره زمین می‌باشد و تبعات زیست محیطی آن برای ما به مراتب نگران کننده تر است. خلاصه اینکه زمانی که شما نفت و گاز را از منابع متعارف تولید کنید، نشت گاز متان به جو کره زمین را نخواهید داشت . تأثیر گرمایشی گاز متان به مراتب از گاز CO_2 بالاتر است. زمانی که شما نفت و گاز را از منابع غیر متعارف شیلی تولید می کنید باعث می شود مقدار زیادی متان وارد جو کره زمین شود. من طی سخنرانی هایم در بیستمین کنگره جهانی نفت مسکو در سال ۲۰۱۴ و در اتحادیه جهانی گاز پاریس در سال ۲۰۱۵ و در کنفرانس پژوهشی اتحادیه جهانی گاز برزیل ۲۰۱۷ نشان دادم که یک کشاورز امریکایی زمانی که می‌خواسته به محصولاتش آب بدهد، کبریت به آب زده و آب چاه به دلیل آغشته بودن با حجم بسیار بالای گاز متان آتش گرفته است. چاه آب مذکور در حوالی منابع تولید نفت و گاز شیل بوده‌است. ما با مؤسسه‌های علمی همگام شدیم و شروع به ایراد سخنرانی و ارائه مستندات علمی کرده و توضیح دادیم که این کار شما منجر به از بین رفتن کره زمین می شود. آقای باراک اوباما رئیس جمهور وقت امریکا نهایتا در این مورد قانع شد و طی جلسه مشترک با نخست وزیر کانادا که تنها ۲ کشوری بودند که از شیل نفت و گاز تولید می کردند، توافق کردند که شرکت های نفتی که نفت و گاز را از شیل تولید می کنند ملزم به مراعات استانداردهایی کنند که میزان نشت متان به جو کره زمین به حداقل برسد. این دستاورد مهمی برای ما بود. بعدا که آقای دونالد ترامپ آمد، اولین نامه‌ای که امضا کرد لغو آن دستورالعمل هایی بود که اوباما برای جلوگیری از نشت متان داده بود. با لغو آن استانداردها تولید نفت و گاز امریکا از شیل خیلی بالا رفت و موجب شد تا توازن عرضه و تقاضای جهانی نفت و گاز به‌هم بخورد. به‌هم خورن موازنه عرضه و تفاضای نفت و گاز موجب کاهش قیمت نفت شد. بعدا که مساله کرونا پیش آمد باعث کم تر شدن میزان تقاضای جهانی نفت شد. در حال حاضر ما با قلدری مواجه شده ایم که دارد بیش از حد نفت و گاز تولید می کند و هم دارد کره زمین را از بین می برد. بنابراین این یک پدیده‌ای است که در دنیا به وجود آمده است و تداوم خواهد داشت، مگر اینکه امریکا به جایی برسد که قیمت آنقدر پایین بیاید که دیگر برایش صرف نکند تا از شیل، نفت و گاز تولید کند، از طرف دیگر بدنه علمی و فنی امریکا آنقدر توانمند است که هر روز با ابداع روش های جدید سعی می کند قیمت تمام شده را پایین تر بیاورد تا بتوانند با قیمت پایین تر تولید را ادامه بدهد.

ما در هر صورت بخش عمده درآمدهای ارزی‌مان از نفت و گاز است، حتی اگر تحریم هم باشیم و درآمدمان خیلی پایین باشد که هست، باز در درآمدمان چون خام فروشی هم می کنیم خیلی تاثیر می گذارد. بنابراین ما باید به سراغ فرآورده های نهایی پتروشیمی برویم چون آنجا قیمت‌ها پایین نمی آید. ما در انجمن مهندسی گاز مدت‌ها است که بر روی مدیران مربوطه در وزارت نفت و بقیه مسئولین مرتبط کشور کار می کنیم که این ایده را بفروشیم که در آینده امیدی به درآمدهای ارزی از طریق صادرات نفت خام نیست و باید به سراغ فرآورده های نهایی پتروشیمی برویم. ما برای اینکه درآمد ارزی و اشتغال زایی در کشور داشته باشیم مدت‌ها است که داریم با مسئولین صحبت می کنیم که هرجور که شده است برجام را حفظ کنیم تا بتوانیم با شرکت های اروپایی و کانادایی که با امریکا درگیری ندارند، تعامل داشته باشیم و بتوانیم به تکنولوژی های مورد نیاز در این مورد دسترسی پیدا کنیم.

اخبار

مشکل ویزای تجار و رانندگان افغان حل شد

گمرک | رایزن بازرگانی ایران در افغانستان گفت: مشکل ویزای تجار و رانندگان افغان حل شده است. محمدمهدی جوانمرد قصاب، رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان اعلام کرد: با توجه به اهمیت تجارت بین دو کشور ایران و افغانستان و پس از پیگیری‌های به عمل آمده از سوی وزارتخانه‌های خارجه، صمت و سازمان توسعه تجارت ایران و سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان، صدور ویزای تجار، صنعتگران و رانندگان افغانستانی برای ورود به خاک جمهوری اسلامی ایران که نقش بسزایی در این خصوص دارند از روز گذشته پس از بیش از دوماه وقفه از سر گرفته شد. وی در خصوص ویزای تجار و صنعتگران افزود: روادید تجار و صنعتگران به شرط ارایه تاییدیه سلامت یعنی عدم داشتن بیماری کووید ۱۹ و به شرط ورود به صورت هوایی صادر خواهد شد.

آینده روابط ایران و چین چگونه است؟

پایگاه خبری اتاق تهران | فریال مستوفی، رییس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران، معتقد است مستندی برای رد یا اثبات پنهان کاری چینی‌ها در مورد کرونا وجود ندارد اما تاخیر و اهمال دولت‌ها در اقدامات مقابله‌ای از جمله کاهش مراودات با چین آشکار است و انگشت اتهام به سوی خود آنهاست. رییس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران می گوید، احتمالا روند کاهشی مراودات تجاری ایران و چین که به واسطه اعمال تحریم‌ها از حدود دو سال پیش آغاز شده بود، با شیوع کرونا تشدید شود. فریال مستوفی در گفت‌وگو با پایگاه خبری اتاق تهران، با بیان اینکه اقتصاد چین پس از شیوع ویروس کرونا حدود ۶.۸ درصد کوچک شده است، توضیح داد: گزارش‌ها حکایت از آن دارد که صادرات و واردات چین در سایه شیوع ویروس کرونا طی ماه‌های گذشته با افت شدیدی روبه‌رو شده است. افول ۶.۸ درصدی اقتصاد چین طی ماه‌های گذشته، موید کاهش تقاضا در این کشور است. در این صورت قابل پیش‌بینی است که چین واردات مواد اولیه از کشورهایی نظیر ایران را کاهش خواهد داد. در عین حال به واسطه شرایط پیش آمده، صادرات این کشور به ایران نیز دستخوش تغییراتی خواهد شد. از این رو انتظار می‌رود از میزان مراودات تجاری ایران و چین در سال ۲۰۲۰ نسبت به سال ۲۰۱۹ نیز کاسته شود. او با اشاره به اینکه طی ۴۰ سال گذشته روابط استراتژیکی میان ایران و چین برقرار بوده است، ادامه داد: چین در سال‌های گذشته در شمار حامیان ایران قرار داشته و در بزنگاه‌های مختلف از ایران پشتیبانی کرده است. این کشور حتی پس از اعمال تحریم‌ها، مراودات تجاری خود با ایران را حفظ کرده و اکنون به شریک نخست تجاری ایران تبدیل شده است. مستوفی با اشاره به اتهاماتی که مقامات برخی کشورها در مورد صحت اطلاعات ارایه شده از سوی چین مطرح می کنند، گفت: در هفته‌های اخیر، این اتهام به مقامات چینی وارد شده است که در مورد همه گیری کرونا اطلاعات صحیحی ارایه نکرده یا پنهان کاری پیشه کرده‌اند. مساله این است که ما مستنداتی برای رد یا تایید این اتهامات در اختیار نداریم. آنچه بدیهی است، سرعت بالای شیوع این بیماری است و مصالح سیاسی و اقتصادی نباید نسبت به سلامت مردم در ارجحیت قرار می گرفت و همه کشورها باید به سرعت روابط خود با این کشور را برای جلوگیری از شیوع بیشتر بیماری محدود می کردند. این انتقاد به ایران و ایرلاین‌های داخلی برای تاخیر در ایجاد این محدودیت‌ها نیز وارد است.

جهش در تولید نباید تبدیل به جهش از تولید شود

عضو هیات مدیره فدراسیون فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران در گفت‌وگو با سایت فدراسیون فاوا با اشاره به نقش فناوری اطلاعات در تحقق شعار سال گفت: فناوری اطلاعات و ارتباطات یک بستر است و از آن می‌توان به عنوان یک زیرساخت برای مشاغل و صنایع مختلف استفاده کرد. این امر نیز زمانی تحقق پیدا می کند که از کارشناسان حوزه استفاده شود تا یک طراحی سیستم درست با حداقل خطا صورت گیرد. علی مسعودی در خصوص نقش نهادهای دولتی در جهش تولید نیز گفت: هنگامی که صحبت از تولید می‌شود ناخودآگاه بحث از وزارت صمت به میان می‌آید، ولی برای ایجاد بسیاری از زیرساخت‌ها در حوزه فناوری اطلاعات باید به وزارت ارتباطات مراجعه کرد. اما واقعیت آن است که وزارت ارتباطات به تنهایی نمی‌تواند تمامی زیرساخت‌ها را فراهم کند، بلکه نیازمند همکاری است. اکنون بیشترین افرادی که در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات مشغول فعالیت هستند در بخش خصوصی حضور دارند. بخش خصوصی همان مردم هستند که به اشکال مختلف فعالیت می کنند. بخش خصوصی را می‌توان در یک مغازه و یا سرویس‌دهنده دید تا یک کارخانه بزرگ تولید تجهیزات رایانه‌ای؛ در حال حاضر هیچ شرکت و هیچ خانواده‌ای بدون ابزار فناورزی اطلاعات و ارتباطات کارهای خود را پیش نمی‌برد. بنابراین اکنون بخش ICT نه تنها در صنایع بزرگ بلکه در زندگی روزمره مردم نیز نقش بسیار تعیین کننده‌ای دارد. مسعودی در بخش دیگر صحبت‌های خود با اشاره به نگاه دولتمردان به موضوع جهش تولید نیز گفت: اتفاقی که اکنون در حال رخ دادن است به‌جای جهش در تولید در حال جهش از تولید هستیم. سوال اصلی اکنون این است که چرا دولتمردان ما بسترها را برای جهش تولید فراهم نمی کنند. مجموعه شواهد نشان می‌دهد که راهکار تحقق این شعار تسهیل بروکراسی‌های موجود است.

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR | چهارشنبه ۳ اردیبهشت ۱۳۹۹ | ۲۸ شعبان ۱۴۴۱ | سال ششم | شماره ۱۶۴۰ | Wed. Apr 22, 2020

تعادل

صاحب امتیاز: موسسه رسانه نگاران خوب اندیش
مدیر مسوول: الیاس حضرتی
نشانی: خیابان ستارخان - خیابان کوثر دوم - بن بست مینو
تلفن: ۶۶۴۲۰۷۶۹ - نمابر: ۶۶۴۲۰۴۱۷
چاپ: همشهری ۳ (روزتاب) - توزیع: نشر گستر امروز - تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰
سازمان شهرستان‌ها: ۶۶۱۲۶۰۸۸
اذان ظهر: ۱۳:۰۳ | اذان مغرب: ۲۰:۰۳ | اذان صبح فردا: ۴:۵۱

info@taadolnewspaper.ir
مرامنامه اخلاقی روزنامه تعادل در وبسایت رسمی روزنامه در دسترس است

قرنی؛ از کودتا تا شهادت

تاریخ نگاری

از همراهان کودتای ۲۸ مرداد بود و در فاصله کوتاهی پس از کودتا به درجه سرتیپی و مقام ریاست رکن دوم ارتش رسید. محمدولی قرنی، آجودان مخصوص محمدرضا پهلوی و دارای نشان‌های لیاقت، همایون، دانش و افتخار بود. اما با وجود همه اینها او از مخالفان ارتش و شاه شد. اسفندماه سال ۱۳۳۶ در مقام فرمانده رکن دوم ارتش به اتهام طرح توطئه کودتا علیه رژیم بازداشت شد؛ ولی با وجود جرایم سنگینی که به قرنی نسبت داده شد و اظهارات سپهبد آزموده دادستان ارتش که اقدام او را خطرناک‌تر از توطئه سازمان نظامی حزب توده توصیف کرده بود، تنها به سه سال زندان و اخراج از ارتش محکوم شد. قرنی در دی ماه ۱۳۳۹ مورد عفو قرار گرفت و از زندان آزاد شد. هنوز درباره چگونگی لو رفتن آن کودتا که قرنی تلاش داشت با کمک امریکا علیه محمدرضا پهلوی صورت بدهد اطلاعی در دست نیست. او در دوره زندان با مخالفان شاه و برخی روحانیون آشنا شد. پس از آزادی از زندان از امریکا قطع امید کرده و به چهره‌های ملی-مذهبی همچون آیت‌الله طالقانی، نهضت آزادی و آیت‌الله سیدهادی میلانی نزدیک شد که این مساله باعث دستگیری مجددش شد. او این بار قریب ۹ ماه در زندان انفرادی به سر برد و دوباره در دادگاه نظامی به سه سال زندان محکوم شد. حامی کودتای ۲۸ مرداد، رهبر کودتای نافرجام سال ۳۶ علیه محمدرضا پهلوی و زندانی سیاسی سال‌های پیش از انقلاب، پس از انقلاب اسلامی به ریاست ستاد مشترک ارتش جمهوری رسید. اما این ریاست چندان طولی نکشید. او از ۲۳ بهمن ۵۷ تا سوم فروردین ۵۸ در این پست ماند. در روزهای پرالتهاب اول انقلاب، با شدت یافتن اختلافات قرنی با دولت موقت و اعضای آن به‌ویژه احمد مدنی و ابراهیم یزدی که وزیر دفاع و معاون نخست وزیر در امور انقلاب بودند، مجبور به استعفا شد. اگرچه استعفای او از سوی امام خمینی (ره) پذیرفته نشد، اما مهندس مهدی بازرگان رییس دولت موقت چند روز بعد او را به دفترش خواند و گفت که با استعفایش موافقت شده است. قرنی هم دیگر به ستاد ارتش نرفت و پس از آن سرلشکر فربد که از اعضای جبهه ملی و از نزدیکان فکری دولت موقت بود به ریاست ستاد مشترک ارتش منصوب شد.

این کناره‌گیری پایان زندگی سیاسی این مرد پرنفوذ ارتش نبود. او که در آن روزها، برای سرکوب اقدامات مسلحانه ضدانقلاب، از خود رشادت به خرج داده بود، در حالی که پس از استعفا از ارتش، خانه‌نشین شده بود، یک ماه پس از استعفا، در سوم اردیبهشت ۱۳۵۸ در خانه‌اش و به دست اعضای گروهک فرقان ترور شد. ترور، پایان زندگی سیاسی قرنی بود و از معدود فرماندهان ارتش شاهنشاهی شد که نامش بر یکی از خیابان‌های مهم تهران گذاشته شد.

بدنبال صدور توافقنامه آتش بس و حضور ارتش در شهر
درگیریهای خونین نقده رو به آرامی میرود
اسامی ۱۷۹ نفر آزاد شدگان دادسرای انقلاب
اسناد میلیون‌ها تومان سوءاستفاده در اوقاف
پول زائران حج، خرج ساواک میشد!
اطلاعات
اعلامیه حزب جمهوری خواه اسلامی
سرلشگر قرنی را ترور کردند

چهره روز

ادامه درمان کامبوزیا پرتوی در خانه

کامبوزیا پرتوی که دو روز پیش از بیمارستان مرخص شده، این روزها در خانه مراحل درمان خود را سپری می‌کند. نسرین مرادی همسر این فیلمساز درباره وضعیت حال او به ایسنا گفت: ایشان دو روز پیش از بیمارستان مرخص شدند و خدا را شکر حال عمومی‌شان بهتر است. او ادامه داد: در حال حاضر ادامه مراحل درمان ایشان در خانه و حال‌شان رو به بهبود است که البته بهبودی کامل‌شان زمان بر خواهد بود. این هنرمند که در کارنامه هنری‌اش، ساخت فیلم‌هایی همچون «ماهی»، «گلنار»، «بازی بزرگان»، «کافه ترانزیت»، «پرده» و «کامیون» را دارد، چندی پیش به دلیل فشار خون بالا که موجب لختگی خون در مغزش شد، در بیمارستان بستری شد و در حال حاضر روند رو به بهبود را در منزل سپری می‌کند. او متولد سال ۱۳۳۴ و آخرین ساخته‌اش فیلم «کامیون» است که هنوز اکران عمومی نشده است.

مرز پرگوهر

عکس: ایسنا

بعد از گذشت حدود ۳۵ کیلومتر از طبس به سمت شهرستان بشرویه در استان خراسان جنوبی به تابلویی می‌رسید که شما را به سمت یکی از عجیب‌ترین و زیباترین مناطق طبیعی ایران هدایت می‌کند. دره‌ای زیبا و حیرت‌انگیز که بومیان قدیمی آن را دره جن‌ها نامیده‌اند و آن را خوف‌انگیز و محل زندگی ارواح و جن‌ها می‌دانستند. کال اصطلاحی است که به دره یا مسیر ایجاد شده به وسیله سیلاب‌ها و جریان آب اطلاق می‌شود. یک دره خاموش، خنک و آبدار در دل پهنه‌ای داغ و تب‌دار به نام دشت کویر. این پدیده طبیعی منحصر به فرد از سال ۱۳۹۶ با شماره ۳۵۰ در فهرست آثار طبیعی - ملی ایران قرار دارد و با نام دره جنی نیز شناخته می‌شود.

تاریخچه

بفرموده؛ بیمارستانی بنا شود!

برخی منابع تایید می‌کند که در گذشته‌های بسیار دور نیز برخی مکان‌ها برای درمان بیماران وجود داشته اما تاسیس بیمارستان به معنی امروزی و مدرن آن به چه زمانی برمی‌گردد؟ درباره وجود قدیمی‌ترین مرکز درمانی ایران مانند برخی بناها و مکان‌های دیگر، دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد؛ اما یکی از مباحثی که درباره قدیمی‌ترین مرکز درمانی، مریض‌خانه یا بیمارستان مطرح شده، هرچند افراد محدودی به آن اشاره کردند، وجود قدیمی‌ترین مرکز درمانی ایران در قم است. مریت هاکس انگلیسی که در سال ۱۳۱۱ با کشتی به ایران آمد، در کتاب سفرنامه خود به ایران با نام «ایران: افسانه و واقعیت» این قضیه را که مرحوم آیت‌الله‌العظمی شیخ عبدالکریم حائری ـ موسس حوزه علمیه قم ـ نخستین مرکز درمانی ایران را در شهر قم بنا کرد، تایید کرده است. او در کتابش در مورد اولین مراکز درمانی این‌طور نوشته است که: «دو بیمارستان خوب در قم در دست ساخت است که یکی به همت مردی قمی و دیگری به همت مردی از تهران ساخته می‌شود. قبل از احداث این دو بیمارستان، خدمات پزشکی منحصر به بیمارستانی قدیمی و ۳۰ تختخوابی بود که از درآمد شخصی مرجع بزرگ روحانی اداره می‌شود. وی در ادامه کتاب در جایی دیگر به نقل از یکی از نوادگان موسس حوزه علمیه گفته است: تأسیس این مرکز درمانی احتمالا به سال‌های ۱۳۰۳ یا ۱۳۰۴ می‌رسد. آیت‌الله‌العظمی حائری این مرکز درمانی را برای طلبه‌ها ساخته بود که البته مردم عادی نیز به آن مراجعه می‌کردند. این بیمارستان ۳۰ تخت‌خوابی ظاهرا در کوچه «حرم» واقع شد بود. این کوچه و بیمارستان اکنون تخریب شده و جزو شبستان جدید حرم حضرت معصومه(س) قرار گرفته‌اند. مدارک و مستندات اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان تهران وجود دارد که بر نظر بیشتر صاحب‌نظران صحه می‌گذارد و این گمان را به یقین تبدیل می‌کند که بیمارستان «سینا» نخستین بیمارستان در ایران است که در زمان ناصرالدین شاه قاجار و امیر کبیر بنا نهاده شده است. ناصرالدین شاه در یکی از سفرهایش به کشورهای غربی، با مشاهده بیمارستان‌ها، پس از بازگشت به تهران تصمیم گرفت تا بیمارستانی را در تهران دایر کند. به همین دلیل به ناظم‌الاطبا، پزشک مخصوص خود فرمان داد نخستین بیمارستان تهران را راه بیندازد. ناظم‌الاطبا در سال ۱۲۹۰ هجری قمری نخستین بیمارستان تهران و ایران را در خیابان مریض‌خانه (میدان حسن‌آباد فعلی) و در محله‌ای به نام «هشت گنبد» تأسیس کرد. این بیمارستان تا سال‌ها به نام «مریض‌خانه دولتی» نامیده می‌شد پس از آن و با موافقت ناصرالدین شاه، تدریس رشته طب در مدرسه دارالفنون پذیرفته شد و هر ساله تعدادی دانشجو، به منظور فراگیری دانش پزشکی وارد این مدرسه می‌شدند و براساس تعالیم ناظم‌الاطبا، به فراگیری این دانش می‌پرداختند. در سال ۱۳۱۹ این بنا به نام بیمارستان سینا تغییر نام داد. این بیمارستان هنوز هم پابرجاست و به همین عنوان در تهران به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

جامعه

درخواست از بهبودیافتگان کرونا برای اهدای پلاسما

مدیرعامل سازمان انتقال خون درباره جمع‌آوری پلاسمای بهبودیافتگان کرونا، گفت: در یک کارآزمایی بالینی مانند بسیاری از کارآزمایی‌های دیگر بخش خصوصی هم اعلام کرده که در جمع‌آوری کلی پلاسما کمک کند، اما در پروژه ملی جمع‌آوری پلاسمای بهبودیافتگان کرونا، فقط سازمان انتقال خون ایران درگیر است و ما پلاسمای بیماران بهبودیافته را جمع می‌کنیم. این وظیفه سازمانی ماست و اساسنامه سازمان انتقال خون این وظیفه را در اختیار سازمان انتقال خون قرار داده که خون و فرآورده‌های خونی مورد نیاز مراکز درمانی را به عنوان تنها متولی رسمی و قانونی این کار، تامین کند. پیمان عشقی افزود: در حال حاضر با توجه به اینکه پیش‌بینی می‌کنیم که پلاسمای بیماران بهبودیافته نقش درمانی مهمی در نجات این بیماران داشته باشد، از الان شروع به جمع‌آوری این پلاسما در ۱۴ مرکز کرده‌ایم و بخش خصوصی در این زمینه نقشی ندارد. بحث‌هایی که ممکن است در زمینه تولید دارو از پلاسما، در آینده انجام شود، بخش خصوصی ممکن است انجام دهند و به‌عنوان مشتری برای تولید دارو بخواهند اقداماتی انجام دهند. از بهبودیافتگان کرونا درخواست می‌کنم که در ۱۴ مرکزی که اعلام شده مراجعه کنند و پلاسمای خون‌شان را به بیمارانی که به آن نیاز دارند، اهدا کنند.

درباره شاخص‌های اهدای خون با توجه به بحران کرونا، گفت: کمبود در حوزه شاخص‌های اهدای خون مانند دنیا، در کشور ما نیز ایجاد شد. اما در ایران وضعیت‌مان به شرایط بحران نرسید. در حال حاضر هم ذخایر خونی کشور در حد قابل قبولی است، اما این ذخایر خونی با توجه به فرا رسیدن ماه مبارک رمضان و بازگشت فعالیت‌های روتین بیمارستان‌ها و اعمال جراحی، کافی نبوده و به ادامه همکاری و اقبال ملت ایران برای نجات جان هموطنان‌مان نیاز داریم. او در پاسخ به سوالی در زمینه وضعیت تامین خون از طریق بانک خون، گفت: طی بحران کرونا در تمام دنیا درخواست خون کاهش یافت، اما اهدای خون بیشتر کاهش یافت. فقط در دو هفته نوروز میزان درخواست خون در کشور نسبت به نوروز سال قبل، حدود ۴ تا ۵ درصد کاهش یافت؛ در حالی که اهدای خون‌مان ۲۰ درصد کاهش یافت. اما این در برخی کشورهای پیشرفته دنیا، فاجعه بود؛ به‌طوری که اهدای خون‌شان ۷۵ درصد کاهش پیدا کرده بود.

زمین در بهترین شرایط خود طی ۵۰ سال گذشته

در آستانه روز جهانی زمین پاک و با توجه به همزمانی آن با همه‌گیری جهانی ویروس کرونا و لزوم رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و در خانه ماندن در سراسر جهان، عضو کرسی محیط زیست و امنیت ملی در شورای عالی امنیت ملی کشور گفت: امسال که جهانیان پنجاهمین سالگرد روز جهانی زمین را جشن می‌گیرند در کل زمین در بهترین شرایط خود طی نیم قرن اخیر قرار دارد. محمد درویش درباره اینکه شیوع ویروس کرونا و لزوم ماندن در خانه چه تاثیری بر میزان انتشار آلاینده‌ها داشته است، اظهار کرد: طی دو ماه گذشته که بیشتر مردم در سراسر جهان در خانه‌های خود به سر می‌بردند شوکی بی‌سابقه به دنیا وارد شده است و برای اولین بار به یک‌باره میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای، مصرف سوخت‌های فسیلی، ترددهای هوایی، زمینی و آبی تا حد زیادی کاهش پیدا کرده است. تمام این عوامل باعث شده تا میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در ماه مارس ۲۰۲۰ برابر با میزان مدت مشابه در سال ۱۹۹۰ میلادی باشد یعنی ۳۰ سال قبل و این نشان می‌دهد سبک زندگی آدم‌ها تا چه‌اندازه در تضاد با چیزی است که به آن «تاب‌آوری کره زمین» می‌گوییم. او به ایسنا گفت: کاهش تردد انسان‌ها در طبیعت و محیط خارج از خانه باعث کاهش محسوس میزان تولید آلودگی صوتی و لرزش‌های کره زمین شده و این مساله باعث تسهیل کار زمین‌شناسان در مطالعه پوسته‌های بیرونی کره زمین شده است.

مجلس در گذر تاریخ

سیصد هزار تومان برای مقابله با تیفوس

نه اینکه ایرانی‌ها با تیفوس غریبه باشند؛ پیش از این هم آن را دیده بودند. اما موج تیفوس که از سال ۲۱ به جان ایرانی‌ها افتاد و از کشته‌ها پشته ساخت، محصول جنگ جهانی دوم و سوغات مهمانان ناخوانده و بدپیله انگلیس و روس و اسرای لهستانی آنها برای ایرانی‌ها بود. بعد از اشغال ایران، روس‌ها بخشی از اسرای لهستانی خود را به ایران منتقل کردند. اغلب آنها بیمار بودند و لباس‌هایشان کثیف و آلوده به انواع میکروب‌های مهلک. پس از استحمام به آنها لباس‌های جدید می‌دادند، اما لباس‌های کثیف و آلوده به میکروب آنها بدون آنکه ضدعفونی شود در مقابل مبلغ مختصری به ایرانیان بی‌بضاعت و فقیر فروخته می‌شد. این موضوع باعث گسترش بیماری تیفوس به ویژه در تهران شد. از تعداد دقیق کشته‌ها اطلاعی در دست نیست اما هزاران نفر از اسفند ۱۳۲۱ تا سال ۱۳۲۴ که تیفوس از بین رفت جانشان را از دست دادند. چهارم اردیبهشت ۱۳۲۲ قانون اختصاص سه میلیون ریال اعتبار برای جلوگیری از امراض تیفوس و تیفوئید شهرستان‌ها به تصویب مجلس سیزدهم شورای ملی رسید. بر اساس ماده واحده این قانون، وزارت دارایی مجاز است مبلغ سه میلیون ریال از محل درآمد سال ۱۳۲۲ برای جلوگیری از مرض تیفوس و تیفوئید در شهرستان‌ها به مصرف رسانیده و مبلغ مزبور را ضمن بودجه سال ۱۳۲۲ وزارت بهداری منظور دارد. ضمناً برای پیشرفت و سرعت کار اجازه می‌دهد که هزینه‌های مربوط به این مبلغ اعم از خرید اثاثیه و لوازم و غیره بدون رعایت مقررات مناقصه به مصرف رسانیده شود. این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه چهارم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و بیست و دو به تصویب مجلس شورای ملی رسید. اما با وجود تخصیص این مبلغ، در مهرماه سال ۲۲ با ادامه شیوع بیماری تیفوس انجمن «جلوگیری از بیماری تیفوس» که یک ارگان خصوصی بود تشکیل شد. طبق گزارش سالانه این انجمن، طی یک سال با جمع‌آوری مبلغ دو میلیون و هشتصد هزار ریال اعانه، اقداماتی همچون دایر کردن یک حمام با ۴۸ دوش در میدان سنگلج صورت گرفت که در فاصله ۲۸ اسفند ۲۲ تا پایان آبان ۲۳، سی و چهار هزار مرد و زن به آن مراجعه کردند. نبود دولت و مراکز آمار مستقل ثبت تعداد تلفات را ناممکن کرده بود. با این حال، طبق حدس برخی مورخان چند ده هزار ایرانی در طول این اپیدمی از دنیا رفتند.

میراث نامه

رفتار گردشگران با ادامه کووید۱۹ چه تغییری می‌کند؟

تداوم طولانی مدت شیوع و تلفات کووید۱۹ در جهان، چه تاثیری در رفتار گردشگران خواهد داشت؟ آیا ترس عمومی مسافران را فرا می‌گیرد؟ پس از رفع تدریجی قرنطینه، چه گروهی از فعالان گردشگری خواهند توانست اقبالی کسب کنند؟ سهند عقدایی، تورگردان و فعال گردشگری معتقد است: مستند به آمار ابتلا و تلفات می‌توان نتیجه گرفت که این روند تا ماه‌ها و بلکه تا دو سال آینده با نوساناتی ادامه خواهد یافت، امواج شیوع تصاعدی کووید۱۹ در برخی مقاطع سال مثل فصول سرد پاییز و زمستان دوباره شدت خواهد گرفت، از این رو ایجاد تعادل بین کار و سلامت، در حال حاضر منطقی‌ترین گزینه پیش‌روی جهان به نظر می‌آید لذا در ادامه نیز تحلیل و توصیه‌ها با فرض وقوع سناریو سوم ارایه خواهد شد.

او افزود: رفتار دولت‌ها و مردم در حوزه تولید با حوزه تفریح و سفر متفاوت خواهد بود. اراده‌ای که در پی راه‌افتادن چرخ تولید و تامین مایحتاج عمومی وجود دارد موجب می‌شود دولت‌ها اجازه دهند خطوط تولید کارخانجات با تعهداتی بازگشایی شوند اما در مورد اماکن تفریحی و خوراکی و... نمی‌توان به اندازه بازگشایی کارخانه‌ها امیدوار بود. این فعال گردشگری ادامه داد: پس از رفع تدریجی قرنطینه، آن دسته از فعالیت‌های گردشگری خواهند توانست اقبالی کسب کنند که اساسا به گردشگران اطمینان کافی بدهند که می‌توانند فاصله‌گذاری اجتماعی را رعایت و سلامت ایشان را با درصد بالایی تضمین کنند. طبعا در این مسیر به مرور دستورالعمل‌های بهداشتی هماهنگ‌تری از سوی سازمان بهداشت جهانی و سازمان‌های بین‌المللی در حوزه سفر ارایه خواهد شد که به‌طور جداگانه برای بخش‌های مختلف صنعت گردشگری تدابیر جلوگیری از شیوع کووید۱۹ و فاصله‌گذاری اجتماعی تبیین شوند. عقدایی توضیح می‌دهد: کریستف اندرسن پیش‌بینی می‌کند در پی بحران کووید۱۹، مسافران در هتل‌ها امنیت بیشتری احساس می‌کنند تا اقامت در خانه‌های اجاره‌ای که برخی وب‌سایت‌ها نظیر Airbnb ارایه می‌دهند. او همچنین می‌گوید در شروع دوباره صنعت سفر، ابتدا این سفرهای کاری هستند که آغاز می‌شوند، آنگاه سفرهای تفریحی داخلی به مقاصد نزدیک و بعد از آن سفرهای خارجی و به مقاصد دور هستند که با تاخیر بیشتری شروع خواهند شد. به گفته عقدایی، به هر صورت درک رفتار و نیازهای گردشگران در ادامه بحران کرونا، نیاز به مشاهده مدام دارد و استفاده از این یافته‌ها برای تورگردان‌هایی میسر است که شرکت‌هایی چابک و منعطف داشته باشند.

کتابخانه

قدرت فقر

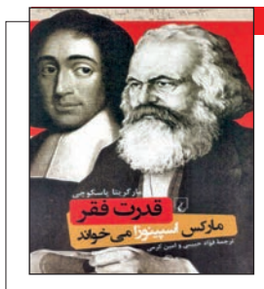

کتاب «قدرت فقر» اول، رابطه اسپینوزا—مارکس، با شرح قرابت‌های تعریف «مفهوم مشترک» در اسپینوزا و تعریف «ارزش» نزد مارکس را شرح می‌دهد، سپس قرائت خلاقانه مارکس از اسپینوزا و وفاداری‌اش را به او در دست نوشته ۱۸۴۱ را برجسته می‌کند و در نهایت، مضمون قدرت برسازنده فقر، را از مجرای مقایسه دقیق نوشته‌های اسپینوزا و مارکس، به علاوه متأخرترین تفاسیرشان، بیرون کشیده و شرح و بسط می‌دهد. به عبارت دیگر این کتاب تلاش دارد از «اخلاق» اسپینوزا به سوی اخلاقی درباره ما، درباره فهم و عمل ما، حرکت کند. قدرت فقر نوشته مارگریتا پاسکوچی که فواد حبیبی و امین کریمی آن را به فارسی ترجمه کرده‌اند در واقع بخشی از مجموعه کتاب‌هایی است که این دو مترجم در پروژه‌ای که «مواجهه با ماکیاولی و اسپینوزا» نام گرفته، ترجمه می‌کنند. نشر ققنوس این کتاب را منتشر کرده است. نویسنده در دیباچه‌ای با نام «عمل سیاسی عشق» که آن را برای ترجمه فارسی کتاب نوشته، می‌پرسد اسپینوزا در ایران. گفتمانی که، با عزیمت از اسپینوزا و قرائت مارکس از وی، خط سیری را به سوی فهم فقر به منزله قدرت برسازنده ترسیم می‌کند به خواننده ایرانی چه می‌تواند بگوید؟

هنر

دو فیلم و یک داور ایرانی در جشنواره باستان‌شناسی امریکا

دو مستند «حافظ و گوته» از فرشاد فرشته‌حکمت و «ورس» ساخته «جواد وطنی» در هفدهمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم باستان‌شناسی و میراث فرهنگی امریکا (تک) پذیرفته شدند. هفدهمین جشنواره فیلم باستان‌شناسی و میراث فرهنگی امریکا به دلیل شیوع بیماری کرونا، از تاریخ ۲۴ تا ۲۸ اردیبهشت‌ماه، به شکل مجازی برگزار می‌شود و داوری، فروش بلیت و نمایش فیلم‌ها به‌صورت آنلاین خواهد بود.

بهمن نورایی مدیر بازرگانی مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی، یکی از داوران این دوره جشنواره «تک» امریکاست و ۲۶ فیلم مستند از کشورهای مختلف جهان در بخش رقابتی این رویداد موضوعی حضور دارند و به رقابت با هم می‌پردازند. به دلیل تحریم ایران، این جشنواره با کد حذف بهای بلیت، شرایط ویژه‌ای را برای فیلمسازان ایرانی فراهم آورده تا بتوانند آثار جشنواره را رایگان تماشا کنند. مستند «ورس» روز ۲۶ اردیبهشت ساعت ۷ شب و فیلم «حافظ و گوته» هم روز ۲۷ اردیبهشت ساعت ۲ بعدازظهر در وب‌سایت این جشنواره به صورت آنلاین نمایش داده خواهد شد.

ترجمه‌ای از مهدی غبرایی بعد از ۳۶ سال

رمان «مزدور» نوشته هاوارد فاست با ترجمه مهدی غبرایی پس از ۳۶ سال منتشر شد. در معرفی ناشر آمده است: «این رمان، ماجرای مزدوران آلمانی است که از سوی انگلیسی‌ها اجیر شده‌اند. آنها یک روستایی خل‌وضع را در نبردهای داخلی امریکا به‌دار می‌کشند و همین اتفاق، آتش خشم و انتقام امریکایی‌ها را شعله‌ور می‌کند. اما درست وسط این کارزار و هیاهو، عشقی نابهنگام شکل می‌گیرد و حالا مساله این است: چگونه می‌توان عاشق دشمن شد؟ هاوارد فاست، نویسنده سرشناس امریکایی، در «مزدور» داستانی را تعریف می‌کند که حکایت همه دوران‌ها خاصه زمانه ماست. حکایت مزدورانی که به طمع نان، پا را از دایره اخلاق بیرون می‌گذارند و ستمگری می‌کنند، اما خودشان قربانی‌اند. قربانی فقری که بیشتر فرهنگی است و در نهایت، قربانی خشونت و بدخویی دیگرانی که جواب بدی را فقط با بدی می‌دهند. این رمان اولین بار در سال ۱۳۶۳ از سوی انتشاراتی‌های نیلوفر و الفبا منتشر شد، ولی پس از آن دیگر انتشار نیافت. تا اینکه بعد از ۳۶ سال با ویرایش تازه مترجم از سوی نشر خزه مجدداً به چاپ رسید. این رمان در ۱۹۲ صفحه و با بهای ۲۵ هزار تومان از سوی نشر خزه راهی بازار شده است.